

Na temelju članka 84. Zakona o tržištu plina („Narodne novine“ broj 28/13, 14/14, 16/17) i Odluke o suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije (Klasa: 310-05/17-02/56, Ur.broj: 371-01/17-07) od 31. ožujka 2017. godine (dalje u tekstu: Agencija), operator transportnog sustava donosi

MREŽNA PRAVILA TRANSPORTNOG SUSTAVA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Mrežnim pravilima transportnog sustava (u daljnjem tekstu: Mrežna pravila) uređuje se opis transportnog sustava, razvoj, građenje i održavanje transportnog sustava, upravljanje i nadzor nad transportnim sustavom, instrumenti financijskog osiguranja postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava, javni postupak iskazivanja interesa postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava, priključenje na transportni sustav, ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja transportnog sustava, rezervacija kapaciteta i korištenje kapaciteta transportnog sustava, trgovanje kapacitetima transportnog sustava, uravnoteženje transportnog sustava, međusobna prava i dužnosti operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava, mjerna pravila i pravila raspodjele, objava podataka i razmjena informacija, povezivanje s ostalim dijelovima plinskog sustava, uvjeti ograničenja i obustave isporuke plina, neovlaštena potrošnja plina i naknada štete.

Članak 2.

(1) Ova Mrežna pravila obvezan je primjenjivati operator transportnog sustava, korisnik transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta plina, operator terminala za UPP, proizvođač prirodnog plina, krajnji kupac priključen na transportni sustav te voditelj bilančne skupine.

(2) Svako upućivanje na radne dane u ovim Mrežnim pravilima znači radne dane sukladno propisima Republike Hrvatske, a svako upućivanje na vrijeme (sate) znači vrijeme prema vremenskoj zoni koja se primjenjuje na Zagreb, Republika Hrvatska.

Članak 3.

(1) Izrazi koji se koriste u ovim Mrežnim pravilima imaju značenja utvrđena zakonodavstvom Europske unije te zakonima Republike Hrvatske kojima se uređuje energetska sektor, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona.

(2) Osim izraza iz stavka 1. ovog članka pojedini izrazi u ovim Mrežnim pravilima imaju sljedeća značenja:

1. *akumulacija transportnog sustava* – ukupna količina plina u transportnom sustavu koja se u realnom vremenu izračunava računalnim modelom mreže plinovoda (SIMONE) u volumenu i energiji pri standardnim referentnim uvjetima na temelju konfiguracije i geometrije plinovoda, te aktualnih izmjerenih tlakova, protoka i parametara sastava plina na ulazima u transportni sustav
2. *aukcija* – elektronička dražba (nadmetanje) koja se odvija na aukcijskoj internetskoj platformi u svrhu raspodjele kapaciteta transportnog sustava na interkonekcijama
3. *aukcijska platforma* – internetska platforma za rezerviranje kapaciteta koju operator transportnog sustava koristi u svrhu provođenja aukcija kapaciteta transportnog sustava na interkonekcijama

4. *aukcijski kalendar* – unaprijed definiran vremenski raspored aukcija za standardne usluge koje operator transportnog sustava nudi na interkonekciji, a koji objavljuje ENTSO-G na svojoj službenoj Internet stranici – www.entsoe.eu
5. *bilateralni sporazum na interkonekciji* – sporazum o međudržavnim spojnim plinovodima između operatora transportnog sustava i operatora transportnog sustava susjedne države, u smislu sporazuma o međudržavnim spojnim plinovodima (sukladno zakonodavstvu Europske unije)
6. *dnevna promjena akumulacije transportnog sustava* – razlika ukupne količine plina u transportnom sustavu na kraju plinskog dana i ukupne količine plina u transportnom sustavu na kraju prethodnog plinskog dana
7. *dnevno odstupanje bilančne skupine* – razlika između količine plina predane u transportni sustav i količine plina preuzete iz transportnog sustava na razini plinskog dana, utvrđena za svaku bilančnu skupinu uzevši u obzir prihvaćene transakcije na virtualnoj točki trgovanja, zaključena trgovanja proizvodima na trgovinskoj platformi i aktiviranu energiju uravnoteženja za uslugu uravnoteženja
8. *donja ogrjevna vrijednost pri standardnim uvjetima* - toplina koja se oslobađa pri izgaranju prirodnog plina sa zrakom, nakon čega se toplina kondenzacije vodene pare iz dimnih plinova ne iskorištava; izražava se u jedinici kWh/m³ kod temperature izgaranja 15°C i kod temperature prirodnog plina 15°C
9. *energetska suglasnost* – dokument kojim se utvrđuje pravo na priključni kapacitet u slučaju preuzimanja plina iz transportnog sustava ili predaje plina u transportni sustav, na utvrđenom mjestu priključenja na transportni sustav, a koju na zahtjev podnositelja zahtjeva za izdavanje energetske suglasnosti za priključenje na transportni sustav izdaje operator transportnog sustava
10. *energetski uvjeti* – dokument kojim se utvrđuje mogućnost priključnog kapaciteta za preuzimanje plina iz transportnog sustava odnosno predaje plina u transportni sustav na određenom mjestu priključenja na transportni sustav, a koju na zahtjev podnositelja za izdavanje energetskih uvjeta za priključenje na transportni sustav izdaje operator transportnog sustava.
11. *gornja ogrjevna vrijednost plina pri normalnim uvjetima* – sva toplina koja se oslobađa pri potpunom izgaranju prirodnog plina sa zrakom, nakon čega se dodatno iskorištava toplina kondenzacije vodene pare iz dimnih plinova; izražava se u jedinici kWh/m³ kod temperature izgaranja 25°C i kod temperature prirodnog plina 0°C
12. *građenje priključka* – nabava potrebnog materijala i opreme te strojarski, elektro, građevinski i ostali radovi koje u svrhu izvedbe priključka izvodi izvođač priključka
13. *granice procijenjenog ukupnog odstupanja* – pozitivna i negativna granica procijenjenog ukupnog odstupanja svih bilančnih skupina izvan kojih operator transportnog sustava poduzima radnje uravnoteženja
14. *interkonekcija* – točka spajanja plinovoda, odnosno točka na međudržavnom spojnim plinovodu na kojemu je ostvarena fizička povezanost između transportnih sustava susjednih zemalja,
15. *investitor priključka* – investitor ili vlasnik građevine koja se priključuje na transportni sustav,
16. *izgradnja priključka* – skup radnji namijenjen osiguravanju uvjeta za priključenje građevine na transportni sustav, a koji uključuje stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu i izvedbu priključka

17. *izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta* – gradnja novih dijelova transportnog sustava koja nije planirana u planu razvoja transportnog sustava, kao i gradnja planirana planom razvoja transportnog sustava u vremenskom razdoblju koje ne odgovara investitoru priključka
18. *izvedba priključka* – pripremno-završni radovi i građenje priključka
19. *izvođač priključka* – pravna ili fizička osoba koja posjeduje sve potrebne dokaze stručne i tehničke sposobnosti za građenje priključka na transportni sustav
20. *korisnik transportnog sustava, odnosno korisnik mreže (sukladno zakonodavstvu Europske unije)* – opskrbljivač plinom ili trgovac plinom koji sklapa ugovor o transportu plina i/ili ugovor o transportu plina na interkonekciji s operatorom transportnog sustava
21. *mjerno-redukcijska stanica* – nadzemni objekt transportnog sustava s priključcima na transportni sustav na kojem se obavlja priprema plina (filtriranje i predgrijavanje), redukcija tlaka i mjerenje količina za predaju plina korisnicima transportnog sustava pod ugovorenim uvjetima
22. *nadzor i upravljanje transportnim sustavom* – postupci koje provodi operator transportnog sustava s ciljem održavanja pogonskih parametara transportnog sustava u granicama potrebnim za siguran i pouzdan transport plina
23. *naknada za priključenje i povećanje priključnog kapaciteta* – naknada za izgradnju priključka koju investitor priključka plaća operatoru transportnog sustava, a koja se obračunava i naplaćuje sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje, ovim Mrežnim pravilima, te ugovoru o priključenju na transportni sustav
24. *nominacija* – najava količine prirodnog plina za bilančnu skupinu za naredni plinski dan koju korisnici transportnog sustava, odnosno članovi bilančne skupine, namjeravaju predati u transportni sustav i/ili preuzeti iz transportnog sustava
25. *obračunsko mjerno mjesto* – mjesto na transportnom sustavu s ugrađenim plinomjerom i drugom mjernom, regulacijskom i sigurnosnom opremom na kojem se obavlja mjerenje obujma radi obračuna isporučenog plina
26. *operator transportnog sustava susjedne države* – operator transportnog sustava s druge strane interkonekcije s kojim se provodi koordinacija informacijskih sustava, razmjena i usuglašavanje podataka na aukcijskoj platformi, postupak aukcije za nuđenje, rezerviranje i raspodjelu kapaciteta
27. *plinski čvor* – nadzemni objekt transportnog sustava na kojem su povezana dva ili više plinovoda
28. *plinski dan* – razdoblje od 24 sata koje počinje u 6:00 sati i traje do 6:00 sati sljedećeg dana
29. *pravilo manjeg* – pravilo koje se primjenjuje na interkonekciji u slučaju razlike u iznosima nominacija utvrđene u postupku uparivanja,
30. *predviđajuća strana* – pravna osoba koja obavlja ulogu propisanu Uredbom BAL i Mrežnim pravilima transportnog sustava, a odlukom je određuje Agencija
31. *prekidivi kapacitet* – kapacitet transportnog sustava kojega operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili u potpunosti uskratiti korisniku transportnog sustava
32. *prenositelj* – korisnik transportnog sustava koji prenosi svoj ugovoreni kapacitet ili daje pravo korištenja ugovorenog kapaciteta drugom opskrbljivaču ili trgovcu plinom sukladno odredbama ovih Mrežnih pravila
33. *preostalo odstupanje za plinski dan D-1* – razlika između sume svih dnevnih odstupanja bilančnih skupina i količine plina koju je operator transportnog sustava iskoristio za radnje uravnoteženja u plinskom danu D-1

34. *priključak* – sklop plinskih uređaja i instalacija, uključivo obračunsko mjerno mjesto, kojima se povezuju plinski uređaji i instalacije krajnjeg kupca, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP ili proizvođača prirodnog plina s transportnim sustavom
35. *priključni kapacitet* – najveći protok plina kojeg je moguće ostvariti na pojedinom priključku određen energetskim uvjetima prema zahtjevu investitora priključka i tehničkim karakteristikama transportnog sustava, a koji ne može biti veći od tehničkog kapaciteta priključka, izražen u kWh/h
36. *pripremano-završni radovi* – radovi koje u svrhu izvedbe priključka izvodi operator sustava, a koje čine: provjera usklađenosti građenja priključka s glavnim projektom, utvrđivanje da je uspješno izvršeno ispitivanje ispravnosti i nepropusnosti priključka, utvrđivanje da je izvršeno snimanje izvedenog stanja priključka, povezivanje na transportni, punjenje priključka plinom, utvrđivanje da je uspješno izvršeno ispitivanje nepropusnosti priključka pod plinom i administrativni poslovi
37. *procijenjena ukupna potrošnja plina* – ukupna potrošnja plina u plinskom danu D koju procjenjuje operator transportnog sustava, uzimajući u obzir zadnje prihvaćene nominacije korištenja transportnog sustava za krajnje kupce priključene na transportni sustav, prognozu temperature okoline i povijesne podatke o isporuci plina u distribucijske sustave
38. *procijenjeno ukupno odstupanje* – odstupanje svih bilančnih skupina za kraj plinskog dana D utvrđeno temeljem preostalog odstupanja za plinski dan D-1 i procijenjenog odstupanja za plinski dan D
39. *procijenjeno odstupanje za plinski dan D* - odstupanje svih bilančnih skupina u plinskom danu D, utvrđeno temeljem prihvaćenih nominacija korištenja transportnog sustava, procijenjene ukupne potrošnje plina i poduzetih radnji uravnoteženja
40. *proizvod na trgovinskoj platformi* – proizvod kojim se trguje na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina sukladno Pravilima o organizaciji tržišta plina
41. *račun operativnog uravnoteženja* – račun na kojem se bilježi razlika između raspodijeljenih i fizički izmjerenih količina plina
42. *radnja uravnoteženja* – radnja koju je poduzeo operator transportnog sustava kako bi promijenio količinu plina na ulazu u transportni sustav i/ili na izlazu iz transportnog sustava, kupnjom ili prodajom proizvoda na trgovinskoj platformi i/ili aktiviranjem energije uravnoteženja za uslugu uravnoteženja
43. *redovan pogon transportnog sustava* – stanje u transportnom sustavu u kojem su u tehnološkom smislu osigurani preduvjeti za vođenje transportnog sustava
44. *redovno stvaranje tehničkih uvjeta* – gradnja novih i/ili rekonstrukcija postojećih dijelova transportnog sustava, kao i sva gradnja i/ili rekonstrukcija transportnog sustava izvedena u svrhu stvaranja uvjeta za priključenje građevina na transportni sustav, odnosno povećanja priključnog kapaciteta već priključenih građevina
45. *renominacija* – izmijenjena nominacija
46. *sekundarno tržište kapaciteta* – tržište kapaciteta na kojemu korisnici transportnog sustava međusobno trguju ugovorenim kapacitetom transportnog sustava
47. *slobodni kapacitet* – dio tehničkog kapaciteta koji nije ugovoren
48. *službena internetska stranica* –Internetska stranica operatora transportnog sustava (www.plinacro.hr)
49. *specifična točka* – mjesto na transportnom sustavu unutar specifičnog područja na kojemu se utvrđuje sastav plina ili uzimaju uzorci plina, a izmjerene vrijednosti predstavljaju

referentnu vrijednost za sve ulaze u transportni sustav i/ili izlaze iz transportnog sustava pridružene tom specifičnom području

50. *specifično područje* – fizički povezani dijelovi transportnog sustava unutar kojih se transportira plin slične kvalitete i ogrjevne vrijednosti
51. *spojeni kapacitet* – kapacitet koji se nudi kao standardna usluga korištenja transportnog sustava na stalnoj osnovi u iznosu, kojeg zajednički utvrđuju operatori transportnog sustava s obje strane interkonekcije,
52. *stalni kapacitet* – kapacitet transportnog sustava kojeg operator transportnog sustava osigurava korisniku transportnog sustava u cjelokupnom iznosu za ugovoreno vrijeme i nema ga pravo prekinuti ili ograničiti, osim u slučaju više sile
53. *stjecatelj* – opskrbljivač ili trgovac plinom na kojeg se prenosi ugovoreni kapacitet ili koji stječe pravo korištenja kapaciteta transportnog sustava od postojećeg korisnika transportnog sustava sukladno odredbama ovih Mrežnih pravila
54. *stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu* – redovno i/ili izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta
55. *sustav za daljinski nadzor, upravljanje i prikupljanje podataka* – informacijski sustav koji omogućuje neprekidan uvid u tehnološke parametre transportnog sustava i izravno upravljanje objektima transportnog sustava primjenom odgovarajuće sklopovske i programske opreme vlastitog telekomunikacijskog podsustava
56. *tehnički kapacitet* – najveći stalni kapacitet transportnog sustava kojeg operator transportnog sustava može ponuditi korisnicima transportnog sustava, a uzimajući u obzir integritet i tehničke mogućnosti transportnog sustava
57. *tehnički kapacitet priključka – najveći protok plina kojega je moguće ostvariti na pojedinom priključku određen projektom kojim se daje tehničko rješenje priključka građevine, izražen u kWh/h*
58. *ugovor o transportu plina* – ugovor kojim se operator transportnog sustava obvezuje pružiti korisniku transportnog sustava uslugu transporta plina na ulazima u i izlazima iz transportnog sustava, a korisnik transportnog sustava se obvezuje platiti reguliranu naknadu za korištenje transportnog sustava
59. *ugovor o transportu plina na interkonekciji* – ugovor kojim se operator transportnog sustava obvezuje pružiti korisniku transportnog sustava uslugu korištenja standardnih proizvoda na interkonekciji, a korisnik transportnog sustava se obvezuje platiti naknadu za korištenje standardnih proizvoda na interkonekciji temeljem raspodjele kapaciteta postupkom aukcija na aukcijskoj platformi.
60. *ugovoreni kapacitet* – kapacitet transportnog sustava koji korisnik transportnog sustava ima pravo koristiti temeljem sklopljenog ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji,
61. *ugovorno zagušenje* – stanje u kojem je potražnja za stalnim kapacitetom veća od razine ponuđenog slobodnog stalnog kapaciteta na pojedinoj interkonekciji, pri čemu je ugovoren ukupan stalni kapacitet i barem dio prekidivog kapaciteta
62. *ulazna mjerna stanica* – nadzemni objekt transportnog sustava na kojemu operator transportnog sustava preuzima plin u transportni sustav i na kojemu se obavlja priprema i mjerenje količine plina te parametara kvalitete plina
63. *uparivanje* – proces usporedbe i potvrde iznosa nominiranih količina plina kojeg provode operatori povezanih transportnih sustava i/ili operator transportnog sustava i operator sustava skladišta plina
64. *upravitelj aukcijske platforme* – pravna osoba koja upravlja aukcijskom platformom

65. *upravljanje zagušenjem* – upravljanje kapacitetima transportnog sustava s ciljem optimalnog i maksimalnog korištenja tehničkog kapaciteta
66. *Uredba 994/2010* - Uredba (EU) br. 994/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2004/67/EZ
67. *Uredba BAL* – Uredba Komisije (EU) br. 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža.
68. *Uredba CAM* – Uredba Komisije (EU) br. 984/2013 od 14 listopada 2013. o uspostavi mrežnih pravila za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i dopuni Uredbe (EZ) br. 715/2009. Europskog parlamenta i Vijeća (Sl.L.br.273 od 15.listopada 2013.)
69. *zaštitni pojas* –prostor širine 30 metara sa svake strane plinovoda, računajući od osi plinovoda, u kojem je zabranjeno graditi zgrade namijenjene stanovanju ili boravku ljudi.

II. OPIS TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 4.

Transportni sustav čine:

- a) plinovodi različitog nazivnog promjera i radnog tlaka,
- b) ulazne mjerne stanice,
- c) mjerno-redukcijske stanice,
- d) plinski čvorovi,
- e) priključak,
- f) sustav za daljinski nadzor, upravljanje plinskom mrežom i prikupljanje podataka,
- g) dispečerski centar,
- h) tehnički sustavi nužni za siguran i pouzdan rad transportnog sustava,
- i) ostali tehnički objekti, oprema i uređaji.

Članak 5.

Operator transportnog sustava na službenoj internetskoj stranici objavljuje i ažurira opis transportnog sustava i kartu transportnog sustava.

Članak 6.

(1) Na ulaze u transportni sustav priključeni su:

- a) mreža proizvodnih plinovoda,
- b) transportni sustav susjedne zemlje,
- c) sustav skladišta plina.

(2) Na izlaze iz transportnog sustava priključeni su:

- a) građevina krajnjeg kupca,
- b) distribucijski sustav,

- c) sustav skladišta plina,
- d) transportni sustav susjedne zemlje.

III. RAZVOJ, GRADNJA I ODRŽAVANJE TRANSPORTNOG SUSTAVA

Razvoj transportnog sustava

Članak 7.

- (1) Operator transportnog sustava je odgovoran za razvoj transportnog sustava.
- (2) Razvoj transportnog sustava provodi se prema odobrenom desetogodišnjem planu razvoja transportnog sustava.
- (3) Desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava izrađuje se na temelju Strategije energetskeg razvitka Republike Hrvatske, Programa provedbe Strategije energetskeg razvitka Republike Hrvatske, sukladno odredbama Zakona o energiji i Zakona o tržištu plina te uzimajući u obzir:
  - opravdane potrebe za osiguranjem dugoročnih kapaciteta transportnog sustava,
  - karakteristike protočnih i tlačnih radnih parametara transportnog sustava,
  - stvarno i očekivano korištenje transportnog sustava,
  - podatke o sigurnosti i pouzdanosti rada transportnog sustava,
  - ekonomske uvjete,
  - druge relevantne podatke.

Članak 8.

Pri izradi i ažuriranju planova razvoja transportnog sustava operator transportnog sustava obavezan je uvažavati činjenice iz godišnjeg izvješća o pouzdanosti, sigurnosti i učinkovitosti transportnog sustava, kvaliteti plina, kvaliteti usluge, pouzdanosti isporuke plina, tehničkim karakteristikama sustava, korištenju kapaciteta transportnog sustava, održavanju opreme transportnog sustava te ispunjavanju ostalih zakonskih obaveza, pri čemu je obavezan voditi računa o:

- sigurnom i učinkovitom funkcioniranju međusobno povezanih sustava,
- odobrenim investicijskim projektima operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP i operatora distribucijskog sustava,
- investicijskim projektima inozemnih operatora transportnih sustava i drugih subjekata koji mogu imati utjecaja na rad i korištenje transportnog sustava,
- postojećim i planiranim međudržavnim spojnim plinovodima,
- očekivanom razvoju proizvodnje, opskrbe, potrošnje i tranzita plina,
- načelima upravljanja zagušenjima u transportnom sustavu sukladno međunarodnoj praksi i pravilima,
- sprječavanju pojave ugovornog zagušenja,
- regionalnim, nacionalnim i europskim ciljevima razvoja, uključujući međunarodne projekte od interesa za Republiku Hrvatsku.

Članak 9.

(1) Operator transportnog sustava pri izradi planova, organizira javni postupak za iskazivanje interesa postojećih i potencijalnih korisnika transportnog sustava za korištenje infrastrukture koju planira graditi, a radi prikupljanja dodatnih tehničkih, ekonomskih i korisničkih podataka.

(2) Prilikom izrade planova razvoja transportnog sustava treba odabrati ono rješenje koje u potpunosti zadovoljava tehničke i sigurnosne kriterije uz poštivanje načela minimuma troškova.

Članak 10.

Ograničenja i rizici koji nastaju u radu transportnog sustava, a ne mogu se uzeti u obzir pri planiranju razvoja transportnog sustava zbog ekonomskih razloga, moraju se odgovarajućim planovima rada i održavanja svesti na minimum.

Članak 11.

(1) Pri izradi i ažuriranju planova razvoja transportnog sustava operator transportnog sustava obvezan je uvažavati potrebu dimenzioniranja kapaciteta na ulazima u transportni sustav sukladno Uredbi (EZ) br. 994/2010 i sukladno propisima kojima se uređuje sigurnost opskrbe plinom.

(2) Dimenzioniranjem kapaciteta na ulazima u transportni sustav, pri planiranju i izgradnji transportnog sustava, ostvaruju se uvjeti za primjerenu sigurnosti opskrbe plinom svih kupaca, pouzdan transport i osigurava usluga transportnog sustava.

Članak 12.

(1) Pri planiranju i gradnji objekata koji su u zajedničkoj nadležnosti operatora transportnog sustava i operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina ili operatora terminala za UPP primjenjuju se odredbe ovih Mrežnih pravila. Ti objekti iskazuju se u planu razvoja i gradnje izdvojeno od ostalih objekata transportnog sustava.

(2) Pri planiranju i gradnji objekata koji su u zajedničkoj nadležnosti operatora transportnog sustava i operatora transportnih sustava susjednih zemalja primjenjuju se međunarodni standardi i norme. Ti objekti iskazuju se u planu razvoja i gradnje izdvojeno od ostalih objekata transportnog sustava.

Gradnja i održavanje transportnog sustava

Članak 13.

(1) Operator transportnog sustava na temelju odobrenog desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava gradi nove objekte, rekonstruira, dograđuje i modernizira postojeće objekte transportnog sustava.

(2) Pri projektiranju, gradnji, puštanju u rad, radu i održavanju objekata transportnog sustava koriste se važeći standardi i norme. Popis važećih standarda i normi operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

(3) Operator transportnog sustava može također primijeniti pri projektiranju, gradnji, puštanju u rad i održavanju interne smjernice i pravila, koje sadržavaju barem minimalne zahtjeve propisa o tehničkim uvjetima za izgradnju, rad i održavanje plinovoda i ostalih objekata transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava pokreće pravovremeno postupke dobivanja suglasnosti i dozvola za izgradnju objekata.

Članak 14.

- (1) Za potrebe osiguranja redovnog pogona transportnog sustava operator transportnog sustava provodi aktivnosti održavanja kako bi osigurao najveću moguću razinu sigurnosti, pouzdanosti, raspoloživosti i učinkovitosti transportnog sustava.
- (2) Operator transportnog sustava provodi preventivna i zakonom predviđena ispitivanja i preglede, osigurava sigurnost transportnog sustava i nadzire aktivnosti treće strane u zaštitnom pojasu i aktivnosti na objektima koji su u funkciji pouzdanog i sigurnog rada transportnog sustava.
- (3) Održavanje transportnog sustava obavlja se sustavno, planskim izvođenjem radova redovitog održavanja transportnog sustava, odnosno njegovih dijelova te otklanjanjem kvarova ili nedostataka.
- (4) Pod kvarovima ili nedostacima iz stavka 3. ovoga članka podrazumijevaju se oštećenja, propuštanja, kvarovi mjerne i ostale opreme te sve druge okolnosti koje za posljedicu imaju ili bi mogle imati ugrozu života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini, nastanak većih ili novih kvarova ili nedostataka, kao i onečišćenje okoliša.

Članak 15.

- (1) Planirane aktivnosti na transportnom sustavu koje nemaju utjecaja na transport plina odnosno na korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava mogu se odvijati u bilo koje vrijeme bez prethodne najave korisnicima transportnog sustava.
- (2) Planirane aktivnosti izvođenja radova na transportnom sustavu koje uzrokuju prekid transporta plina ili mogu imati utjecaja na korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava moraju biti unaprijed najavljene. Operator transportnog sustava mora poduzeti sve ekonomski opravdane radnje da se prekid transporta plina ili ograničenje korištenja ugovorenog kapaciteta transportnog sustava svede na najmanju moguću mjeru.
- (3) Najavljivanje radova koji utječu na korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava provodi se sukladno člancima 151. do 156. ovih Mrežnih pravila.

Članak 16.

Neplanirane aktivnosti održavanja koje uzrokuju prekid transporta plina ili ograničenje korištenja ugovorenog kapaciteta mogu se obavljati samo ako se radi o kvarovima ili nedostacima koji mogu imati za posljedicu opasnost za živote i zdravlje ljudi ili nastanak materijalne štete.

Članak 17.

- (1) Ako je na transportnom sustavu potrebno obaviti određene radove radi potreba treće strane, takve radove izvodi treća strana o svom trošku, a troškovi angažmana operatora transportnog sustava obračunat će se trećoj strani sukladno cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.
- (2) Operator transportnog sustava će u slučaju iz stavka 1. ovog članka prilikom izdavanja posebnih uvjeta provjeriti utjecaj radova na uvjete u transportnom sustavu i u posebnim uvjetima navest posljedice koje traženi radovi uzrokuju i za koje odgovornost snosi treća strana koja je postavila zahtjev za izdavanje posebnih uvjeta ili u čije ime je zahtjev postavljen.
- (3) Operator transportnog sustava će za radove iz stavka 1. ovog članka koji uzrokuju ograničenja i/ili obustavu isporuke plina, za koje odgovornost snosi treća strana koja je

postavila zahtjev za izdavanje posebnih uvjeta, u posebnim uvjetima propisati obvezu pravovremenog planiranja i najavljivanja termina izvođenja radova.

(4) Treća strana iz stavka 1 ovog članka je dužna operatoru transportnog sustava dostaviti prijedlog termina izvođenja radova i to najmanje 60 dana prije željenog datuma izvođenja radova. Operator transportnog sustava će datum izvođenja radova usuglasiti s korisnicima transportnog sustava i krajnjim kupcima priključenim na transportni sustav, operatorima distribucijskog sustava, organizatorima zatvorenog distribucijskog sustava, operatorom sustava skladišta plina, operatorom terminala za UPP ili proizvođačima prirodnog plina. Usuglašeni termin izvođenja radova operator transportnog sustava će dostaviti trećoj strani, te objaviti na službenoj internetskoj stranici.

(5) Ako su posljedice radova iz stavka 1. ovog članka smetnje u radu transportnog sustava, treća strana snosi troškove uklanjanja smetnji i sve moguće štete i troškove korisnika transportnog sustava, operatora distribucijskih sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP ili proizvođača prirodnog plina i krajnjih kupaca na transportnom sustavu.

(6) Operator transportnog sustava će izvođenje radova iz stavka 1. ovog članka dozvoliti trećoj strani, ako treća strana dokaže da je kvalificirana ili da ima kvalificiranog izvođača za traženu vrstu radova.

IV. DOKUMENTACIJA ZA PRIKLJUČENJE NA TRANSPORTNI SUSTAV

Energetski uvjeti za priključenje na transportni sustav

Članak 18.

(1) Energetskim uvjetima za priključenje na transportni sustav (u daljnjem tekstu energetski uvjeti) utvrđuje se mogućnost priključenja građevine na transportni sustav, tehnički i ekonomski uvjeti priključenja te uvjeti korištenja transportnog sustava.

(2) Energetski uvjeti se pribavljaju u postupku izdavanja akta kojim se određuju prostorno – lokacijski uvjeti, odnosno posebni uvjeti prema kojima mora biti izrađena projektna dokumentacija, sukladno zakonskoj regulativi kojom se određuje područje prostornog uređenja i gradnje.

(3) Energetske uvjete iz stavka 2. ovog članka izdaje operator transportnog sustava.

(4) Energetske uvjete dužno je pribaviti nadležno upravno tijelo, investitor priključka koja se priključuje na transportni sustav ili treća strana koju ovlasti investitor priključka koja se priključuje na transportni sustav.

(5) Uz zahtjev za izdavanje energetskih uvjeta za priključenje postojeće građevine na transportni sustav, prilaže se akt kojim je odobrena gradnja i opis plinifikacije građevine.

(6) Na temelju energetskih uvjeta ne može se priključiti građevina ili promijeniti priključni kapacitet.

(7) Operator transportnog sustava objavljuje u elektroničkom obliku na službenoj internetskoj stranici obrazac zahtjeva za izdavanje energetskih uvjeta.

Članak 19.

(1) U slučaju promjene priključnog kapaciteta ili promjene na priključku, investitor priključka dužan je podnijeti operatoru transportnog sustava zahtjev za izdavanje novih energetske uvjeta.

(2) Uz zahtjev za izdavanje energetske uvjeta iz stavka 2. ovog članka prilaže se opis izmjena na plinskim instalacijama.

Članak 20.

(1) Energetske uvjeti sadrže podatke o:

- a. investitoru ili vlasniku građevine,
- b. položaju građevine, uključivo katastarsku česticu građevine koja se priključuje na transportni sustav
- c. mjestu priključenja i načinu izgradnje priključka,
- d. priključnom kapacitetu građevine
- e. tlaku plinovoda na mjestu priključenja,
- f. uvjetima za građenje priključka,
- g. planiranoj godišnjoj potrošnji plina,
- h. obračunskom mjernom mjestu,
- i. roku priključenja građevine,
- j. uvjetima korištenja transportnog sustava,
- k. ekonomskim uvjetima
- l. roku i uvjetima prestanka njihova važenja i
- m. uputi o pravu na žalbu.

(2) Energetske uvjeti mogu sadržavati i:

- a. uvjete za lokaciju građevine
- b. parametre transportnog sustava na mjestu priključenja,
- c. specifikaciju opreme koju je potrebno ugraditi ili obnoviti zbog izgradnje priključka,
- d. dozvoljene promjene tlaka u transportnom sustavu,
- e. podatke o mjernoj opremi,
- f. način razmjene mjernih podataka,
- g. program obveznih ispitivanja i
- h. ostale podatke vezane za priključenje građevine.

Članak 21.

(1) Energetske uvjeti važe dvije godine od dana izdavanja.

(2) Energetske uvjeti prestaju važiti ako se u roku iz stavka 1. ovoga članka ne izda energetska suglasnost.

(3) Energetski uvjeti mogu se produžiti za dvije godine iz opravdanih razloga ako to zatraži investitor priključka, pri čemu o opravdanosti razloga odlučuje operator transportnog sustava.

Pravo žalbe na energetske uvjete

Članak 22.

(1) Podnositelj zahtjeva iz članka 18. stavka 4. i članka 19. stavka 1. ovih Mrežnih pravila kojem je odbijen zahtjev za izdavanje energetskih uvjeta ili je nezadovoljan uvjetima iz izdanih energetskih uvjeta ima pravo izjaviti žalbu Agenciji.

(2) Žalba iz stavka 1. ovoga članka izjavljuje se u roku od 15 dana od dana primitka rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje energetskih uvjeta ili rješenja kojim se izdaju energetski uvjeti.

(3) Odluka Agencije o žalbi je izvršna, a nezadovoljna strana može protiv odluke Agencije pokrenuti upravni spor.

Kontrola usklađenosti tehničke dokumentacije s energetskim uvjetima

Članak 23.

(1) Operator transportnog sustava dužan je u postupku izdavanja akta kojim se odobrava gradnja prema zakonima kojim se uređuje područje prostornog uređenja, gradnje i građevinskih proizvoda provjeriti u tehničkoj dokumentaciji usklađenost primijenjenih rješenja s energetskim uvjetima.

(2) Na temelju obavljene provjere tehničke dokumentacije operator transportnog sustava izdaje potvrdu o usklađenosti tehničke dokumentacije s energetskim uvjetima ili zahtijeva usklađivanje s energetskim uvjetima.

Predugovor o priključenju na transportni sustav

Članak 24.

Nakon izdavanja energetskih uvjeta, stranke u postupku mogu zatražiti sklapanje predugovora o priključenju na transportni sustav.

Energetska suglasnost za priključenje na transportni sustav

Članak 25.

(1) Energetskom suglasnošću za priključenje na transportni sustav (u daljnjem tekstu: energetska suglasnost) određuju se zajamčeni uvjeti pristupa transportnom sustavu.

Energetska suglasnost sadrži podatke o:

- a. investitoru ili vlasniku građevine,
- b. aktu kojim se dokazuje legalnost građevine prema zakonima kojim se uređuje područje prostornog uređenja, gradnje i građevinskih proizvoda,
- c. priključnom kapacitetu građevine,

- d. tehničkom kapacitetu priključka,
- e. priključnom kapacitetu obračunskog mjernog mjesta,
- f. namjeni potrošnje plina,
- g. obračunskom mjernom mjestu i
- h. uputi o pravu na žalbu.

Energetska suglasnost može sadržavati i:

- a. specifikaciju opreme koju je potrebno ugraditi ili obnoviti,
- b. podatke o mjernoj opremi,
- c. načinu razmjene mjernih podataka,
- d. programu obveznih ispitivanja plinske instalacije i
- e. ostale podatke vezane za priključenje obračunskog mjernog mjesta.

(2) Zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti podnosi investitor priključka, a uz zahtjev je dužan priložiti akt kojim se odobrava gradnja prema zakonima kojim se uređuje područje prostornog uređenja, gradnje i građevinskih proizvoda.

(3) Za priključenje postojeće građevine na transportni sustav, investitor priključka, uz zahtjev za izdavanjem energetske suglasnosti treba priložiti projektnu dokumentaciju koja mora sadržavati sve potrebne tekstualne i grafičke podatke sukladno zakonskoj regulativi kojom se uređuje područje prostornog uređenja, gradnje i građevinskih proizvoda ili priključenja postojeće građevine na transportni sustav.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovog članka operator transportnog sustava izdat će podnositelju zahtjeva energetska suglasnost ako je glavni projekt projektna dokumentacija iz stavka 3. ovog članka usklađena s energetske uvjetima i ako je investitor priključka ishodio rješenje ili akt kojim se odobrava gradnja prema zakonskoj regulativi i određuje područje prostornog uređenja, gradnje i građevinskih proizvoda ili priključenja postojeće građevine na transportni sustav.

(5) Energetska suglasnost prestaje važiti ako se u roku dvije godine od dana izdavanja energetske suglasnosti ne sklopi ugovor o priključenju na transportni sustav.

(6) Energetska suglasnost može se produžiti za dvije godine iz opravdanih razloga ako to zatraži investitor priključka, pri čemu o opravdanosti razloga odlučuje operator transportnog sustava.

(7) Troškove izdavanja energetske suglasnosti snosi investitor priključka koji je podnio zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti, prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

(8) Operator transportnog sustava objavljuje u elektroničkom obliku na službenoj internetskoj stranici obrazac zahtjeva za izdavanje energetske suglasnosti.

Članak 26.

- (1) Energetska suglasnost izdaje operator transportnog sustava.
- (2) Energetska suglasnost izdaje se za svako pojedinačno obračunsko mjerno mjesto.

Članak 27.

- (1) Priključni kapacitet iz energetske suglasnosti neprenosiv je na drugu lokaciju.

(2) Energetska suglasnost prestaje važiti danom trajnog odvajanja priključka od transportnog sustava.

Članak 28.

(1) Operator transportnog sustava ima pravo o svom trošku, u slučaju da je iskorištenost priključnog kapaciteta priključka izvan granica mjernog područja obračunskog mjernog mjesta, prilagoditi obračunsko mjerno mjesto, sukladno stvarnoj iskorištenosti priključka, a sve u svrhu povećanja točnosti mjerenja.

(2) Operator transportnog sustava će provjeru iskorištenosti priključnog kapaciteta obavljati najmanje jednom godišnje, za period od godine dana, te pristupiti prilagodbi obračunskog mjernog mjesta u slučaju da je iskorištenost priključnog kapaciteta ispod Q_{min} mjerne opreme najmanje 50% vremena promatranog razdoblja.

(3) U slučaju prilagodbe obračunskog mjernog mjesta iz razloga predviđenih stavkom 1. ovog članka, operator transportnog sustava će izdati dodatak izdanoj energetske suglasnosti, u kojem navodi podatke o obračunskom mjernom mjestu opremljenom sukladno stavku 1. ovog članka.

Pravo žalbe na energetske suglasnost

Članak 29.

(1) Podnositelj zahtjeva iz članka 25. stavka 2. ovih Mrežnih pravila kojem je odbijen zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti ili je nezadovoljan uvjetima iz izdane energetske suglasnosti ima pravo izjaviti žalbu Agenciji.

(2) Žalba iz stavka 1. ovoga članka izjavljuje se u roku od 15 dana od dana primitka rješenja kojim se odbija zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti ili rješenja kojim se izdaje energetska suglasnost.

(3) Odluka Agencije o žalbi je izvršna, a nezadovoljna strana može protiv odluke Agencije pokrenuti upravni spor.

V. IZGRADNJA PRIKLJUČKA I PRIKLJUČENJE NA TRANSPORTNI SUSTAV

Zahtjev za priključenje na transportni sustav

Članak 30.

Zahtjev za priključenje podnosi investitor priključka, a sadrži sljedeće:

- naziv, adresa i kontakt podaci investitora priključka,
- podatke o građevini koja se priključuje na transportni sustav, a koji uključuju lokaciju građevine i broj energetske suglasnosti, uporabnu dozvolu
- ako se zahtjev odnosi na privremeno priključenje građevine koja se priključuje na transportni sustav, investitor je dužan dostaviti pisane izjave investitora priključka ili vlasnik građevine,

nadzornog inženjera i izvođača o preuzimanju odgovornosti tijekom privremenog stavljanja priključaka u funkciju,

– potvrdu da su ispunjeni tehnički preduvjeti za fizičko priključenje novoizgrađenog objekta na transportni sustav,

– naziv, adresa i kontakt podaci izvođača priključka u slučaju da građenje priključka ne obavlja operator transportnog sustava,

– ime, prezime i kontakt podaci odgovorne osobe izvođača priključka koja vodi građenje, odnosno pojedine radove na gradnji priključka, u slučaju da građenje priključka ne obavlja operator transportnog sustava,

– podatke o početku i završetku radova na izgradnji priključka u slučaju da građenje priključka ne obavlja operator transportnog sustava i

– ostale podatke vezane za priključenje građevine.

Stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu

Članak 31.

(1) Investitor stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu je operator transportnog sustava.

(2) Redovno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu financira se iz naknade za korištenje transportnog sustava.

(3) Izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu financira se iz naknade za priključenje.

Članak 32.

(1) U slučaju da je za priključenje građevine ili povećanje priključnog kapaciteta potrebno izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu, operator transportnog sustava izrađuje na zahtjev investitora priključka elaborat izvanrednog stvaranja tehničkih uvjeta u transportnom sustavu (u daljnjem tekstu: elaborat).

(2) Elaboratom se utvrđuje osobito:

- tehnički detalji gradnje novih dijelova ili rekonstrukciju postojećih dijelova transportnog sustava,
- usklađenost gradnje novih dijelova ili rekonstrukciju postojećih dijelova transportnog sustava s prostorno-planskom dokumentacijom,
- popis odgovarajućih odobrenja koja je potrebno ishoditi u odnosu na propise koji reguliraju prostorno uređenje i gradnju,
- procijenjeni trošak gradnje novih dijelova ili trošak rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava,
- popis građevina koje se mogu priključiti na transportni sustav u slučaju gradnje novih dijelova ili rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava
- popis građevina čiji su investitori priključka zainteresirani za financiranje novih dijelova transportnog sustava

- procijenjeni ukupni priključni kapacitet koji nastaje izvanrednim stvaranjem tehničkih uvjeta,
- procijenjeni pojedinačni priključni kapacitet koji nastaje izvanrednim stvaranjem tehničkih uvjeta,
- način raspodjele troška za izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta.

(3) Izradu elaborata plaća investitor priključka prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

(4) Iznimno od stavka 1. ovog članka elaborat može izraditi pravna ili fizička osoba ovlaštena za projektiranje. U tom slučaju suglasnost na elaborat daje operator transportnog sustava.

(5) Odnosi između operatora transportnog sustava i investitora priključka vezani za izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu iz stavka 1. ovog članka uređuju se ugovorom.

(6) Način raspodjele eventualne razlike između procijenjenog troška gradnje novih dijelova ili rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava i stvarnog troška gradnje novih dijelova ili rekonstrukcije postojećih dijelova transportnog sustava bitan je sastojak ugovora iz stavka 5. ovog članka.

Izgradnja priključka na transportni sustav i povećanje priključnog kapaciteta

Članak 33.

(1) Priključak se gradi u skladu s energetsom suglasnošću, Mrežnim pravilima, Metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na plinski distribucijski ili transportni sustav i za povećanje priključnog kapaciteta (dalje: Metodologija utvrđivanja naknade za priključenje) i ugovorom o priključenju na transportni sustav te sukladno odredbama zakona kojima se uređuje područje prostornog uređenja, gradnje i građevinskih proizvoda.

(2) U slučaju da je za izgradnju priključka ili povećanje priključnog kapaciteta potrebna rekonstrukcija mjerno redukcijske stanice s izmjenama i dopunama građevinske dozvole, operator transportnog sustava izrađuje na zahtjev investitora priključka elaborat izgradnje priključka (u daljnjem tekstu: Elaborat izgradnje priključka).

(3) Elaboratom izgradnje priključka se utvrđuje osobito:

- tehnički detalji rekonstrukcije mjerno redukcijske stanice,
- usklađenost rekonstrukcije mjerno redukcijske stanice s prostorno-planskom dokumentacijom,
- popis odgovarajućih odobrenja koja je potrebno ishoditi u odnosu na propise koji reguliraju prostorno uređenje i gradnju,
- procijenjeni trošak rekonstrukcije mjerno redukcijske stanice,
- popis građevina koje se mogu priključiti na transportni sustav u slučaju rekonstrukcije mjerno redukcijske stanice,
- popis građevina čiji su investitori priključka zainteresirani za rekonstrukciju mjerno redukcijske stanice,
- procijenjeni ukupni priključni kapacitet koji nastaje rekonstrukcijom mjerno redukcijske stanice,
- procijenjeni pojedinačni priključni kapacitet koji nastaje rekonstrukcijom mjerno redukcijske stanice,

- način raspodjele troška za rekonstrukciju mjerno redukcijske stanice.

(4) Izradu elaborata izgradnje priključka plaća investitor priključka prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

(5) Iznimno od stavka 1. ovog članka elaborat izgradnje priključka može izraditi pravna ili fizička osoba ovlaštena za projektiranje. U tom slučaju suglasnost na elaborat daje operator transportnog sustava.

(6) Pripremno-završne radove obavlja operator transportnog sustava, a naknadu plaća investitor priključka, sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje.

(7) Građenje priključka obavlja izvođač priključka kojeg odabire investitor priključka ili operator transportnog sustava, a prema odluci investitora priključka.

(8) Izvođač priključka dužan je operatoru transportnog sustava dokazati stručnu i tehničku sposobnost za svaki pojedini priključak. Dokazi stručne i tehničke sposobnosti podrazumijevaju dokaze o kadrovskoj osposobljenosti, potrebnim stručnim ovlaštenjima i tehničkoj opremljenosti za izvođenje radova na izgradnji priključka, a koje propisuje operator transportnog sustava u elaboratu izgradnje priključka.

(9) Operator transportnog sustava ima pravo provjeriti usklađenost građenja priključka s glavnim projektom kojim se daje tehničko rješenje priključka tijekom i nakon građenja priključka.

(10) Povećanje priključnog kapaciteta se provodi na zahtjev za izdavanje energetske suglasnosti za povećanje priključnog kapaciteta investitora priključka u slučaju kada je priključni kapacitet građevine veći od postojećeg tehničkog kapaciteta priključka.

(11) Trošak izgradnje elemenata priključka, osim montaže i demontaže plinomjera i druge mjerne, regulacijske i sigurnosne opreme, kod povećanja priključnog kapaciteta plaća investitor priključka prema Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje.

(12) Trošak montaže i demontaže plinomjera i druge mjerne, regulacijske i sigurnosne opreme kod povećanja priključnog kapaciteta plaća investitor priključka prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

Članak 34.

(1) Operator transportnog sustava dužan je priključiti građevinu sukladno sklopljenom ugovoru o priključenju na transportni sustav.

(2) Operator transportnog sustava dužan je priključak održavati o svom trošku.

(3) Kod prvog priključenja operator transportnog sustava i investitor priključka utvrđuju u pisanom obliku podatke o elementima priključka.

Stavljanje priključka u funkciju

Članak 35.

(1) Operator transportnog sustava dužan je na temelju energetske suglasnosti staviti u funkciju priključak građevine na transportni sustav s danom početka korištenja kapaciteta transportnog sustava iz sklopljenog ugovora o transportu plina nakon što je investitor priključka ispunio sve financijske i druge obveze prema ugovoru o priključenju na transportni sustav i pribavio uporabnu dozvolu za građevinu koja se priključuje na transportni sustav.

(2) Operator transportnog sustava dužan je privremeno priključiti građevinu koja se priključuje na transportni sustav za potrebe ispitivanja plinskih uređaja i instalacija i pokusnog rada ako je pokusni rad predviđen glavnim projektom, a temeljem pisanog zahtjeva investitora priključka

i pisane izjave investitora priključka, nadzornog inženjera i izvođača priključka o preuzimanju odgovornosti tijekom privremenog stavljanja priključka u funkciju.

(3) Operator transportnog sustava dužan je u roku od najmanje tri dana prije dana stavljanja u funkciju priključka građevine u pisanom obliku obavijestiti investitora priključka i njegovog opskrbljivača plinom, koji je prethodno ugovorio kapacitet na navedenom priključku, o danu i satu stavljanja u funkciju priključka građevine.

Ugovor o priključenju na transportni sustav

Članak 36.

(1) Ugovor o priključenju na transportni sustav sklapa se na temelju izdane energetske suglasnosti.

(2) Ugovor o priključenju na transportni sustav sklapaju operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava ili operator sustava skladišta plina ili proizvođač prirodnog plina ili operator terminala za UPP, ili krajnji kupac na transportnom sustavu u postupku priključenja na transportni sustav te u postupku povećanja priključnog kapaciteta.

(3) Ugovorom o priključenju na transportni sustav uređuju se uvjeti priključenja na transportni sustav te financijske obveze sukladno Metodologiji utvrđivanja naknade za priključenje i druge obveze ugovornih strana.

(4) Ugovor o priključenju na transportni sustav sadrži podatke o ugovornim stranama, broj energetske suglasnosti, tehničke uvjete priključenja opreme, tehničke podatke o izgradnji priključka s navedenim mjestom izlaza iz transportnog sustava, iznos naknade za priključenje, način plaćanja, rok izgradnje priključka, vrijeme i mjesto priključenja te ostale odredbe.

(5) Operator transportnog sustava gradi priključak na transportni sustav u roku utvrđenom ugovorom o priključenju na transportni sustav.

(6) U rok iz stavka 5. ovog članka ne računaju se zastoji u aktivnostima na koje operator transportnog sustava nije mogao utjecati (suglasnosti tijela uprave, ishođenje lokacijskih i građevnih dozvola, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa građenje priključka od strane izvođača priključka kojega je odabrao investitor ili vlasnik građevine, događaji na gradilištu i slično), o čemu operator transportnog sustava pravodobno izvještava drugu ugovornu stranu.

(7) Dinamika plaćanja naknade za priključenje za izgradnju priključka na transportni sustav utvrđuje se ugovorom o priključenju na transportni sustav.

(8) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici tipski ugovor o priključenju na transportni sustav.

VI. POVEZIVANJE S OSTALIM DIJELOVIMA PLINSKOG SUSTAVA

Članak 37.

(1) Povezivanje drugih dijelova plinskog sustava na transportni sustav obavlja se radi stvaranja preduvjeta za sigurnu i pouzdanu opskrbu plinom.

(2) Povezivanje transportnog sustava s mrežom proizvodnih plinovoda obavlja se radi isporuke plina proizvedenog u Republici Hrvatskoj u transportni sustav.

(3) Povezivanje transportnog sustava s transportnim sustavom druge države obavlja se radi međudržavnog transporta plina.

Članak 38.

(1) Operator transportnog sustava utvrđuje način i uvjete pristupa mjernim signalima s obračunskih mjernih mjesta na transportnom sustavu koji su potrebni za nadzor i upravljanje povezanog sustava i odorizaciju.

(2) Operator transportnog sustava i operator sustava skladišta plina utvrđuju način i uvjete razmjene mjernih signala i prijenosa podataka o korištenju sustava skladišta plina te obavještavanja o mogućnostima rada sustava skladišta plina.

(3) Operator transportnog sustava i operator terminala za UPP utvrđuju način i uvjete razmjene mjernih signala i prijenosa podataka o korištenju terminala za UPP te obavještavanja o mogućnostima rada terminala za UPP.

(4) Ako operator distribucijskog sustava ili organizator zatvorenog distribucijskog sustava ili operator sustava skladišta ili operator terminala za UPP ili proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac priključen na transportni sustav zatraži pristup mjernom signalu koji nije raspoloživ, dodatno opremanje priključka u tu svrhu smatra se nestandardnom uslugom.

Članak 39.

(1) Povezivanje transportnog sustava i transportnog sustava susjedne države, kao i tehnički detalji vezani uz planiranje, izgradnju i rad međudržavnih spojnih plinovoda, obavlja se temeljem bilateralnog sporazuma na interkonekciji.

(2) Povezivanje transportnog sustava, distribucijskog sustava, zatvorenog distribucijskog sustava, sustava skladišta plina, terminala za UPP kao i, obavlja se temeljem ugovora o međusobnim pravima i obvezama s operatorom distribucijskog sustava, organizatorom zatvorenog distribucijskog sustava, operatorom sustava skladišta plina te operatorom terminala za UPP.

(3) Ugovor iz stavka 2. ovog članka naročito uređuje sljedeće:

- podatke o ugovornim stranama,
- broj izdane energetske suglasnosti,
- tehnički opis detalja priključka,
- popis odgovarajućih odobrenja koje reguliraju izgradnju i puštanje u rad,
- tehničke detalje vezane uz planiranje, izgradnju i rad međusobno povezanih sustava,
- pravila razmjene podataka,
- sadržaj operativnih izvješća,
- obveze, prava i uloge ugovornih strana i
- početak primjene.

(4) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici predložak ugovora iz stavka 2. ovog članka.

Članak 40.

(1) Ako su transportni sustav i pojedini distribucijski sustavi povezani preko više izlaza iz transportnog sustava i ako tako priključeni dijelovi distribucijskog sustava predstavljaju jednu hidrauličku cjelinu, operator transportnog sustava, u dogovoru s operatorom distribucijskog sustava, će te izlaze iz transportnog sustava proglasiti jednim skupnim izlazom iz transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su 15 dana prije roka za podnošenje zahtjeva za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava na godišnjoj razini sklopiti sporazum o uvođenju skupnog izlaza iz transportnog sustava.

(3) Operator transportnog sustava objavljuje tipski sporazum o uvođenju skupnog izlaza iz transportnog sustava na službenoj internetskoj stranici. Sporazum naročito sadrži sljedeće podatke:

- sporazumne strane,
- izlaze iz transportnog sustava uključene u skupni izlaz,
- početak primjene,
- kapacitet skupnog izlaza, izražen u kWh/h,
- određivanje režima rada izlaza iz transportnog sustava koji čine skupni izlaz.

(4) Skupni izlaz se koristi u postupcima rezervacije kapaciteta transportnog sustava, nominacije korištenja kapaciteta, raspodjele količina plina izmjerenih na pojedinim izlazima iz transportnog sustava i izvještavanja.

VII. NADZOR I UPRAVLJANJE TRANSPORTNIM SUSTAVOM

Članak 41.

(1) Operator transportnog sustava kontinuirano nadzire rad transportnog sustava kako bi osigurao pouzdan i siguran transport plina, učinkovito i pouzdano upravljanje transportnim sustavom, uravnoteženje transportnog sustava te ispunjenje ugovornih obaveza pri propisanim uvjetima tlaka i kvalitete plina.

(2) Nadzor rada transportnog sustava i upravljanje transportnim sustavom obavlja se neprekidno iz dispečerskog centra operatora transportnog sustava, kao i sustavnim operativnim nadzorom transportnog sustava, lokalnim upravljanjem tehnološkim objektima, odgovarajućom i pravovremenom pripremom transportnog sustava za posebne uvjete rada, analizama uvjeta u sustavu, predviđanjem promjena akumulacije transportnog sustava, pravovremenim prosljeđivanjem informacija o stanju transportnog sustava, stanju opreme elemenata sustava, fizičkim nadzorom tehnoloških objekata, sustavnim preventivnim i korektivnim održavanjem istih.

Članak 42.

Za nadzor i upravljanje transportnog sustava, operator transportnog sustava koristi mjerne, informacijske i telekomunikacijske sustave koji mu omogućavaju sljedeće:

- stalan nadzor nad tehnološkim parametrima i upravljanje ključnim objektima transportnog sustava u realnom vremenu,
- uočavanje poremećaja u tehnološkom procesu transporta plina i neravnoteže transportnog sustava,
- izradu hidrauličkih proračuna i simulacija stanja transportnog sustava, utvrđivanje količine plina u transportnom sustavu te promjenu operativne akumulacije,
- mjerenje, evidentiranje i centralizirano prikupljanje podataka o ostvarenom protoku plina na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava,
- komunikacijsku povezanost s upravljačkim/dispečerskim centrima operatora povezanih sustava radi razmjene procesnih podataka,

- razmjenu podataka i operativnu komunikaciju s voditeljem bilančne skupine i operatorom tržišta plina,
- operativnu komunikaciju s korisnikom transportnog sustava,
- operativnu komunikaciju s operatorom distribucijskog sustava ili organizatorom zatvorenog distribucijskog sustava ili operatorom sustava skladišta plina ili operatorom terminala za UPP ili proizvođačem prirodnog plina ili krajnjim kupcem priključenim na transportni sustav, izvještavanje o ostvarenom korištenju transportnog sustava i energije uravnoteženja.

Članak 43.

(1) Operator transportnog sustava osigurava u transportnom sustavu količine plina dovoljne za pogonsku potrošnju pokrivanje gubitaka plina i razlike u mjerenju te za korištenje operativne zalihe.

(2) Operator transportnog sustava, na tržišnim principima, uz definiranje dinamike i mjesta isporuke, kupuje plin za pogonsku potrošnju, pokrivanje gubitaka plina i razlike u mjerenju u transportnom sustavu te za operativnu zalihu.

(3) Natječaj za nabavu plina iz stavka 2. ovog članka operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici i najmanje u jednom javnom glasilu.

(4) Osnovni kriterij za odabir najpovoljnijeg opskrbljivača plinom je najniža cijena plina.

(5) Na temelju odluke o izboru najpovoljnijeg opskrbljivača plinom, operator transportnog sustava i izabrani opskrbljivač plinom sklapaju ugovor o opskrbi plinom.

(6) U slučaju nezadovoljstva postupanjem operatora transportnog sustava u postupku nabave plina iz stavka 2. ovog članka, opskrbljivač ima pravo izjaviti prigovor Agenciji.

Pravila za korištenje operativne zalihe

Članak 44.

(1) Ako operator transportnog sustava posjeduje operativnu zalihu, koristi je u svrhu optimalnog upravljanja tehnološkim procesom transporta plina koje uključuje sljedeće:

- a. usklađivanje ukupnog stanja akumulacije transportnog sustava s trenutnim opterećenjem i režimom rada transportnog sustava ovisno o intenzitetu korištenja pojedinih ulaza i izlaza transportnog sustava,
- b. privremene korekcije ukupnog stanja akumulacije transportnog sustava u svrhu pripreme transportnog sustava za radove na transportnom sustavu, sustavu skladišta plina, postrojenjima i mreži proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina, sustavu mreže operatora UPP, transportnom sustavu susjednih zemalja, a koje mogu imati utjecaja na rad transportnog sustava,
- c. privremene korekcije ukupnog stanja akumulacije transportnog sustava nastale uslijed gubitaka i razlike u mjerenju,
- d. privremenu nadoknadu smanjenja ukupnog stanja akumulacije transportnog sustava uslijed oštećenja i obavljanja radova na sanacijama plinovoda,
- e. druge potrebe korekcija stanja akumulacije transportnog sustava.

(2) Rezervaciju i korištenje kapaciteta sustava skladišta za potrebe održavanja i korištenja operativne zalihe, operator transportnog sustava obavlja sukladno odredbama Pravila korištenja sustava skladišta plina.

Tlak i kvaliteta plina u transportnom sustavu

Članak 45.

(1) Za ulaze u transportni sustav unutar granica Republike Hrvatske nazivnog tlaka 75 bar najniži ulazni tlak iznosi 70 bar, a za ulaze u transportni sustav nazivnog tlaka 50 bar najniži ulazni tlak iznosi 45 bar, pri čemu najviši ulazni tlak ne može biti veći od nazivnog tlaka.

(2) Tlak pri kojem korisnik transportnog sustava predaje plin u transportni sustav može biti na pojedinim ulazima u transportni sustav i niži od vrijednosti propisanih u stavku 1. ovog članka pod uvjetom da to ne utječe na rad transportnog sustava, kao i na ispunjavanje ugovornih obveza operatora transportnog sustava i drugih korisnika transportnog sustava.

(3) Operator transportnog sustava ima pravo odbiti ili ograničiti prihvata plina kojeg korisnik transportnog sustava predaje u transportni sustav pri tlaku nižem od vrijednosti propisanih u stavku 1. ovog članka, o čemu prethodno obavještava korisnika transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava objavljuje vrijednosti tlaka za pojedine ulaze u transportni sustav na službenoj internetskoj stranici.

Članak 46.

(1) Za izlaze iz transportnog sustava unutar granica Republike Hrvatske najniži izlazni tlak iznosi 3 bar.

(2) Vrijednost tlaka za izlaz iz transportnog sustava definirana je u energetske suglasnosti.

(3) Operator transportnog sustava objavljuje vrijednosti tlaka za izlaze iz transportnog sustava na službenoj internetskoj stranici.

(4) Privremena promjena izlaznog tlaka na pojedinom izlazu iz transportnog sustava moguća je na zahtjev operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav, a što se smatra nestandardnom uslugom.

(5) Zahtjev za privremenu promjenu izlaznog tlaka dostavlja se operatoru transportnog sustava najmanje pet radnih dana unaprijed. Zahtjev mora sadržavati podatke o početku, trajanju i razlozima privremene promjene izlaznog tlaka.

(6) Prihvatljivost zahtjeva iz stavka 5. ovog članka ocjenjuje operator transportnog sustava ovisno o mogućem utjecaju takve promjene izlaznog tlaka na sigurnost i pouzdanost transportnog sustava te na izvršenje ugovornih obveza operatora transportnog sustava i drugih korisnika transportnog sustava.

(7) Operator transportnog sustava obavezan je u roku od dva radna dana od dana zaprimanja zahtjeva iz stavka 5. ovog članka obavijestiti podnositelja zahtjeva o prihvatljivosti zahtjeva.

Članak 47.

Vrijednost tlaka za interkonekciju koja je ulaz u transportni sustav ili koja je izlaz iz transportnog sustava definirana je bilateralnim sporazumom za interkonekciju, a vrijednosti tlaka za sve ostale ulaze u transportni sustav definirane su energetskim suglasnostima.

Članak 48.

- (1) Standardna kvaliteta plina propisuje se Općim uvjetima opskrbe plinom.
- (2) Korisnik transportnog sustava koji je ugovorio kapacitete na ulazu u transportni sustav dužan je osigurati plin standardne kvalitete, pri čemu ogrjevna vrijednost predanog plina može odstupati najviše $\pm 5\%$ od prosječne ogrjevnosti plina na pripadajućem ulazu utvrđene za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca prethodne godine ili ogrjevnosti plina koju je korisnik transportnog sustava najavio najmanje pet dana prije početka predaje plina u transportni sustav.
- (3) Korisnik transportnog sustava koji predaje plin na ulazu u transportni sustav dužan je obavijestiti operatora transportnog sustava o svim okolnostima koje mogu utjecati na kvalitetu plina i to najmanje pet radnih dana unaprijed za predvidive okolnosti, a bez odlaganja za nepredvidive okolnosti.
- (4) Ako operator transportnog sustava utvrdi da se na pojedinom ulazu u transportni sustav predaje plin koji nije standardne kvalitete, korisnik transportnog sustava, koji je ugovorio kapacitete na tom ulazu, dužan je na poziv operatora transportnog sustava bez odlaganja poduzeti odgovarajuće mjere kojima će, u najkraćem mogućem roku, osigurati predaju plina standardne kvalitete ili obustaviti predaju plina u transportni sustav, te o poduzetim i planiranim mjerama redovno obavještavati operatora transportnog sustava.
- (5) U slučaju da korisnik transportnog sustava ne postupi sukladno stavku 4. ovog članka, operator transportnog sustava ima pravo obustaviti preuzimanje plina.
- (6) Operator transportnog sustava dužan je obavijestiti krajnje kupce priključene na transportni sustav i operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava o navedenim okolnostima ako iste mogu imati utjecaja na krajnje kupce.

Članak 49.

- (1) Iznimno od članka 48. ovih Mrežnih pravila operator transportnog sustava može preuzimati plin čija kvaliteta odstupa od propisane standardne kvalitete isključivo u periferne dijelove transportnog sustava nižeg radnog tlaka iz kojih se plin ne transportira u druge dijelove transportnog sustava.
- (2) Operator transportnog sustava će u slučaju iz stavka 1. ovog članka preuzeti plin ako to ne ugrožava sigurnost i pouzdanost transportnog sustava i ispunjenje ugovornih obveza operatora transportnog sustava te ako postoji pisana suglasnost operatora distribucijskog sustava ili organizatora zatvorenog distribucijskog sustava u koji se takav plin predaje i/ili krajnjeg kupca priključenog na periferni dio transportnog sustava iz stavka 1. ovog članka, da prihvaćaju plin koji odstupa od standardne kvalitete.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka, operator distribucijskog sustava ili organizator zatvorenog distribucijskog sustava i/ili krajnji kupac priključen na periferni dio transportnog sustava, u potpunosti preuzima odgovornost za eventualne poremećaje i štete na vlastitim instalacijama i postrojenjima i/ili na instalacijama i postrojenjima krajnjih kupaca kojima isporučuju plin, nastale kao posljedica preuzimanja plina, koji odstupa od standardne kvalitete.

Članak 50.

- (1) U slučaju pojave tekućih tehnoloških nečistoća u transportnom sustavu, operator transportnog sustava će, ako je to moguće, iste izdvojiti iz transportnog sustava korištenjem ugrađenih uređaja za izdvajanje tekućih tehnoloških nečistoća.
- (2) Korisnik transportnog sustava za kojeg se utvrdi da je u transportni sustav predao tekuću tehnološku nečistoću obavezan je izdvojenu tekuću tehnološku nečistoću, na prvi poziv

operatora transportnog sustava, a najkasnije u roku od 48 sati od poziva operatora transportnog sustava, o vlastitom trošku ukloniti i zbrinuti,.

(3) U slučaju da se korisnik transportnog sustava za kojeg se utvrdi da je u transportni sustav predao tekuću tehnološku nečistoću ne odazove na poziv operatora transportnog sustava, operator transportnog sustava će tekuću tehnološku nečistoću ukloniti i zbrinuti na zakonom propisan način te korisniku transportnog sustava za kojeg se utvrdi odgovornost obračunati troškove, a što se smatra nestandardnom uslugom.

(4) Uklanjanje tekućih tehnoloških nečistoća iz uređaja za izdvajanje tekućih tehnoloških nečistoća iz stavka 2. ovog članka obavlja se uz nadzor operatora transportnog sustava, a što se smatra nestandardnom uslugom.

Članak 51.

(1) Operator transportnog sustava prati kvalitetu plina vlastitim sustavom za praćenje kvalitete plina u koji su uključeni svi podaci o kvaliteti plina na transportnom sustavu, bez obzira na vlasništvo opreme za mjerenje parametara kvalitete plina, učestalost uzorkovanja i laboratorijskih analiza plina.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje prvog radnog dana nakon isteka polumjesečnog razdoblja za to polumjesečno razdoblje, na službenoj internetskoj stranici, izvještaj o kvaliteti plina za pojedine specifične točke.

(3) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici godišnji izvještaj o kvaliteti plina.

Upravljanje i postupci u izvanrednim situacijama i kriznom stanju

Članak 52.

(1) Izvanrednom situacijom smatra se svaki tehnički poremećaj na transportnom sustavu čije posljedice izravno ugrožavaju sigurnost ljudi i imovine od nekontroliranog izlaza plina, uzrokuju ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava te ugrožavaju opskrbu plinom.

(2) Osim tehničkog poremećaja na transportnom sustavu iz stavka 1. ovog članka izvanrednom situacijom smatra se i neravnoteža transportnog sustava, preostala nakon provedbe mjera iz članka 54. ovih Mrežnih pravila, a koja uzrokuje ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava te ugrožava sigurnost opskrbe plinom.

(3) U slučaju izvanredne situacije na transportnom sustavu iz stavka 1. ovog članka operator transportnog sustava bez odlaganja poduzima sljedeće mjere kojima osigurava održavanje opstojnosti transportnog sustava i umanjuje utjecaj poremećaja na mogućnost korištenja kapaciteta transportnog sustava i sigurnost opskrbe plinom:

- obavještavanje nadležnih javnih službi i tijela,
- uklanjanje uzroka opasnosti za sigurnost ljudi i imovine,
- preusmjeravanje tokova transporta plinovodima koji nisu zahvaćeni poremećajem,
- iskorištavanje raspoložive operativne akumulacije plinovoda i operativne zalihe.

(4) Ako izvanredna situacija iz stavka 1. i 2. ovog članka ima za posljedicu prekid transporta plina, ograničenje korištenja kapaciteta transportnog sustava ili ugrožava sigurnost opskrbe plinom, operator transportnog sustava hitno obavještava o poremećaju, njegovim posljedicama i očekivanom trajanju, operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora terminala za UPP, proizvođača prirodnog plina, krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav, voditelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava na kojeg događaj ima utjecaja, kako bi

proveli vlastite sigurnosne mjere, mjere uravnoteženja te prema potrebi dostavili renominaciju transporta.

(5) Hitno obavještanje korisnika u slučaju iz stavka 4. ovog članka provodi se sukladno člancima 154., 155. i 156. ovih Mrežnih pravila.

Članak 53.

(1) Tijekom kriznog stanja operator transportnog sustava upravlja transportnim sustavom na osnovu mjera koje propisuje tijelo nadležno za sigurnost opskrbe plinom, a prema Uredbi (EZ) br. 994/2010 i sukladno propisima kojima se uređuje sigurnost opskrbe plinom.

(2) Operator transportnog sustava i korisnik transportnog sustava, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, operator terminala za UPP, krajnji kupac priključen na transportni sustav i proizvođač plina u slučaju kriznog stanja postupaju u skladu s odredbama Plana za krizna stanja operatora transportnog sustava.

VIII. URAVNOTEŽENJE

Članak 54.

(1) Operator transportnog sustava provodi uravnoteženje transportnog sustava sukladno odredbama Uredbe BAL i Pravilima o organizaciji tržišta plina.

(2) Pravila uravnoteženja ne primjenjuju se u slučaju provedbe mjera sigurnosti opskrbe koje se ne temelje na tržišnim principima u cilju otklanjanja kriznog stanja, a sukladno Odluci o donošenju Plana intervencija o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske i Uredbe 994/2010.

Zona uravnoteženja

Članak 55.

(1) Zona uravnoteženja je transportni sustav.

(2) Zona uravnoteženja obuhvaća sve ulaze u transportni sustav i sve izlaze iz transportnog sustava uključivo i virtualnu točku trgovanja.

Odgovornost za uravnoteženje

Članak 56.

Voditelj bilančne skupine primarno je odgovoran za uravnoteženje portfelja bilančne skupine koju organizira i vodi kako bi operator transportnog sustava poduzimao što manje radnji uravnoteženja.

Pružanje informacija

Članak 57.

(1) Operator transportnog sustava tijekom plinskog dana D svakih sat vremena, u razdoblju od 9:30 do 22:30 sati, utvrđuje i objavljuje na službenoj internetskoj stranici procijenjeno ukupno odstupanje.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici, tijekom plinskog dana D, svakih sat vremena, u razdoblju od 9:30 do 22:30 sati, podatke o količini plina izmjerenoj u proteklim satima u plinskom danu D, iskazano zbirno za izlaze iz transportnog sustava prema distribucijskim sustavima.

(3) Operator transportnog sustava u plinskom danu D omogućava, na informacijskoj platformi, voditelju bilančne skupine pristup podacima o ostvarenim protocima na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava za pripadnu bilančnu skupinu, za protekle sate plinskog dana D, sukladno člancima 132. i 141. ovih Mrežnih pravila.

(4) Operator transportnog sustava će poduzeti sve potrebne radnje kako bi osigurao što veću raspoloživost i točnost podatka u trenutku objave. Podaci iz stavka 1., 2., 3. i 4. ovog članka isključivo su informativnog karaktera te operator transportnog sustava ne može dati jamstvo za točnost i potpunost objavljenih podataka.

(5) Operator transportnog sustava temeljem podataka dobivenih od predviđajuće strane dostavlja voditelju bilančne skupine predviđanja preuzimanja korisnika transportnog sustava.

(6) Predviđajuća strana izrađuje predviđanja primjenom metodologije za predviđanje preuzetih količina plina za obračunska mjerna mjesta bez dnevnih mjerenja, sukladno Uredbi BAL.

(7) Predviđajuća strana je dužna organizirati koordinacijsko tijelo za razvoj i primjenu metodologije iz stavka 6. ovoga članka u kojem su na poziv predviđajuće strane dužni sudjelovati predstavnici operatora transportnog sustava, operatora distribucijskog sustava, operatora tržišta plina i voditelja bilančnih skupina. Koordinacijsko tijelo se sastaje najmanje jedanput u 60 dana. Izvješće s održanog sastanka koordinacijskog tijela, predviđajuća strana je dužna dostaviti Agenciji.

(8) Metodologiju iz stavka 6. ovoga članka donosi predviđajuća strana, na prijedlog koordinacijskog tijela iz stavka 7. ovoga članka, nakon provedenog savjetovanja s operatorom transportnog sustava, operatorima distribucijskih sustava, operatorom tržišta plina i voditeljima bilančnih skupina.

Postupanje operatora transportnog sustava

Članak 58.

(1) Operator transportnog sustava utvrđuje granice procijenjenog ukupnog odstupanja uzimajući u obzir tehničke karakteristike i fizička ograničenja transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici granice procijenjenog ukupnog odstupanja. U slučaju promjene granica procijenjenog ukupnog odstupanja operator transportnog sustava će objaviti nove iznose granica procijenjenog ukupnog odstupanja i o promjeni obavijestiti voditelje bilančnih skupina najmanje 24 sata prije početka plinskog dana na koji se promjena odnosi.

(3) U slučaju da je iznos procijenjenog ukupnog odstupanja izvan objavljenih granica procijenjenog ukupnog odstupanja, operator transportnog sustava poduzima radnje uravnoteženja sukladno članku 6. Uredbe BAL i Pravilima o organizaciji tržišta plina.

Članak 59.

(1) U slučaju iz članka 58. stavka 3. operator transportnog sustava poduzima sljedeće radnje uravnoteženja:

- a. koristi raspoložive proizvode na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina kao pozitivnu ili kao negativnu energiju uravnoteženja,
- b. koristi energiju uravnoteženja za uslugu uravnoteženja.

(2) U slučaju kada je procijenjeno ukupno odstupanje izvan granica procijenjenog ukupnog odstupanja, operator transportnog sustava poduzima radnju uravnoteženja u iznosu količina plina koje će procijenjeno ukupno odstupanje smanjiti do iznosa unutar granica procijenjenog ukupnog odstupanja, pri čemu u jednom plinskom danu, ovisno o procijenjenom ukupnom odstupanju, može koristiti i pozitivnu i negativnu energiju uravnoteženja.

(3) Operator transportnog sustava može poduzimati radnje uravnoteženja četiri puta tijekom plinskog dana D u unaprijed određenim terminima, javno objavljenim na službenoj internetskoj stranici.

(4) Operator transportnog sustava pri poduzimanju radnji uravnoteženja uzima u obzir samo one ponude proizvoda na trgovinskoj platformi, koje su objavljene do početka određenog termina u kojem poduzima radnje uravnoteženja, pri čemu prednost imaju unutar dnevni proizvodi na trgovinskoj platformi. Ako nema odgovarajućih proizvoda na trgovinskoj platformi, operator transportnog sustava, prije aktiviranja usluge uravnoteženja, objavljuje informaciju o potrebnom iznosu energije uravnoteženja proizvoda na trgovinskoj platformi. Rok za predaju ponuda za proizvode na trgovinskoj platformi je 15 minuta od poziva operatora transportnog sustava.

(5) Radnje uravnoteženja u plinskom danu D-1 za plinski dan D, kao i prvi termin za provedbu radnje uravnoteženja u plinskom danu D, operator transportnog sustava koristit će samo iznimno ako odstupanje bilančnih skupina ugrožava rad transportnog sustava.

(6) U slučaju promjene termina iz stavka 3. ovoga članka, operator transportnog sustava o tome će neposredno obavijestiti voditelje bilančnih skupina, operatora sustava skladišta i operatora tržišta plina najmanje dva dana ranije.

(7) U slučaju izvanredne situacije na transportnom sustavu, na postrojenju i mreži proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina, na sustavu skladišta plina, na transportnom sustavu susjednog operatora transportnog sustava, na postrojenju krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav, na sustavu operatora distribucijskog sustava kao i na sustavu operatora terminala za UPP; operator transportnog sustava ima pravo poduzeti radnje uravnoteženja i izvan objavljenih termina, pri čemu u najkraćem roku obavještava voditelje bilančnih skupina i operatora tržišta plina.

Članak 60.

(1) Operator transportnog sustava će prilikom poduzimanja radnji uravnoteženja dati prednost proizvodima na trgovinskoj platformi, ali u slučajevima kada je to ekonomski opravdano, prednost će dati energiji uravnoteženja za uslugu uravnoteženja.

(2) U slučaju negativnog predznaka procijenjenog ukupnog odstupanja prednost imaju proizvodi na trgovinskoj platformi, za tip ponude s obzirom na prodaju, s nižom jediničnom cijenom.

(3) U slučaju pozitivnog predznaka procijenjenog ukupnog odstupanja prednost imaju proizvodi na trgovinskoj platformi za tip ponude s obzirom na kupnju, s višom jediničnom cijenom.

(4) Operator transportnog sustava može odstupiti od pravila iz stavka 2. i 3. ovog članka te može iskoristiti cjenovno nepovoljniji lokacijski proizvodi na trgovinskoj platformi u slučaju kada je za uravnoteženje transportnog sustava nužna promjena protoka plina na određenom lokalnom dijelu transportnog sustava ili kada je ponuđena količina plina cjenovno povoljnijeg proizvoda na trgovinskoj platformi veća od količine plina potrebne za uravnoteženje transportnog sustava.

Članak 61.

(1) Ako poduzete radnje uravnoteženja nisu dostatne, operator transportnog sustava o tome bez odlaganja obavještava voditelje bilančnih skupina, nakon čega su voditelji bilančnih skupina dužni u najkraćem mogućem roku uravnotežiti portfelj bilančne skupine koju organiziraju i vode te o poduzetim mjerama i rokovima provedbe istih bez odlaganja obavijestiti operatora transportnog sustava.

(2) Ako poduzete mjere iz stavka 1. ovog članka nisu provedene ili nisu dostatne te je i dalje ugrožen redovan pogon transportnog sustava i sigurnost opskrbe plinom, operator transportnog sustava o tome bez odlaganja obavještava ministarstvo nadležno za energetiku.

Usluga uravnoteženja

Članak 62.

(1) Operator transportnog sustava provodi postupak nabave energije uravnoteženja za potrebe usluge uravnoteženja, sukladno članku 8. Uredbe BAL i u skladu sa zakonskom regulativom. Operator transportnog sustava objavit će poziv za nabavu energije uravnoteženja putem javnog glasila i na službenoj internetskoj stranici.

(2) Potencijalni pružatelj usluge uravnoteženja u postupku iz stavka 1. ovog članka dostavlja ponudu koja mora sadržavati ponudu za pozitivnu energiju uravnoteženja u kojoj je iskazan postotni iznos za koji se povećava referentna cijena energije uravnoteženja iz članka 3. Metodologije utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava i ponudu za negativnu energiju uravnoteženja u kojoj je iskazan postotni iznos za koji se umanjuje referentna cijena energije uravnoteženja iz članka 3. Metodologije utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava.

(3) Za pozitivnu energiju uravnoteženja odabrat će se ponuda s najmanjim postotnim iznosom uvećanja referentne cijene iz članka 3. Metodologije utvrđivanja cijene energije uravnoteženja

plinskog sustava, a za negativnu energiju uravnoteženja odabrat će se ponuda s najmanjim postotnim iznosom smanjenja referentne cijene iz članka 3. Metodologije utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava.

(4) Postotni iznos uvećanja pozitivne energije uravnoteženja u odnosu na referentnu cijenu plina iz članka 3. Metodologije utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava i postotni iznos smanjenja cijene negativne energije uravnoteženja u odnosu na referentnu cijenu plina iz članka 3. Metodologije utvrđivanja cijene energije uravnoteženja plinskog sustava, nepromjenjivi su za cijelo ugovorno razdoblje.“

(5) Pružatelj usluge uravnoteženja mora biti voditelj bilančne skupine upisan u registar bilančnih skupina kojeg vodi operator tržišta plina, sukladno odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina.

(6) Pružatelj usluge uravnoteženja mora za potrebe isporuke pozitivne energije uravnoteženja, odnosno preuzimanja negativne energije uravnoteženja pravovremeno osigurati stalne kapaciteta transportnog sustava.

(7) Pružatelj usluge uravnoteženja mora za isporuku energije uravnoteženja osigurati kvalitetu i sastav plina sukladno Općim uvjetima opskrbe plinom.

(8) Pružatelj usluge uravnoteženja obvezuje se isporučiti pozitivnu energiju uravnoteženja u iznosu najviše do 4.800.000 kWh/dan, pri čemu raspoloživa satna količina za pozitivnu energiju uravnoteženja mora biti promjenjiva u području od 0 kWh/h do 200.000 kWh/h, a vrijeme odziva od poziva operatora transportnog sustava do početka aktiviranja pozitivne energije uravnoteženja mora biti dva puna sata.

(9) Pružatelj usluge uravnoteženja obvezuje se preuzeti negativnu energiju uravnoteženja u iznosu najviše do 4.800.000 kWh/dan, pri čemu raspoloživa satna količina za negativnu energiju uravnoteženja mora biti promjenjiva u području od 0 kWh/h do 200.000 kWh/h, a vrijeme odziva od poziva operatora transportnog sustava do početka aktiviranja negativne energije uravnoteženja mora biti dva puna sata.

(10) Iznimno, vrijeme odziva navedeno u stavku 8. i 9. ovoga članka može biti i duže, ali ne duže od pet sati, uz suglasnost operatora transportnog sustava i uz uvjet da pružatelj usluge uravnoteženja u preostalom vremenskom razdoblju do kraja plinskog dana isporuči pozitivnu energiju uravnoteženja, odnosno preuzme negativnu energiju uravnoteženja u iznosu iz naloga koji mu je dostavio operator transportnog sustava.

Članak 63.

(1) Operator transportnog sustava i odabrani pružatelj usluge uravnoteženja sklapaju ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja i/ili ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja najduže za razdoblje od godinu dana.

(2) Ugovori iz stavka 1. ovog članka sastavni su dio postupka nabave iz članka 62.

(3) Odabrani pružatelj usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen Ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja i odabrani pružatelj usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen Ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja, dužan je dostaviti garanciju za dobro i pravovremeno izvršenje ugovora u obliku bankarske garancije neopozive, bezuvjetne i „bez prigovora“, ili u obliku novčanog depozita kojeg pružatelj položi na depozitni račun operatora transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava nije dužan preuzeti/predati energiju uravnoteženja u cjelokupnom iznosu iz ugovora iz stavka 1. ovog članka.

(5) Odabrani pružatelj usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen Ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja i odabrani pružatelj usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen Ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja, dužan je nakon sklapanja ugovora iz stavka 1. ovog članka, sklopiti s operatorom tržišta plina ugovor o reguliranju međusobnih odnosa koji se odnose na obračun energije uravnoteženja za uslugu uravnoteženja, a sukladno uvjetima iz postupka nabave i prihvaćene ponude.

(6) Odabrani pružatelj usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen Ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja obavezan je ispostaviti račun operatoru tržišta plina za pozitivnu energiju uravnoteženja koju je aktivirao operator transportnog sustava, a operator tržišta će ispostaviti račun odabranom pružatelju usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen Ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja za negativnu energiju uravnoteženja koju je aktivirao operator transportnog sustava.

(7) Plaćanje za aktiviranu pozitivnu energiju uravnoteženja provodi se izravno između operatora tržišta plina i odabranog pružatelja usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen Ugovor o kupnji pozitivne energije uravnoteženja, a prema izvještajima operatora transportnog sustava i ugovornim uvjetima iz ugovora iz stavka 1. i stavka 5. ovog članka

(8) Plaćanje za aktiviranu negativnu energiju uravnoteženja provodi se izravno između operatora tržišta plina i odabranog pružatelja usluge uravnoteženja s kojim operator transportnog sustava ima sklopljen Ugovor o prodaji negativne energije uravnoteženja i ugovornim uvjetima iz ugovora iz stavka 1. i stavka 5. ovog članka.“

Članak 64.

(1) Operator transportnog sustava aktivira uslugu uravnoteženja u slučaju kada dnevne ponude energije uravnoteženja nisu dostatne za dovođenje transportnog sustava unutar operativnih granica

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava može dati prednost usluzi uravnoteženja u slučaju kada je usluga uravnoteženja cjenovno povoljnija od dnevne ponude energije uravnoteženja.

(3) Operator transportnog sustava daje nalog za aktiviranje usluge uravnoteženja odabranom pružatelju pozitivne energije uravnoteženja, odnosno odabranom pružatelju negativne energije uravnoteženja.

(4) Nalog za aktiviranje usluge uravnoteženja sadrži ukupnu količinu energije uravnoteženja, iskazano u satnim količinama plina koje mogu iznositi od 0 kWh/h do 200.000 kWh/h i odnose se na razdoblje od dva puna sata od izdavanja naloga do kraja plinskog dana.

(5) Iznimno, rok naveden u stavku 4. ovoga članka može biti i duži, ali isključivo uz suglasnost operatora transportnog sustava i uz uvjet da pružatelj energije uravnoteženja u preostalom vremenskom razdoblju do kraja plinskog dana isporuči, odnosno preuzme količinu energije uravnoteženja iz naloga koji mu je dostavio operator transportnog sustava.

Odabrani pružatelj usluge uravnoteženja dužan je postupiti po nalogu iz stavka 4. ovog članka i odmah dostaviti odgovarajuću renominaciju korištenja transportnog sustava.

(6) Aktiviranje usluge uravnoteženja ne odgađa obvezu odabranog pružatelja energije uravnoteženja da uravnoteži bilančnu skupinu koju organizira i vodi.

(7) Količina energije uravnoteženja iz naloga iz stavka 3. ovog članka, smatrat će se realiziranom i bit će predmet obračuna između operatora tržišta plina i odabranog pružatelja pozitivne energije uravnoteženja odnosno između operatora tržišta plina i odabranog pružatelja negativne energije uravnoteženja.“

IX. MEĐUSOBNA PRAVA I DUŽNOSTI OPERATORA TRANSPORTNOG SUSTAVA I KORISNIKA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 65.

Prema uvjetima i odredbama ovih Mrežnih pravila, korisnik transportnog sustava ima pravo, bez ograničenja:

- a) na pristup transportnom sustavu u skladu s važećim odredbama Zakona o tržištu plina i ovim Mrežnim pravilima;
- b) koristiti, po reguliranim uvjetima, standardne usluge operatora transportnog sustava na temelju sklopljenog ugovora o transportu plina, odnosno ugovora o transportu plina na interkonekcije
- c) na nestandardne usluge operatora transportnog sustava sukladno cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

Članak 66.

(1) Prema uvjetima i odredbama ovih Mrežnih pravila, korisnik transportnog sustava dužan je:

- a) platiti naknadu za korištenje transportnog sustava temeljem ugovora o transportu plina, odnosno ugovora o transportu plina na interkonekciji;
- b) na zahtjev operatora transportnog sustava, pružiti informacije koje su operatoru transportnog sustava potrebne za ispunjenje obveza prema važećim zakonskim propisima i ovim Mrežnim pravilima;
- c) pridržavati se uputa dispečerskog centra operatora transportnog sustava;
- d) osigurati tehničke uvjete potrebne za komunikaciju s operatorom transportnog sustava;
- e) osigurati tlačne uvjete predaje plina u transportni sustav;
- f) osigurati kvalitetu plina sukladno kvaliteti propisanoj Općim uvjetima opskrbe plinom.

(2) Korisnik transportnog sustava ima i druga prava i dužnosti propisane primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 67.

(1) Prema uvjetima i odredbama ovih Mrežnih pravila, operator transportnog sustava dužan je:

- a) sklopiti ugovor o transportu plina s korisnikom transportnog sustava, pod uvjetima propisanim u ovim Mrežnim pravilima;
- b) sklopiti ugovor o transportu plina na interkonekciji s korisnikom transportnog sustava u slučaju ugovaranja kapaciteta na interkonekciji, pod uvjetima propisanim ovim Mrežnim pravilima;
- c) osigurati objektivne, jednake i transparentne uvjete pristupa transportnom sustavu, u skladu sa važećim odredbama Zakona o tržištu plina i ovim Mrežnim pravilima;

- d) transportirati plin kojeg korisnik transportnog sustava preda u transportni sustav, odnosno kojeg treća osoba preda u transportni sustav za korisnika transportnog sustava, na temelju sklopljenih ugovora o transportu plina , odnosno ugovora o transportu plina na interkonekciji;
- e) osigurati pristup stalnim i prekidivim kapacitetima transportnog sustava, pod uvjetima propisanim u ovim Mrežnim pravilima;
- f) osigurati zaštitu povjerljivosti podataka koje je saznao u obavljanju djelatnosti;
- g) osigurati razmjenu informacija sa sudionicima na tržištu plina i
- h) osigurati sudionicima na tržištu plina informacije potrebne za pristup transportnom sustavu.

(2) Operator transportnog sustava ima i druga prava i dužnosti propisane primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 68.

(1) Prema uvjetima i odredbama ovih Mrežnih pravila, operator transportnog sustava ima pravo:

- a) Uskratiti trećoj strani pristup transportnom sustavu u slučaju:
  - nedostatka kapaciteta
  - kada bi ga pristup sustavu onemogućio u izvršavanju obveze javne usluge.
- b) Odbiti zahtjev za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava u slučaju:
  - da je zahtjev u suprotnosti s važećim odredbama Zakona o tržištu plina, i ovim Mrežnim pravilima te drugim podzakonskim aktima;
  - da operator transportnog sustava ne nudi uslugu koju sudionik zahtjeva.
- c) Ograničiti ili privremeno prekinuti ugovorenu uslugu transporta plina:
  - u slučaju izravne ugroženosti života i zdravlja ljudi ili imovine te radi otklanjanja takvih opasnosti;
  - radi planiranog održavanja ili rekonstrukcije transportnog sustava;
  - radi otklanjanja kvarova na transportnom sustavu;
  - u slučajevima kad se korisnik transportnog sustava ne pridržava svojih ugovornih obveza iz ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji;
  - kada korisnik transportnog sustava preuzima plin na način koji bi mogao ugroziti život i zdravlje ljudi ili imovinu;
  - u slučaju kada korisnik transportnog sustava ne osigura odgovarajuće tlačne uvjete;
  - u slučaju kada korisnik transportnog sustava ne osigura plin propisane kvalitete;
  - u slučaju neovlaštene potrošnje plina;
  - iz drugih razloga predviđenih ovim Mrežnim pravilima, Zakonom o tržištu plina te drugim zakonskim i podzakonskim propisima.

X. USLUGE OPERATORA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 69.

(1) Operator transportnog sustava pruža uslugu korištenja kapaciteta na ulazu u transportni sustav i kapaciteta na izlazu iz transportnog sustava kao standardnu uslugu, temeljem ugovora o transportu plina i/ili ugovora o transportu plina na interkonekciji, sklopljenih između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava pod uvjetima utvrđenima ovim Mrežnim pravilima.

(2) Operator transportnog sustava nudi samo one usluge koje može osigurati uzevši u obzir tehničke parametre transportnog sustava i obveze temeljem postojećih ugovora o transportu plina i ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(3) Osim standardnih usluga iz stavka 1. ovoga članka operator transportnog sustava nudi i nestandardne usluge, prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava objavljenom na službenoj internetskoj stranici.

Članak 70.

(1) Operator transportnog sustava utvrđuje s operatorom transportnog sustava susjedne država najveći tehnički kapacitet pojedine interkonekcije, sukladno zahtjevima iz Uredbe CAM, uzimajući u obzir cjelovitost, sigurnost i učinkovit rad transportnog sustava. Najveći tehnički kapacitet daje se na raspolaganje korisnicima transportnog sustava te se, sukladno Uredbi CAM, nudi kao standardni proizvod na interkonekciji.

(2) Operator transportnog sustava određuje udio tehničkog kapaciteta, koji će se nuditi na aukciji za pojedini standardni proizvod na interkonekciji, u skladu s pravilima iz Uredbe CAM.

(3) Operator transportnog sustava svakodnevno izračunava i na službenoj internetskoj stranici objavljuje slobodni kapacitet pojedinih ulaza u transportni sustav i izlaza iz transportnog sustava te njihova ograničenja.

Članak 71.

(1) Operator transportnog sustava utvrđuje slobodni kapacitet, uzimajući u obzir podatke o tehničkom kapacitetu, sukladno članku 61. ovih Mrežnih pravila, kao i podatke iz ugovora o transportu plina na interkonekciji, sklopljenih za pojedinu interkonekciju.

(2) Utvrđeni iznos slobodnog kapaciteta na interkonekciji iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava nudi kao standardni proizvod, putem aukcija na aukcijskoj platformi.

(3) Operator transportnog sustava i operator transportnog sustava susjedne države zajednički utvrđuju iznos slobodnog kapaciteta kojeg nude kao spojeni kapacitet, u skladu s Uredbom CAM.

(4) Operator transportnog sustava nudit će nespojeni standardni proizvod u iznosu koji preostane nakon spajanja stalnog kapaciteta, uz poštivanje uvjeta iz Uredbe CAM.

Članak 72.

(1) Operator transportnog sustava nudi standardne proizvode na interkonekciji, sukladno Uredbi CAM. Popis standardnih proizvoda naveden je u Prilogu 3. ovih Mrežnih pravila.

(2) Operator transportnog sustava na ulazu u transportni sustav i na izlazu iz transportnog sustava, izuzev interkonekcija, nudi korištenje kapaciteta transportnog sustava sukladno članku 65. ovih Mrežnih pravila, a prema popisu usluga operatora transportnog sustava navedenih u Prilogu 4. ovih Mrežnih pravila.

Članak 73.

(1) Operator transportnog sustava na interkonekciji nudi uslugu korištenja stalnog i prekidivog kapaciteta transportnog sustava.

(2) Stalni kapacitet transportnog sustava može se ugovoriti na interkonekciji na kojoj postoji slobodni stalni kapacitet.

(3) Stalni kapacitet može se ugovoriti kao:

- Stalni kapacitet na godišnjoj razini – godišnja aukcija za jednu ili više plinskih godina, unutar razdoblja od 15 plinskih godina.
- Stalni kapacitet na tromjesečnoj razini – za jedno ili više tromjesečja, unutar te plinske godine.
- Stalni kapacitet na mjesečnoj razini – periodična mjesečna aukcija za naredni mjesec.
- Stalni kapacitet na dnevnoj razini – periodična dnevna aukcija za naredni plinski dan.
- Stalni kapacitet na unutardnevnoj razini – unutardnevna aukcija za preostale sate tekućeg plinskog dana.

(4) Operator transportnog sustava nudi mogućnost ugovaranja prekidivog kapaciteta na interkonekciji na kojoj nema slobodnog stalnog kapaciteta te na interkonekciji na kojoj tehnički uvjeti transportnog sustava ne omogućavaju ponudu stalnog kapaciteta.

(5) Prekidivi kapacitet se može ugovoriti najviše do iznosa tehničkog kapaciteta na pojedinoj interkonekciji.

(6) Prekidivi kapacitet može se ugovoriti kao:

- Prekidivi kapacitet na godišnjoj razini – godišnja aukcija za jednu ili više plinskih godina, unutar razdoblja od 15 plinskih godina.
- Prekidivi kapacitet na tromjesečnoj razini – za jedno ili više tromjesečja, unutar te plinske godine.
- Prekidivi kapacitet na mjesečnoj razini – periodična mjesečna aukcija za naredni mjesec.
- Prekidivi kapacitet na dnevnoj razini – dnevna aukcija za naredni plinski dan.
- Prekidivi kapacitet na unutardnevnoj razini – unutardnevna aukcija za preostale sate tekućeg plinskog dana.

(7) Operator transportnog sustava nudi korištenje prekidivog kapaciteta na interkonekciji sukladno odredbama Uredbe CAM.

Članak 74.

(1) Operator transportnog sustava na ulazima i izlazima iz transportnog sustava, izuzev interkonekcija, nudi uslugu korištenja stalnog i prekidivog kapaciteta transportnog sustava.

(2) Stalni kapacitet transportnog sustava može se ugovoriti na svim ulazima u i izlazima iz transportnog sustava, izuzev interkonekcija, na kojima postoji slobodni stalni kapacitet.

(3) Stalni kapacitet može se ugovoriti kao:

- Stalni kapacitet na godišnjoj razini – za jednu ili više plinskih godina, unutar razdoblja od 15 godina.
- Stalni kapacitet na tromjesečnoj razini – za jedno ili više tromjesečja, unutar te plinske godine.
- Stalni kapacitet na mjesečnoj razini – za jedan ili više mjeseci, unutar tog tromjesečja.
- Stalni kapacitet na dnevnoj razini – za jedan ili više plinskih dana, unutar tog mjeseca.

(4) Operator transportnog sustava nudi i mogućnost rezervacije prekidivog kapaciteta na ulazu u transportni sustav i na izlazu iz transportnog sustava, izuzev interkonekcija, na kojima nema slobodnog stalnog kapaciteta, te na kojima tehnički uvjeti transportnog sustava ne omogućuju ponudu stalnog kapaciteta.

(5) Prekidivi kapacitet transportnog sustava može se ugovoriti najviše do iznosa tehničkog kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav odnosno na izlazu iz transportnog sustava, izuzev interkonekcija.

(6) Prekidivi kapacitet može se ugovoriti kao:

- Prekidivi kapacitet na godišnjoj razini – za jednu ili više plinskih godina, unutar razdoblja od 15 godina.
- Prekidivi kapacitet na tromjesečnoj razini – za jedno ili više tromjesečja, unutar te plinske godine.
- Prekidivi kapacitet na mjesečnoj razini – za jedan ili više mjeseci, unutar tog tromjesečja.
- Prekidivi kapacitet na dnevnoj razini – za jedan ili više plinskih dana, unutar tog mjeseca.

Članak 75.

Informacije o slobodnom stalnom i prekidivom kapacitetu, iz članka 73. i 74. ovih Mrežnih pravila, operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

Članak 76.

Usluga korištenja kapaciteta za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i kapaciteta za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta, vezana je uz ugovoreni maksimalni kapacitet povlačenja odnosno maksimalni kapacitet utiskivanja iz sklopljenih ugovora o skladištenju plina.

XI. UGOVORNI ODNOSI I OPĆI UVJETI KORIŠTENJA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Ugovaranje kapaciteta na interkonekciji

Članak 77.

(1) Opskrbljivač plinom ili trgovac plinom koji želi pristupiti aukciji, mora operatoru transportnog sustava najmanje 20 dana prije datuma početka aukcije na kojoj želi sudjelovati dostaviti potpisani zahtjev za sklapanje ugovora o transportu plina na interkonekciji u obrascu objavljenom na službenoj internetskoj stranici.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovog članka najmanje sadrži:

- naziv i adresu opskrbljivača ili trgovca plinom
- kontakt podatke opskrbljivača ili trgovca plinom
- vrijeme trajanja ugovora o transportu plina na interkonekciji, koje može iznositi minimalno mjesec dana, a maksimalno 15 godina.

(3) Operator transportnog sustava će, najkasnije dva radna dana po zaprimanju zahtjeva iz stavka 1. ovog članka, izraditi ugovor o transportu plina na interkonekciji te isti prosljediti opskrbljivaču plinom ili trgovcu plinom na potpis.

(4) Ugovor o transportu plina na interkonekciji sklapa se na određeno vrijeme koje je naznačeno u Ugovoru o transportu plina na interkonekciji.

(5) Ugovor o transportu plina na interkonekciji smatra se sklopljenim danom njegova potpisa od strane ovlaštenog predstavnika operatora transportnog sustava i opskrbljivača plinom ili trgovca plinom odnosno korisnika transportnog sustava, pod uvjetom da je korisnik transportnog sustava dostavio operatoru transportnog sustava odgovarajuće sredstvo osiguranja plaćanja sukladno odredbama Općih uvjeti korištenja usluge transporta plina na interkonekciji (Prilog 2. Mrežnih pravila) – dalje u tekstu: OU-INT, koji čine sastavni dio ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(6) Korisnik transportnog sustava dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti potpisani ugovor o transportu plina na interkonekciji najkasnije pet radnih dana prije početka aukcije.

(7) Korisnik transportnog sustava dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti odgovarajuće sredstvo osiguranja plaćanja najkasnije pet radnih dana prije početka aukcije za godišnji standardni proizvod, najkasnije dva radna dana prije početka aukcije za tromjesečni standardni proizvod, najkasnije jedan radni dan prije početka aukcije za mjesečni standardni proizvod odnosno najkasnije pet sati prije početka aukcije za dnevni i unutar-dnevni standardni proizvod.

(8) Za vrijeme trajanja ugovora o transportu plina na interkonekciji, korisnik transportnog sustava može neograničeni broj puta sudjelovanjem na aukcijama ugovoriti kapacitet transportnog sustava, pod uvjetom da je dostavio sredstvo osiguranja plaćanja sukladno odredbama OU-INT.

(9) Korisniku transportnog sustava nije dozvoljeno davati ponude na aukciji iznad kapaciteta osiguranog predanim sredstvom osiguranja plaćanja, sukladno odredbama OU-INT.

(10) Operator transportnog sustava može uskratiti korisniku transportnog sustava odobreni pristup aukcijama ako su u međuvremenu nastupile okolnosti koje mijenjaju uvjete za nesmetan pristup aukcijskoj platformi i aukcijama. Razloge za uskraćivanje pristupa aukcijama operator transportnog sustava utvrđuje u pisanom obliku te ih odmah javlja korisniku transportnog sustava.

(11) Operator transportnog sustava ima pravo raskinuti ugovor o transportu plina na interkonekciji ako sredstvo osiguranja plaćanja, koje je korisnik transportnog sustava predao operatoru transportnog sustava, više neće biti dostatno za naplatu svih ugovorenih kapaciteta iz ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(12) Obrazac ugovora o transportu plina na interkonekciji i Obavijest INT operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

Članak 78.

(1) Operator transportnog sustava postupak ugovaranja kapaciteta na interkonekciji provodi sukladno odredbama Uredbe CAM i ovih Mrežnih pravila.

(2) Ugovaranje kapaciteta na interkonekciji provodi se putem aukcija na aukcijskoj platformi koju određuje operator transportnog sustava. Informaciju o odabranoj aukcijskoj platformi operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

(3) Aukcijski kalendar objavljuje se na službenoj internetskoj stranici ENTSO-G i operatora transportnog sustava.

(4) Korisnicima transportnog sustava kojima je, po provedenoj aukciji, dodijeljen kapacitet na interkonekciji, operator transportnog sustava dostavlja Obavijest o raspodijeli kapaciteta na

interkonekciji (dalje u tekstu: Obavijest INT) koja čini sastavni dio ranije sklopljenog ugovora o transportu plina na interkonekciji.

Odobrovanje i odbijanje pristupa aukciji

Članak 79.

(1) Operator transportnog sustava će korisniku transportnog sustava, aktivacijom statusa, a po zaprimanju ugovora o transportu plina na interkonekciji i odgovarajućih sredstava osiguranja plaćanja iz članka 3. OU-INT, omogućiti sudjelovanje na aukcijama.

(2) Operator transportnog sustava će korisniku transportnog sustava odbiti pristup aukciju ako:

- u propisanom roku ne dostavi ugovor o transportu plina na interkonekciji,
- u propisanom roku ne dostavi odgovarajuće sredstvo osiguranja plaćanja
- se prethodno nije registrirao na aukcijskoj platformi upravitelja platforme koju je odabrao operator transportnog sustava.

(3) Operator transportnog sustava ima pravo korisniku transportnog sustava elektronskim putem opozvati aktivni status, ako postoji koji od razloga naveden u prethodnom stavku, čime će mu onemogućiti sudjelovanje na aukciji.

(4) Operator transportnog sustava ima pravo uskratiti korisniku transportnog sustava odobreni pristup aukcijama pri čemu opoziv aktivnog statusa traje sve dok korisnik transportnog sustava ne ukloni razloge temeljem kojih je opoziv izvršen i u za to propisanom roku.

Ugovaranje kapaciteta na ulazu u i izlazu iz transportnog sustava, izuzev interkonekcije

Članak 80.

Operator transportnog sustava postupak ugovaranja kapaciteta na ulazu u i izlazu iz transportnog sustava, provodi temeljem zaprimljenog zahtjeva za rezervaciju kapaciteta, a sukladno odredbama ovih Mrežnih pravila.

Članak 81.

(1) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava podnosi voditelj bilančne skupine za korisnike transportnog sustava koji su članovi bilančne skupine koju organizira i vodi.

(2) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i kapaciteta za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina podnosi voditelj bilančne skupine za korisnike transportnog sustava koji su članovi bilančne skupine koju organizira i vodi, a koji su istovremeno i korisnici sustava skladišta plina.

(3) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava podnosi se na informacijskoj platformi operatora transportnog sustava uz dodijeljena korisnička prava, prema članku 149. ovih Mrežnih pravila, ili iznimno, u slučaju nemogućnosti pristupa informacijskoj platformi, na obrascu kojega operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici, a kojega podnositelj zahtjeva dostavlja na elektroničku adresu operatora transportnog sustava, objavljenu na službenoj internetskoj stranici.

(4) Voditelj bilančne skupine dužan je prije podnošenja zahtjeva za rezervaciju kapaciteta, dostaviti na elektroničku adresu operatora transportnog sustava, obavijest o članovima bilančne skupine koju organizira i vodi te o eventualnom izmjenama operativnih i službenih kontakata na obrascu kojeg operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

(5) Voditelju bilančne skupine omogućeno je podnošenje zahtjeva za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava samo za članove bilančne skupine koju organizira i vodi, a za koje je operatoru transportnog sustava dostavio obavijest o pripadnosti bilančnoj skupini.

(6) Voditelj bilančne skupine podnosi zahtjev za rezervaciju kapaciteta zasebno za svaku pojedinu vrstu kapaciteta te zasebno za svako pojedino razdoblje u slučaju različitih vremenskih razdoblja za koja pojedini korisnik transportnog sustava, član bilančne skupine, želi rezervirati kapacitet.

(7) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta podnosi se za kapacitet na pojedinom ulazu u transportni sustav i/ili na pojedinom izlazu iz transportnog sustava te sadrži sljedeće podatke:

- naziv bilančne skupine,
- naziv korisnika transportnog sustava,
- identifikaciju ulaza u transportni sustav i/ili identifikaciju izlaza iz transportnog sustava,
- vrstu kapaciteta,
- vrstu rezervacije,
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, izražen u kWh/d i zaokružen na višekratnik broja 10, za plinsku godinu, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na godišnjoj razini, pri čemu zahtijevani kapacitet ne može biti manji od 240 kWh/d
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava, izražen u kWh/d i zaokružen na višekratnik broja 10, za svaki pojedini mjesec, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na tromjesečnoj razini, pri čemu zahtijevani kapacitet ne može biti manji od 240 kWh/d
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava, izražen u kWh/d i zaokružen na višekratnik broja 10, za svaki pojedini mjesec, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na mjesečnoj razini, pri čemu zahtijevani kapacitet ne može biti manji od 240 kWh/d
- zahtijevani kapacitet transportnog sustava za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava, izražen u kWh/d i zaokružen na višekratnik broja 10, za svaki pojedini plinski dan, u slučaju zahtjeva za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na dnevnoj razini, pri čemu zahtijevani kapacitet ne može biti manji od 240 kWh/d
- vremensko razdoblje za koje se podnosi zahtjev.

(8) Iznimno od stavka 7. ovog članka, zahtjev za rezervaciju kapaciteta za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i kapacitet za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina sadrži i potvrdu operatora sustava skladišta plina da je korisnik transportnog sustava ujedno i korisnik sustava skladišta plina te pripadajuće podatke o ugovorenim maksimalnim kapacitetima utiskivanja i povlačenja plina za svakog pojedinog korisnika sustava skladišta plina.

(9) U slučaju stavka 8. ovog članka:

- u periodu povlačenja, rezervirani kapacitet na predmetnom ulazu u transportni sustav, na godišnjoj, tromjesečnoj, mjesečnoj i/ili dnevnoj razini, mora biti najmanje u iznosu ugovorenog maksimalnog kapaciteta povlačenja iz sklopljenih višegodišnjih, godišnjih, mjesečnih i/ili dnevnih ugovora o skladištenju plina, izražen u kWh/d.

- u periodu utiskivanja, rezervirani kapacitet na predmetnom izlazu iz transportnog sustava, na godišnjoj, tromjesečnoj, mjesečnoj i/ili dnevnoj razini, mora biti najmanje u iznosu ugovorenog maksimalnog kapaciteta utiskivanja iz sklopljenih ugovora o višegodišnjih, godišnjih, mjesečnih i/ili dnevnih ugovora o skladištenju plina, izražen u kWh/d.

(10) Iznimno od stavka 9. ovog članka, a u slučaju da korisnik transportnog sustava:

- u periodu povlačenja koristi uslugu utiskivanja, rezervirani kapacitet na predmetnom izlazu iz transportnog sustava godišnjoj, tromjesečnoj, mjesečnoj i/ili dnevnoj razini, mora biti najmanje u iznosu ugovorenog maksimalnog kapaciteta utiskivanja iz sklopljenih ugovora o višegodišnjih, godišnjih, mjesečnih i/ili dnevnih ugovora o skladištenju plina, izražen u kWh/d.

- u periodu utiskivanja koristi uslugu povlačenja, rezervirani kapacitet na predmetnom ulazu u transportni sustav, na godišnjoj, tromjesečnoj, mjesečnoj i/ili dnevnoj razini, mora biti najmanje u iznosu ugovorenog maksimalnog kapaciteta povlačenja iz sklopljenih višegodišnjih, godišnjih, mjesečnih i/ili dnevnih ugovora o skladištenju plina, izražen u kWh/d.

(11) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta na godišnjoj ili višegodišnjoj razini podnosi se najkasnije do kraja plinskog dana 1. srpnja tekuće godine za narednu plinsku godinu ili naredne plinske godine, a unutar razdoblja od 15 plinskih godina.

(12) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta na tromjesečnoj razini podnosi se najkasnije:

1. do kraja 5. plinskog dana u rujnu za jedno ili više tromjesečja, a najduže za razdoblje do kraja plinske godine,
2. do kraja 5. plinskog dana u prosincu za jedno ili više tromjesečja, a najduže za razdoblje do kraja plinske godine,
3. do kraja 5. plinskog dana u ožujku za jedno ili više tromjesečja, a najduže za razdoblje do kraja plinske godine,
4. do kraja 5. plinskog dana u lipnju za zadnje tromjesečje plinske godine.

(13) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta na mjesečnoj razini podnosi se najkasnije do kraja 20. plinskog dana u tekućem mjesecu za naredni mjesec ili naredne mjesece, a najduže za razdoblje do kraja tromjesečja na koju se zahtjev odnosi.

(14) Zahtjev za rezervaciju kapaciteta na dnevnoj razini podnosi se pod uvjetom da je korisnik transportnog sustava u tekućoj plinskoj godini ugovorio korištenje kapaciteta transportnog sustava minimalno na mjesečnoj razini. Zahtjev se podnosi najkasnije do 12:00sati u tekućem danu za naredni plinski dan ili naredne plinske dane tekućeg mjeseca, a iznimno zadnjeg dana u mjesecu za plinske dane narednog mjeseca.

(15) Operator transportnog sustava omogućava voditelju bilančne skupine pregled svih unesenih zahtjeva za rezervaciju iz stavaka 11., 12., i 13. iz ovog članka.

Raspodjela kapaciteta na ulazima u i izlazima iz transportnog sustava, izuzev interkonekcije

Članak 82.

(1) Operator transportnog sustava provodi raspodjelu kapaciteta transportnog sustava sukladno zaprimljenim zahtjevima za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava i sukladno slobodnom kapacitetu transportnog sustava, zasebno za pojedini ulaz u transportni sustav i zasebno za pojedini izlaz iz transportnog sustava.

(2) Kapacitet transportnog sustava za izlaz iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i za ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina operator transportnog sustava dodjeljuje korisniku transportnog sustava, koji je ujedno i korisnik sustava skladišta plina, najmanje u iznosu ugovorenih maksimalnih kapaciteta povlačenja odnosno ugovorenih maksimalnih kapaciteta utiskivanja.

(3) Ako je slobodni kapacitet veći ili jednak ukupno zahtijevanom kapacitetu, za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, operator transportnog sustava raspodjeljuje kapacitet sukladno zahtjevima za rezervaciju kapaciteta.

(4) Ako je slobodni kapacitet manji od ukupno zahtijevanog kapaciteta, za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, operator transportnog sustava raspodjeljuje stalni kapacitet proporcionalno zahtjevima za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava, a preostali kapacitet do iznosa zahtijevanog kapaciteta operator transportnog sustava raspodjeljuje korisniku transportnog sustava kao prekidivi kapacitet.

(5) Operator transportnog sustava obavještava vođitelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava o prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava na godišnjoj razini 15 radnih dana od roka iz članka 81. stavka 11. ovih Mrežnih pravila.

(6) Operator transportnog sustava obavještava vođitelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava o prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava na tromjesečnoj razini najkasnije do 10. dana u mjesecu u kojem je zahtjev podnesen.

(7) Operator transportnog sustava obavještava vođitelja bilančne skupine i korisnika transportnog sustava o prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava na mjesečnoj razini najkasnije do 23. dana u mjesecu u kojem je zahtjev podnesen.

(8) Ako korisnik transportnog sustava ne želi ugovoriti prekidivi kapacitet, naveden u prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava iz stavka 5. i 6. ovog članka, ima pravo o istome obavijestiti operatora transportnog sustava u roku od dva radna dana od zaprimanja obavijestiti o prijedlogu raspodjele kapaciteta transportnog sustava.

(9) Operator transportnog sustava provodi konačnu raspodjelu kapaciteta na godišnjoj razini i dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina i Obavijest, najkasnije do 1. kolovoza tekuće godine.

(10) Operator transportnog sustava provodi konačnu raspodjelu kapaciteta na tromjesečnoj razini i dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina i Obavijest, najkasnije do 14. dana u mjesecu u kojem je zahtjev podnesen.

(11) Operator transportnog sustava provodi konačnu raspodjelu kapaciteta na mjesečnoj razini i dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina i Obavijest, najkasnije do 27. dana tekućeg mjeseca.

(12) Operator transportnog sustava provodi konačnu raspodjelu kapaciteta na dnevnoj razini i elektroničkom poštom dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina i Obavijest, najkasnije do 13:00 sati tekućeg dana.

(13) Operator transportnog sustava, nakon provedene konačne raspodjele kapaciteta transportnog sustava, daje vođitelju bilančne skupine uvid u podatke o ukupno raspodijeljenim kapacitetima za bilančnu skupinu koju organizira i vodi te pojedinog korisnika transportnog sustava, koji je član te bilančne skupine.

(14) Operator transportnog sustava nakon provedene konačne raspodjele kapaciteta transportnog sustava omogućava operatoru distribucijskog sustava, na čijim ulazima u distribucijski sustav je ugovoren kapacitet, uvid u podatke o ukupno raspodijeljenim kapacitetima za pojedinu bilančnu skupinu i pojedinog korisnika transportnog sustava člana te bilančne skupine.

(15) Operator transportnog sustava nakon provedene konačne raspodjele kapaciteta transportnog sustava obavještava operatora tržišta plina i Agenciju o ugovorenim kapacitetima za svaku bilančnu skupinu i za korisnike transportnog sustava, koji su članovi pojedine bilančne skupine.

Članak 83.

(1) Ugovor o transportu plina smatra se sklopljenim danom izdavanja Obavijesti koju je operator transportnog sustava dostavio korisniku transportnog sustava uz ugovor o transportu plina, u roku iz članka 82. stavka 9. - 12. ovih Mrežnih pravila.

(2) Operator transportnog sustava dostavlja korisniku transportnog sustava ugovor o transportu plina iz stavka 1. ovog članka radi potpisa u evidencijske svrhe.

(3) Korisnik transportnog sustava dužan je odmah po primitku ugovora o transportu plina isti potpisati te operatoru transportnog sustava isti bez odgađanja dostaviti uz tražena sredstva osiguranja plaćanja, sukladno Općim uvjetima korištenja transportnog sustava.

(4) Ugovor o transportu plina smatra se sklopljenim između korisnika transportnog sustava i operatora transportnog sustava za raspodijeljeni kapacitet transportnog sustava i razdoblje naznačeno u Obavijesti iz članka 82. stavka 9. - 12. ovih Mrežnih pravila.

(5) Sastavni dio ugovora o transportu plina su:

1. Opći uvjeti korištenja transportnog sustava i
2. Obavijest o raspodijeljenom kapacitetu transportnog sustava (dalje: Obavijest).

(6) Obrazac ugovora o transportu plina i obrazac Obavijesti operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

(7) Opći uvjeti korištenja transportnog sustava nalaze se Prilogu 1. ovih Mrežnih pravila.

Članak 84.

(1) Operator transportnog sustava ima pravo zatvoriti izlaz iz transportnog sustava na koji je priključen krajnji kupac ako za isti nije rezerviran kapacitet o čemu obavještava krajnjeg kupca.

(2) Uvjet za ponovno otvaranje izlaza iz transportnog sustava je ugovaranje transporta plina, dostava nominacije i pisana obavijest krajnjeg kupca o spremnosti za prihvatanje plina. Obavijest o spremnosti za prihvatanje plina, s navedenim datumom i vremenom početka preuzimanja plina, potrebno je dostaviti najmanje 48 sati unaprijed.

Članak 85.

Ako operator transportnog sustava ne zaprimi zahtjev za rezervaciju kapaciteta za izlaz iz transportnog sustava koji je ulaz u distribucijski sustav, operator transportnog sustava o istome će obavijestiti operatora distribucijskog sustava, Ministarstvo i Agenciju.

XII. TRGOVANJE KAPACITETIMA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 86.

Korisnici transportnog sustava mogu trgovati kapacitetima na sekundarnom tržištu na sljedeći način:

(a) prijenos ugovorenog kapaciteta – na svim ulazima u transportni sustav i na svim izlazima iz transportnog sustava, ili

(b) prijenos prava korištenja ugovorenog kapaciteta – na svim ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava na interkonekciji.

Članak 87.

(1) Predmet trgovanja kapacitetima mogu biti samo ona prava i obveze koje korisnik transportnog sustava ima temeljem sklopljenog ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji, iz kojega se prenosi ugovoreni kapacitet, odnosno pravo korištenja ugovorenog kapaciteta, na drugog korisnika transportnog sustava.

(2) Trgovanje kapacitetima transportnog sustava na sekundarnom tržištu na interkonekciji, provodi se na aukcijskoj platformi, sukladno odredbama Uredbe CAM.

(3) Trgovanje kapacitetima transportnog sustava na sekundarnom tržištu na pojedinom ulazu u transportni sustav i/ili izlazu iz transportnog sustava provodi se na informacijskoj platformi operatora transportnog sustava.

Članak 88.

(1) Trgovanje kapacitetima na aukcijskoj platformi iz članka 87. stavka 2. može inicirati prenositelj kapaciteta ili stjecatelj kapaciteta, a trgovanje kapacitetima na informacijskoj platformi operatora transportnog sustava iz članka 87. stavka 3. može inicirati prenositelj kapaciteta.

(2) Ugovorne strane iz stavka 1. ovoga članka odgovarane su za ispravnost informacija koje unose na odgovarajućoj platformi iz članka 87.

(3) Za provedbu postupka trgovanja kapacitetima potrebno je upisati sljedeće podatke:

- naziv prenositelja i naziv stjecatelja,
- identifikaciju ulaza u transportni sustav ili identifikaciju izlaza iz transportnog sustava,
- iznos i vrstu kapaciteta transportnog sustava koji je predmet trgovanja na sekundarnom tržištu,
- broj ugovora s kojeg se prenosi kapacitet ili pravo korištenja
- vrsta trgovanja
- bilančna skupina iz koje se prenosi i u koju se prenosi kapacitet ili pravo korištenja kapaciteta
- vremensko razdoblje na koje se trgovanje kapacitetima odnosi.

(4) Ugovorne strane iz stavka 1. ovog članka, dužne su potvrditi trgovanje kapacitetima na odgovarajućoj platformi iz članka 87. najmanje 24 sata prije početka vremenskog razdoblja na koje se trgovanje odnosi.

(5) Odgovarajuća platforma iz članka 87. će po upisu i potvrdi svakog koraka trgovanja, automatski poslati obavijest uključenim stranama i operatoru transportnog sustava.

(6) Trgovanje kapacitetima smatrat će se dovršenim tek kada ga na odgovarajućoj platformi iz članka 87. odobri operator transportnog sustava, nakon čega će odgovarajuća platforma iz članka 87. poslati obavijest o prihvaćanoj transakciji. Sudionici trgovanja i operator transportnog sustava potpisuju Obavijest o trgovanju na sekundarnom tržištu najkasnije 24 sata prije početka ugovornog razdoblja.

(7) Operator transportnog sustava uskratit će suglasnost na sklapanje ugovora iz članka 86. ovih Mrežnih pravila u sljedećim slučajevima:

- a. ako stjecatelj kapaciteta ili stjecatelj prava korištenja kapaciteta, ne ispunjava uvjete koji su za korisnika transportnog sustava propisani zakonom i podzakonskim aktima;
- b. ako prenositelj ili stjecatelj kapaciteta, odnosno prava korištenja kapaciteta, ima dospelih, a ne podmirenih dugovanja prema operatoru transportnog sustava;
- c. ako stjecatelj kapaciteta ne dostavi operatoru transportnog sustava odgovarajuće valjano sredstvo osiguranja plaćanja sukladno članku 10. OU, odnosno članku 5. OU-INT ovih Mrežnih pravila
- d. ako podaci o trgovanju nisu u skladu sa sklopljenim ugovorom o transportu plina ili ugovorom o transportu plina na interkonekciji temeljem kojeg se prenosi kapacitet, odnosno pravo korištenja kapaciteta.

(8) Operator transportnog sustava će sudionicima dostaviti obavijest o prihvaćanju ili odbijanju trgovanja na sekundarnom tržištu u roku od 12 sati od zaprimanja valjanog zahtjeva.

Članak 89.

(1) Ugovorenim spojenim kapacitetom na interkonekciji može se trgovati na sekundarnom tržištu isključivo kao spojenim kapacitetom.

(2) Trgovanje kapacitetima na interkonekciji smatrat će se dovršenim u trenutku kada ju odobre operatori transportnih sustava s obje strane interkonekcije na kojoj se trguje.

Prijenos ugovorenog kapaciteta

Članak 90.

(1) Prijenosom ugovorenog kapaciteta s prenositelja na stjecatelja prenose se samo ona prava i obveze iz ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji koja se odnose na kapacitet koji se prenosi, a stjecatelj preuzima samo ta prava i obveze, sukladno obavijesti o prijenosu kapaciteta na sekundarnom tržištu.

(2) Prijenos ugovorenog kapaciteta naveden je u Obavijesti o trgovanju na sekundarnom tržištu koja postaje sastavni dio ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji prenositelja i stjecatelja.

(3) Prijenos ugovorenog kapaciteta smatra se provedenim kada operator transportnog sustava odobri trgovanje i pošalje Obavijest o trgovanju na sekundarnom tržištu.

(4) Trenutkom primanja obavijesti stjecatelj postaje ugovorna strana ugovora o transportu ili ugovora o transportu plina na interkonekciji u odnosu na ona prava i obveze koja je preuzeo, sukladno obavijesti o trgovanju na sekundarnom tržištu, a prenositelj prestaje biti ugovorna strana u odnosu na predmetna prava i obveze.

(5) Prenositelj ostaje ugovorna strana ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji u odnosu na sva druga prava i obveze korisnika transportnog sustava, koja nisu predmet prijenosa.

(6) U slučaju raskida ili prestanka ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji u odnosu na prava i obveze koje je zadržao prenositelj, takva okolnost neće imati utjecaja na valjanost prijenosa iz stavka 1. ovog članka, pod uvjetom da stjecatelj uredno podmiruje svoje obveze prema operatoru transportnog sustava.

Prijenos prava korištenja ugovorenog kapaciteta

Članak 91.

(1) Prijenosom prava korištenja ugovorenog kapaciteta, prenositelj prenosi na stjecatelja u cijelosti ili djelomično, pravo korištenja kapaciteta temeljem ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji kojeg je sklopio s operatorom transportnog sustava.

(2) Prijenos prava korištenja ugovorenog kapaciteta naveden je u Obavijesti o trgovanju na sekundarnom tržištu koja postaje sastavni dio ugovora o transportu plina ili ugovor o transportu plina na interkonekciji prenositelja i stjecatelja.

(3) Prijenosom prava korištenja ugovorenog kapaciteta smatra se sklopljenim u onom trenutku kada operator transportnog sustava pošalje Obavijest o trgovanju na sekundarnom tržištu.

(2) Prijenos prava korištenja kapaciteta nema utjecaja na ugovorni odnos između operatora transportnog sustava i prenositelja temeljem sklopljenog ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji. Prenositelj i nadalje ostaje ugovorna strana te nositelj svih prava (osim prava korištenja kapaciteta sukladno Obavijesti o trgovanju na sekundarnom tržištu) i obveza iz sklopljenog ugovora o transportu plina ili ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(3) U slučaju raskida ili prestanka ugovora o transportu plina iz kojeg je preneseno pravo korištenja kapaciteta, stjecatelj po sili zakona gubi pravo korištenja predmetnog kapaciteta te se raskida prijenos prava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 92.

(1) Za ugovore iz članka 86. mjerodavno je hrvatsko pravo.

(2) Za rješavanje svih sporova između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava koji proizlaze iz ili se odnose na ugovore iz članka 86. ovih Mrežnih pravila, njihovo kršenje, raskid ili važenje istih, nadležan će biti stvarno nadležan sud u sjedištu operatora transportnog sustava.

XIII. KORIŠTENJE KAPACITETA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Usklađivanje nominacija na interkonekciji

Članak 93.

(1) Voditelj bilančne skupine, čiji su članovi korisnici transportnog sustava koji imaju ugovoren kapacitet na interkonekciji, dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o nominaciji količina plina koje će na pojedinoj interkonekciji predati u transportni sustav i/ili koje će na pojedinoj interkonekciji preuzeti iz transportnog sustava u narednom plinskom danu, razrađeno za svaki sat plinskog dana po parovima korisnika transportnog sustava na obje strane interkonekcije, a najviše do iznosa ugovorenog kapaciteta po svim Ugovorima o transportu plina na interkonekciji za sljedeći plinski dan na pojedinoj interkonekciji.

(2) Voditelj bilančne skupine dostavlja podatke iz stavka 1. ovog članka zasebno za pojedinu interkonekciju prema pravilima za razmjenu podataka na pojedinoj interkonekciji, koja operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

(3) Operator transportnog sustava provodi postupak uparivanja nominacija s operatorom transportnog sustava susjedne zemlje, sukladno bilateralnom sporazumu na interkonekciji. Detaljniji opis postupka operator transportnog sustava objavit će na službenoj internetskoj stranici te će isti redovito ažurirati, sukladno bilateralnom sporazumu na interkonekciji.

(4) U slučaju razlike u nominacijama zaprimljenima na jednoj i drugoj strani pojedine interkonekcije, primjenjuje se 'pravilo manjeg' te operator transportnog sustava putem elektroničke pošte o istome obavještava voditelja bilančne skupine na kojeg se primijenjeno pravilo odnosi.

(5) Voditelj bilančne skupine dužan je za pojedinu interkonekciju u nominaciji iz članka 96. ovih Mrežnih pravila za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, uvrstiti isti iznos kojeg su operatori transportnih sustava susjednih država potvrdili u postupku uparivanja nominacija.

(6) U slučaju potrebe za promjenom nominacije količina plina iz stavka 1. ovog članka voditelj bilančne skupine dužan je, najmanje dva puna sata prije zahtijevane promjene, dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o renominaciji količina plina koje će na pojedinoj interkonekciji predati u transportni sustav i/ili koje će na pojedinoj interkonekciji preuzeti iz transportnog sustava u plinskom danu na koji se renominacija odnosi, razrađeno za svaki sat plinskog dana po parovima korisnika transportnog sustava na obje strane interkonekcije, a najviše do iznosa ugovorenog kapaciteta po svim ugovorima o transportu plina na interkonekciji za predmetni plinski dan na pojedinoj interkonekciji, nakon čega operator transportnog sustava provodi postupak uparivanja iz stavka 3. ovog članka,

Usklađivanje nominacija na sustavu skladišta plina

Članak 94.

(1) Voditelj bilančne skupine dužan je za nominaciju ili renominaciju, za pojedinog korisnika transportnog sustava koji je član bilančne skupine koju organizira i vodi, za izlaz iz transportnog sustava koji je ulaz u sustav skladišta plina i za ulaz u transportni sustav koji je izlaz iz sustava skladišta plina, dostaviti isti iznos kao u nominaciji koju je prihvatio operator sustava skladišta plina u postupku nominacija korištenja sustava skladišta plina.

(2) Nominacija ili renominacija iz stavka 1. ovog članka može biti veća od ugovorenog kapaciteta transportnog sustava na sustavu skladišta plina ako ju je prihvatio operator sustava skladišta plina.

Usklađivanje transakcija na virtualnoj točki trgovanja

Članak 95.

(1) Voditelj bilančne skupine dužan je prihvaćenu transakciju na virtualnoj točki trgovanja, provedenu prema Pravilima o organizaciji tržišta plina, uvrstiti u nominaciju odnosno renominaciju bilančne skupine u slučaju transakcije na virtualnoj točki trgovanja u tekućem plinskom danu.

(2) Ako prihvaćena transakcija na virtualnoj točki trgovanja nije sadržana u nominaciji odnosno renominaciji pripadne bilančne skupine, ili nije navedena u iznosu iz prihvaćene transakcije, operator transportnog sustava odbit će nominaciju odnosno renominaciju.

Nominacija korištenja transportnog sustava

Članak 96.

- (1) Voditelj bilančne skupine dužan je operatoru transportnog sustava svakodnevno dostavljati nominaciju za sve ulaze u transportni sustav i za sve izlaze iz transportnog sustava za koje su korisnici transportnog sustava, članovi bilančne skupine koju organizira i vodi, ugovorili kapacitet za naredni plinski dan.
- (2) Nominacija mora sadržavati planiranu dnevnu količinu prirodnog plina, iskazano po satima narednog plinskog dana u mjernoj jedinici kWh/h.
- (3) Nominacija dnevnih količina na pojedinom ulazu u transportni sustav i na pojedinom izlazu iz transportnog sustava, za pojedinog korisnika transportnog sustava, ne može biti veća od sume ugovorenih kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav, odnosno na izlazu iz transportnog sustava za naredni dan.
- (4) Ukupna nominacija za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, u pojedinom satu, iskazana u kWh/h, ne može biti veća od kapaciteta iz energetske suglasnosti.

Članak 97.

- (1) Voditelj bilančne skupine dužan je nominaciju iz članka 96. ovih Mrežnih pravila dostaviti operatoru transportnog sustava na informacijskoj platformi, a iznimno u slučaju nemogućnosti pristupa informacijskoj platformi, dužan je elektroničkom poštom dostaviti datoteku, propisanog sadržaja i formata, do 13:00 sati tekućeg dana za naredni plinski dan ili naredne plinske dane. Format datoteke s podacima za nominaciju operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici u uputama za nominacije.
- (2) U slučaju stavka 1 ovog članka operator transportnog sustava obavještava do 14:00 sati tekućeg dana voditelja bilančne skupine o prihvaćanju ili odbijanju nominacije za naredni plinski dan.
- (3) Obavijest iz stavaka 2., 5. i 12. ovog članka operator transportnog sustava prosljeđuje elektroničkom poštom.
- (4) Ako operator transportnog sustava odbije nominaciju, voditelj bilančne skupine ima pravo dostaviti novu nominaciju do 15:00 sati tekućeg dana za naredni plinski dan.
- (5) U slučaju iz stavka 4 ovog članka operator transportnog sustava obavještava do 16:00 sati tekućeg dana voditelja bilančne skupine o prihvaćanju ili odbijanju nominacije za naredni plinski dan.
- (6) Voditelj bilančne skupine može osim nominacije za naredni plinski dan dostaviti nominacije za naredne dane tekućeg mjeseca.
- (7) Operator transportnog sustava svakodnevno, radnim i neradnim danima, obrađuje nominacije za naredni plinski dan.
- (8) Operator transportnog sustava može odbiti ili smanjiti nominaciju, ili renominaciju iz stavka 11. ovog članka, dostavljenu na osnovu ugovorenog prekidivog kapaciteta za pojedini ulaz u transportni sustav i/ili za pojedini izlaz iz transportnog sustava, ovisno o sumi zaprimljenih nominacija za pojedini ulaz u transportni sustav i sumi zaprimljenih nominacija za pojedini izlaz iz transportnog sustava.
- (9) U slučaju stavka 8. ovog članka, voditelj bilančne skupine kojemu je odbijena ili smanjena nominacija, ima pravo dostaviti ispravak nominacije za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, u rokovima iz stavka 4. i/ili stavka 10. ovog članka.

(10) Voditelj bilančne skupine ima pravo dostaviti operatoru transportnog sustava renominaciju za plinski dan D u razdoblju od 16:00 sati plinskog dana D-1 do 03:00 plinskog dana D.

(11) Ako je na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina zaključeno trgovanje lokacijskim proizvodom, voditelj bilančne skupine dužan je bez odlaganja dostaviti operatoru transportnog sustava renominaciju na ulazu u transportni sustav ili izlazu iz transportnog sustava, za koji je provedeno trgovanje.

(12) Ako voditelj bilančne skupine ne postupi sukladno stavku 11. ovog članka, operator transportnog sustava će trgovanje smatrati nevažećim te će o istome obavijestiti voditelja bilančne skupine, operatora tržišta plina i Agenciju u dnevnom i mjesečnom izvještaju.

(13) Voditelj bilančne skupine može renominirati iznos nominacije samo za sate koji slijede najmanje dva puna sata nakon trenutka podnošenja renominacije.

(14) Operator transportnog sustava obavještava u roku od jednog sata od zaprimanja renominacije iz stavka 11. ovog članka voditelja bilančne skupine o prihvatanju ili odbijanju renominacije za naredni plinski dan.

(15) Ako operator transportnog sustava odbije nominaciju ili renominaciju, obavještava voditelja bilančne skupine o razlozima odbijanja nominacije.

(16) Nominacija ili zadnja renominacija za određeni plinski dan koju prihvati operator transportnog sustava postaje obvezujuća za voditelja bilančne skupine.

(17) Nominirana dnevna količina plina, iskazana u mjernoj jedinici kWh, za naredni plinski dan jednaka je nuli u sljedećim slučajevima:

- ako voditelj bilančne skupine ne dostavi nominaciju,
- ako operator transportnog sustava odbije nominaciju, a voditelj bilančne skupine ne dostavi novu nominaciju,
- ako operator transportnog sustava odbije novu nominaciju.

(18) U slučaju da operator transportnog sustava odbije renominaciju, zadnja prihvaćena nominacija ili renominacija je važeća.

(19) U slučaju odstupanja od nominacije utvrđenom po isteku mjeseca, voditelj bilančne skupine dužan je za svaki plinski dan za koji je utvrđeno odstupanje na izlazima iz transportnog sustava za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, platiti naknadu koju obračunava operator tržišta plina sukladno odredbama Pravila o organizaciji tržišta plina.

XIV. MJERNA PRAVILA I PRAVILA RASPODJELE KOLIČINA PLINA

Članak 98.

U cilju osiguranja tehničkih preduvjeta za preuzimanje plina u transportni sustav i isporuku plina iz transportnog sustava, sigurno vođenje transportnog sustava, korištenje ugovorenog kapaciteta, utvrđivanje količine preuzetog i isporučenog plina, obračun naknada vezanih uz korištenje transportnog sustava te obračun energije uravnoteženja, operator transportnog sustava osigurava sljedeće:

- mjerenje obujma plina,
- utvrđivanje kvalitete plina,
- održavanje opreme obračunskog mjernog mjesta, uključivo i zamjenu mjerne opreme,
- umjeravanje i ovjeravanje mjerila obračunskog mjernog mjesta,
- prikupljanje podataka o rezultatima mjerenja obujma plina na obračunskom mjernom mjestu,

- prikupljanje podataka o rezultatima utvrđivanja kvalitete plina na specifičnoj točki transportnog sustava,
- provjeru i potvrdu valjanosti prikupljenih podataka,
- obradu i pohranjivanje prikupljenih podataka,
- čuvanje dokumentacije obračunskog mjernog mjesta.

Članak 99.

Standardni referentni uvjeti za sva mjerenja i izračune volumena i energije prirodnog plina u ovim Mrežnim pravilima su:

- Za izračun volumena temperatura plina od 288,15 K (15°C) i tlak 101,325 kPa (1,01325 bar aps)
- Za izračun ogrjevnosti, energije i wobbe indeksa referentna temperatura izgaranja od 288,15 K (15°C)

Članak 100.

(1) Osnovne mjerene veličine na ulazima u transportni sustav i na izlazima iz transportnog sustava su:

- obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto u radnim uvjetima, izražen u m³
- tlak plina na obračunskom mjernom mjestu, bar
- temperatura plina na mjernom mjestu, °C.

(2) Osnovna izračunata veličina je:

- obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto, izražen u m³ pri standardnim uvjetima
- donja ogrjevna vrijednost plina za specifičnu točku, izražena u MJ/m³ pri standardnim uvjetima.

(3) Za izračun energije plina, iskazane u kWh/h, obujam plina protekao kroz obračunsko mjerno mjesto u jednom satu (m³/h) množi se s iznosom donje ogrjevnosti (kWh/m³, pri 15°C/15°C) utvrđene za pojedini plinski dan. Preračunavanje iznosa donje ogrjevnosti iskazano u mjernoj jedinici MJ/m³ u mjernu jedinicu kWh/m³, pri referentnim uvjetima 15°C/15°C, izvedeno je dijeljenjem s 3,6 (kWh/m³), a tako dobivena vrijednost zaokružena je na šest decimalnih mjesta. Izračunata energija plina iskazuje se kao cjelobrojna vrijednost.

(4) Dnevna količina plina, iskazana u mjernoj jedinici kWh/d, izračunava se kao zbroj satnih količina kWh/h.

Obračunsko mjerno mjesto

Članak 101.

(1) Mjerenje protoklog obujma plina obavlja se neprekidno, na obračunskom mjernom mjestu, mjerilima čije su tehničke i radne karakteristike sukladne posebnim zakonima, propisima i normama kojima se uređuje područje mjeriteljstva te radnim uputama operatora transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava, u cilju standardizacije, sukladno radnim uputama, za svako obračunsko mjerno mjesto određuje tehničke i druge značajke plinomjera i druge mjerne opreme, a prema posebnim zakonima, propisima i normama kojima se uređuje područje mjeriteljstva, preporukama proizvođača opreme i ovim Mrežnim pravilima.

(3) Operator transportnog sustava će radne upute iz stavka 1. i 2. ovog članka na pisani zahtjev dostaviti trećoj strani.

Članak 102.

(1) Plinomjer i druga mjerna oprema te oprema za pripremu plina i regulaciju tlaka na obračunskom mjernom mjestu, na izlazima iz transportnog sustava sastavni su dio transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava održava o svom trošku plinomjer, drugu mjernu opremu i opremu za pripremu plina i regulaciju tlaka te umjerava plinomjer i drugu mjernu opremu, iz stavka 1. ovog članka .

(3) Plinomjer i druga mjerna oprema, iz stavka 1. ovog članka, moraju kod ugradnje imati valjani ovjerni žig iz tekuće ili prethodne godine.

Članak 103.

(1) Ako obračunsko mjerno mjesto nije u vlasništvu operatora transportnog sustava, vlasnik je dužan:

- osigurati usklađenost ugrađene opreme, njeno funkcioniranje i održavanje s tehničkim zahtjevima propisanim ovim Mrežnim pravilima i standardima operatora transportnog sustava,
- omogućiti uključivanje opreme u sustav za daljinski nadzor i prikupljanje podataka operatora transportnog sustava,
- operatoru transportnog sustava na svaki zahtjev bez odlaganja omogućiti pristup ugrađenoj opremi i uvid u prateću dokumentaciju održavanja,
- operatora transportnog sustava informirati o stanju ispravnosti, svim poremećajima u radu, popravcima te o planiranim radovima održavanja opreme.

(2) Ako vlasnik obračunskog mjernog mjesta iz stavka 1. ovog članka ne omogući pristup obračunskom mjernom mjestu, operator transportnog sustava nakon dostavljene pisane obavijesti, ima pravo istome obustaviti isporuku plina.

(3) Operator transportnog sustava će standarde iz stavka 1. ovog članka na pisani zahtjev dostaviti trećoj strani.

Članak 104.

Operator transportnog sustava očitat će stanje plinomjera na posebni zahtjev korisnika transportnog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav ili operatora distribucijskog sustava na trošak podnositelja zahtjeva, prema cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

Članak 105.

(1) Obračunsko mjerno mjesto na ulazu u transportni sustav mora imati sljedeću mjernu opremu:

- plinomjer,
- uređaj za pretvorbu obujma plina s pripadajućim mjernim pretvornicima tlaka i temperature i priključcima za provjeru njegove ispravnosti, s funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj osnovi te priključkom za prijenos podataka,
- opremu za kontinuirano utvrđivanje kvalitete plina, s priključcima za provjeru ispravnosti te funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj i dnevnoj osnovi

te priključkom za prijenos podataka za obračunsko mjerno mjesto kapaciteta većeg od 20.000 kWh/h.

(2) Obračunsko mjerno mjesto na ulazu u transportni sustav kapaciteta manjeg od 20.000 kWh/h, mora imati standardizirani priključak za uzorkovanje prirodnog plina radi laboratorijskog utvrđivanja kemijskog sastava i ogrjevne vrijednosti plina.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka vlasnik obračunskog mjernog mjesta dužan je o svom trošku uzimati uzorak plina jednom tjedno i provoditi ispitivanje uzoraka u ovlaštenom laboratoriju te izvještaj ovlaštenog laboratorija bez odlaganja dostaviti operatoru transportnog sustava.

Članak 106.

(1) Obračunsko mjerno mjesto na izlazu iz transportnog sustava mora imati sljedeću mjernu opremu:

- plinomjer,
- uređaj za pretvorbu obujma plina s pripadajućim mjernim pretvornicima tlaka i temperature i priključcima za provjeru njegove ispravnosti, s funkcijom pohranjivanja podataka izmjerenih na satnoj osnovi te priključkom za prijenos podataka i
- standardizirani priključak za uzorkovanje prirodnog plina radi laboratorijskog određivanja sastava te ogrjevne vrijednosti prirodnog plina.

(2) Obračunsko mjerno mjesto na izlazu iz transportnog sustava može imati i opremu za utvrđivanje kvalitete prirodnog plina.

Članak 107.

(1) Plinomjer može biti sljedeće izvedbe:

- turbinski plinomjer,
- plinomjer s rotacijskim stapovima,
- ultrazvučni plinomjer.

(2) Mjerenje proteklog obujma plina turbinskim plinomjerom i plinomjerom s rotacijskim stapovima, obavlja se u skladu s Pravilnikom o tehničkim i mjeriteljskim zahtjevima koji se odnose na mjerila;

Članak 108.

(1) Ultrazvučno mjerilo protoka mora imati najmanje četiri para mjernih senzora.

(2) Mjerenje proteklog obujma plina ultrazvučnim mjerilima protoka, obavlja se sukladno sljedećim propisima i standardima;

- ISO 17089
- AGA 9, Measurement of gas by Multypath Ultrasonic meters, 1998;
- BS 7965, The Selection, Instalation, Operation and Calibration of Diagonal Path Transit Time Ultrasonic Flow Meters for Industrial Gas Applications, 2000.

Članak 109.

(1) Uređaj za pretvorbu obujma plina može biti:

- korektor obujma plina,
- računalo protoka.

(2) Korektor obujma plina ili računalo protoka je mjerna oprema s odgovarajućim računalnim programom koji prima podatke s plinomjera i mjernih pretvornika tlaka i temperature te izračunava obujam prirodnog plina pri standardnim uvjetima.

(3) Uređaju za pretvorbu obujma plina može biti pridružena oprema za određivanje sastava plina s mogućnošću neprekidnog osvježavanja podataka o sastavu plina i fizičkim svojstvima plina.

Članak 110.

(1) Na obračunskim mjernim mjestima na ulazima u transportni sustav koriste se turbinski plinomjeri i ultrazvučni plinomjeri.

(2) Na obračunskim mjernim mjestima na izlazima iz transportnog sustava primjenjuju se sljedeći kriteriji pri odabiru mjerne opreme:

- za protoke do 500 m³/h u radnim uvjetima koriste se plinomjeri s rotacijskim stapovima ili turbinski plinomjer;
- za protoke veće od 500 m³/h a manje od 30.000 m³/h u radnim uvjetima koriste se turbinski plinomjeri, plinomjeri s rotacijskim stapovima ili ultrazvučni plinomjeri;
- za protoke veće od 30.000 m³/h u radnim uvjetima koriste se turbinski plinomjeri ili ultrazvučni plinomjeri.

Članak 111.

(1) Broj mjernih linija na obračunskom mjernom mjestu određuje se ovisno o dnevnim varijacijama protoka i najvećem dnevnom protoku na sljedeći način:

- ako jedno mjerilo može pokriti cijelo mjerno područje ugrađuje se jedna mjerna linija;
- ako jedno mjerilo ne može pokriti cijelo mjerno područje ugrađuju se dvije ili više mjernih linija različitog raspona;
- na obračunskom mjernom mjestu s maksimalnim dnevnim protokom većim od 1.000.000 m³/dan ugrađuje se i rezervna mjerna linija te usporedno mjerenje;
- rezervna mjerna linija i/ili usporedno mjerenje može se ugraditi i na obračunskom mjernom mjestu s maksimalnim dnevnim protokom manjim od 1.000.000 m³/dan, ako to traži korisnik transportnog sustava ili je nužno za pouzdanost rada sustava mjerenja ili transportnog sustava u cjelini.

(2) Prilikom izgradnje obračunskog mjernog mjesta gornja granica mjernog područja plinomjera mora biti veća od priključnog kapaciteta (iz energetske suglasnosti).

Ispitivanje mjerne opreme

Članak 112.

(1) Zakonita mjerila moraju udovoljavati mjeriteljskim propisima, biti ispitana, ovjerena, i označena propisanim oznakama.

(2) Priprema zakonitih mjerila za ovjeravanje obavlja se kod Ovlaštenog tijela za pripremu zakonitih mjerila za ovjeravanje.

(3) Ovjeravanje zakonitih mjerila obavlja Ovlašteno tijelo za ovjeravanje

(4) Mjerna oprema za mjerenje obujma proteklog plina može se koristiti u obračunske svrhe samo ukoliko ima valjanu ovjeru od Ovlaštenog tijela za ovjeravanje.

(5) Ispitivanje mjerila može biti i češće s ciljem provjere rada mjerne opreme.

(6) Parametri vremena na mjernoj opremi utvrđuju se sukladno odredbama Zakona o računanju vremena. Kod uvođenja ljetnog i zimskog računanja vremena, parametri vremena na mjernoj opremi se ne mijenjaju.

Članak 113.

(1) Operator transportnog sustava vodi evidenciju mjerne opreme.

(2) Evidencija mjerne opreme sadrži sljedeće:

- podatke o mjestu ugradnje mjerne opreme
  - naziv mjesta ulaza/izlaza
  - naziv mjerne linije
  - radni tlak mjerne linije
  - maksimalni protok mjerne linije
- podatke o ugrađenom plinomjeru
  - tehničke karakteristike plinomjera
  - podatke o Ex certifikatu plinomjera
  - podatke o mjeriteljskoj ovjeri plinomjera
- podatke o ugrađenom korektoru ili računalu protoka
  - tehničke karakteristike korektora ili računala protoka
  - podatke o Ex certifikatu korektora ili računala protoka
  - podatke o mjeriteljskoj ovjeri korektora ili računala protoka
- podatke o opremi za utvrđivanje kvalitete plina
  - tehničke karakteristike kromatografa
  - podatke o Ex certifikatu kromatografa
- podatke o mjernoj opremi u pričuvi.

Članak 114.

(1) Krajnji kupac priključen na transportni sustav, operator distribucijskog sustava ili korisnik transportnog sustava mogu zatražiti kontrolno ispitivanje ispravnosti plinomjera i druge mjerne opreme.

(2) Ako kontrolno ispitivanje pokaže neispravnost plinomjera i druge mjerne opreme, troškove pregleda snosi operator transportnog sustava, a ako je plinomjer i druga mjerna oprema ispravna, troškove pregleda snosi podnositelj zahtjeva za kontrolni pregled.

(3) U slučaju neispravnosti plinomjera i druge mjerne opreme operator transportnog sustava zamijenit će plinomjer i drugu mjernu opremu o vlastitom trošku.

(4) U slučaju da se kontrolnim ispitivanjem dokaže neispravnost mjerne opreme, operator transportnog sustava ispravit će utvrđene količine plina za razdoblje od zaprimanja zahtjeva za kontrolnim ispitivanjem ispravnosti plinomjera i druge mjerne opreme do zamjene mjerne opreme, primjenom pravila propisanih u članku 115. ovih Mrežnih pravila.

Članak 115.

U slučaju kvara mjerne opreme, operator transportnog sustava ispravlja podatke na jedan od sljedećih načina:

- koristeći podatke s plinomjera i korektora ili računala protoka usporednog mjerenja ako su na raspolaganju;
- koristeći podatke s plinomjera uz korekciju tlaka;
- na temelju prosječno preuzetog obujma prirodnog plina u prethodnim razdobljima, uz uvjet da je preuzimanje prirodnog plina u tim razdobljima približno jednako;

- na temelju podataka mjerenja proizvođača prirodnog plina, operatora distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta, operatora terminala za UPP ili krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav;
- na temelju usporedne analize trendova isporuke na izlazima sličnih karakteristika,
- na temelju laboratorijski utvrđenih rezultata ispitivanja mjerene opreme.

Članak 116.

(1) Operator transportnog sustava obavijestit će o zamjeni mjerne opreme operatora distribucijskog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav tri dana prije izvođenja radova.

(2) Ako zamjene mjerne opreme iz stavka 1. ovog članka utječe na ograničenje ili obustavu isporuke plina operator transportnog sustava obavijestit će o zamjeni mjerne opreme i korisnika transportnog sustava.

(3) Prilikom zamjene mjerne opreme na obračunskom mjernom mjestu na kojem tijekom zamjene mjerne opreme nije moguće mjeriti obujam plina, preuzetim odnosno predanim obujmom plina smatrat će se obujam koji je jednak umnošku trenutnog protoka plina, utvrđenog na uređaju za pretvorbu obujma plina, neposredno prije početka zamjene mjerne opreme i vremena trajanja zamjene ili procjenom temeljem analize trendova potrošnje prije zamjene i vremena trajanja zamjene.

Utvrđivanje kvalitete plina

Članak 117.

(1) Kvaliteta plina utvrđuje se:

- određivanjem kemijskog sastava plina, molarni udio, %
- određivanjem sadržaja sumpornih spojeva u plinu, težinski udio, mg/m^3 ,
- mjerenjem točke rosišta vode i ugljikovodika, °C

(2) Izračunom se određuju sljedeći parametri kvalitete plina:

- relativna gustoća plina, (zrak=1),
- ogrjevnost, MJ/m^3 ,
- faktor stlačivosti „Z“,
- Wobbe indeks, kJ/m^3

Članak 118.

(1) Utvrđivanje kvalitete plina obavlja se kontinuirano opremom za određivanje kemijskog sastava plina i opremom za mjerenje drugih parametara kvalitete plina ugrađenom na specifičnoj točki transportnog sustava ili povremeno, uzimanjem uzorka plina i analizom istoga u ovlaštenom laboratoriju.

(2) U slučaju povremenog utvrđivanja kvalitete plina iz stavka 1. ovog članka uzimanje uzorka plina obavlja se dva puta mjesečno i to u razdoblju od trećeg do desetog dana u mjesecu i u razdoblju od 16. do 23. dana u mjesecu, pri čemu uzorkovanje plina mora biti izvedeno tako da osigurava reprezentativan i pogodan uzorak radnog protoka za opremu za utvrđivanje kvalitete plina.

Članak 119.

- (1) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina sastoji se od:
- a) plinskog procesnog kromatografa za određivanje kemijskog sastava plina
  - b) opreme za mjerenje drugih parametara kvalitete plina:
    - procesnog analizatora točke rosišta vode
    - procesnog analizatora točke rosišta ugljikovodika
    - procesnog analizatora udjela sumpornih spojeva u plinu.
- (2) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina mora biti izvedbe koja omogućava mjerenje i izračun vrijednosti najmanje sljedećih parametara:
- od C₁ do C₆₊, molarni udio, %,
  - sadržaja sumpornih spojeva u plinu, težinski udio, mg/m³,
  - točke rosišta vode i točke rosišta ugljikovodika, °C
- (3) Oprema za utvrđivanje kvalitete plina mora biti ugrađena poštujući preporuke proizvođača oprema te mora biti zaštićena od štetnih utjecaja okoline i vibracija.

Članak 120.

- (1) Za ulaze u transportni sustav kapaciteta većeg od 20.000 kWh/h kontinuirano utvrđivanje kvalitete plina obavlja se korištenjem opreme za određivanje kemijskog sastava plina, sadržaja sumpornih spojeva, točke rosišta vode i točke rosišta ugljikovodika, ugrađene na obračunskom mjernom mjestu.
- (2) Za ulaze u transportni sustav kapaciteta većeg od 20.000 kWh/h koja u trenutku stupanja na snagu ovih Mrežnih pravila nisu opremljena opremom za mjerenje parametara kvalitete plina, dužni su o vlastitom trošku opremiti proizvođač prirodnog plina i operator sustava skladišta plina.

Članak 121.

- (1) Za izlaze iz transportnog sustava kontinuirano utvrđivanje kvalitete plina obavlja se korištenjem opreme za utvrđivanje kemijskog sastava plina na specifičnim točkama transportnog sustava.
- (2) Specifična područja i specifične točke određuje operator transportnog sustava, uz suglasnost Agencije te ih objavljuje na službenoj internetskoj stranici.
- (3) U izvanrednim situacijama operator transportnog sustava može izmijeniti specifična područja ili specifične točke iz stavka 2. ovog članka što je obavezan pisano obrazložiti Agenciji u roku od 2 radna dana od izmjene.

Članak 122.

- (1) Operator transportnog sustava dužan je sukladno Uredbi komisije (EU) br. 601/2012 izraditi Plan uzorkovanja.
- (2) Plan uzorkovanja dostupan je korisnicima isključivo na pisani zahtjev.

Pravila raspodjele zajednički izmjerenih količina

Članak 123.

(1) Za interkonekcije pravila raspodjele izmjerene količine plina po korisnicima transportnog sustava utvrđuju se bilateralnim sporazumom na interkonekciji.

(2) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici pravila za svaku pojedinu interkonekciju utvrđena bilateralnim sporazumom na interkonekciji. U pravilima se navodi korištenje mjernih jedinica, pravila mjerenja te utvrđivanja i raspodjele dnevne količine plina.

Članak 124.

(1) Za ulaz u transportni sustav iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina i za izlaz iz transportnog sustava prema krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav za koji je raspodijeljen kapacitet za dva ili više korisnika transportnog sustava ili je kapacitet raspodijeljen jednom korisniku transportnog sustava temeljem ugovorenog kapaciteta unutar dvije ili više bilančnih skupina, izmjerenu količina plina iz članka 129. ovih Mrežnih pravila operator transportnog sustava raspodjeljuje korisnicima transportnog sustava proporcionalno udjelu pojedine zadnje prihvaćene nominacije u sumi svih prihvaćenih nominacija, ili primjenom pravila utvrđenih Sporazumom o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina, prema člancima 126. i 127. ovih Mrežnih pravila, ako je takav sporazum pravovremeno potpisan.

(2) Sporazum o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina iz stavka 1. ovog članka izrađuje operator transportnog sustava.

(3) Proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o sporazumnim stranama iz članka 125. ovih Mrežnih pravila potrebne za izradu Sporazuma o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina iz stavka 1. ovog članka, u roku propisanom člankom 125. ovih Mrežnih pravila.

Članak 125.

Ako operator transportnog sustava ima s operatorom sustava skladišta ili operatorom terminala za UPP uspostavljen račun operativnog uravnoteženja, iznimno od članka 126. ovih Mrežnih pravila, preuzetim ili isporučenim količinama plina za sve korisnike smatraju se količine iz zadnje prihvaćene nominacije, uključujući i alociranu energiju uravnoteženja te se u tom slučaju ne sklapa Sporazum o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina.

Članak 126.

(1) Sporazum o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina iz članka 127. ovih Mrežnih pravila potpisuju:

- a) za izlaz iz transportnog sustava prema krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav, krajnji kupac priključen na transportni sustav, njegovi opskrbljivači plinom koji su korisnici transportnog sustava, voditelji bilančnih skupina i operator transportnog sustava
- b) za ulaze u transportni sustav iz mreže proizvodnih plinovoda opskrbljivači plinom koji su korisnici transportnog sustava, voditelji bilančnih skupina, proizvođač prirodnog plina i operator transportnog sustava.

(2) Sporazumne strane iz stavka 1. ovog članka, moraju usuglasiti sporazum, potpisati ga i dostaviti operatoru transportnog sustava najmanje deset radnih dana prije prvog plinskog dana u mjesecu u kojem se planira njegova primjena.

Članak 127.

Sporazumom o pravilima raspodjele izmjerenih količina plina utvrđuje se da raspodjelu izmjerenih količina plina na ulazu u transportni sustav iz mreže proizvodnih plinovoda provodi proizvođač prirodnog plina, a raspodjelu izmjerenih količina plina na pojedinom izlazu iz transportnog sustava prema krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav provodi krajnji kupac priključen na transportni sustav.

Članak 128.

Operator transportnog sustava ima pravo u svakom trenutku zatražiti izmjenu sklopljenog sporazuma iz članaka 126. i 127. ovih Mrežnih pravila, ako utvrdi da za to postoji opravdan razlog.

Očitavanje obračunskih mjernih mjesta

Članak 129.

(1) Operator transportnog sustava svakodnevno, za svaki sat u plinskom danu D, očitava obračunska mjerna mjesta sustavom za daljinsko očitavanje obračunskog mjerenja, u svrhu utvrđivanja satnih količina plina.

(2) Ako zbog tehničkih razloga podaci iz sustava za daljinsko očitavanje obračunskog mjerenja nisu dostupni ili nisu potpuni, operator transportnog sustava u svim dnevnim i mjesečnim izvještajima iz članaka 132., 138., 139. i 146. ovih Mrežnih pravila za pojedinu bilančnu skupinu za predmetni izlaz iz transportnog sustava koristi nominaciju korištenja transporta plina pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini.

Utvrđivanje količina plina za dnevni izvještaj

Članak 130.

(1) Operator transportnog sustava u plinskom danu D, za plinski dan D, raspodjeljuje izmjerene količine plina na ulazu u transportni sustav koji je ujedno izlaz iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina i na izlazu iz transportnog sustava prema krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav, proporcionalno udjelu zadnje prihvaćene nominacije u sumi svih prihvaćenih nominacija na određenom priključku.

(2) Operator transportnog sustava u plinskom danu D, za plinski dan D, raspodjeljuje količine plina na ulazu u transportni sustav na interkonekciji i na izlazu iz transportnog sustava na interkonekciji, sukladno zadnjim prihvaćenim nominacijama za pojedinog korisnika transportnog sustava.

(3) Operator transportnog sustava u plinskom danu D, za plinski dan D, raspodjeljuje količine plina na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u sustav skladišta plina i na ulazu u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz sustava skladišta plina, sukladno zadnjim prihvaćenim nominacijama za pojedinog korisnika sustava skladišta plina.

Članak 131.

Operator transportnog sustava u plinskom danu D, za plinski dan D, raspodjeljuje izmjerene količine plina na izlazu iz transportnog sustava prema distribucijskom sustavu, proporcionalno udjelu zadnje prihvaćene nominacije pojedinog korisnika iz pojedine bilančne skupine u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija za pripadni izlaz iz transportnog sustava odnosno skupni izlaz iz transportnog sustava.

Članak 132.

Operator transportnog sustava dva puta u plinskom danu D, prvi puta u 12:00 sati za razdoblje od 6:00-10:00 te drugi puta u 20:00 sat za razdoblje od 6:00-18:00, omogućava voditelju bilančne skupine pristup dnevnom izvještaju koji sadrži sljedeće podatke:

1. izmjerena satna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava na kojemu članovi bilančne skupine imaju ugovoren kapacitet, izraženo u kWh/h,
2. zadnja potvrđena nominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
3. raspodijeljena količina plina po pojedinom korisniku transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
4. prihvaćene transakcije bilančne skupine na virtualnoj točki trgovanja, zaključena trgovanja proizvodima na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina i aktivirana energija uravnoteženja za uslugu uravnoteženja, iskazano u kWh/h.

Članak 133.

(1) U slučaju iz članka 127. ovih Mrežni pravila operator transportnog sustava daje na uvid proizvođaču prirodnog plina ili krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav podatke o ukupno izmjerenoj količini plina za prethodni plinski dan najkasnije do 8:30 sati.

(2) U slučaju iz članka 127. ovih Mrežnih pravila proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je podatke o raspodijeljenoj količini plina za korisnike transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini dostaviti operatoru transportnog sustava, svakog dana radnim i neradnim danima, najkasnije do 9:00 za prethodni plinski dan.

Članak 134.

Ako proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac priključen na transportni sustav ne dostave podatke iz članka 133. stavka 2. ovih Mrežnih pravila do 9:00, operator transportnog sustava raspodjeljuje izmjerene količine plina proporcionalno udjelu pojedine zadnje prihvaćene nominacije u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija.

Članak 135.

Operator transportnog sustava svakodnevno, radnim i neradnim danima, do 9:00 sati, za prethodni plinski dan, zaprima od operatora transportnog sustava susjedne države dnevni izvještaj o utvrđenoj količini plina na interkonekciji, te raspodijeli utvrđene količine za pojedinog korisnika transportnog sustava za svaki smjer transporta plina na interkonekciji.

Članak 136.

Operator sustava skladišta plina dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, najkasnije do 9:15 sati, za prethodni plinski dan, za svakog korisnika sustava skladišta plina u pojedinoj bilančnoj skupini dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju kapaciteta sustava skladišta plina iskazano u mjernoj jedinici kWh/dan.

Članak 137.

Proizvođač prirodnog plina dužan je svakodnevno, radnim i neradnim danima, najkasnije do 8:30 sati, za prethodni plinski dan dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju ugovorenog kapaciteta transportnog sustava zasebno za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz proizvodnje prirodnog plina. Podatak o korištenju ugovorenog

kapaciteta utvrđuje se na osnovu očitavanja obračunskih mjernih mjesta, iskazuje se za svaki sat prethodnog plinskog dana u mjernoj jedinici kWh/h.

Članak 138.

(1) Operator transportnog sustava svakodnevno do 10:00 sati plinskog dana D+1, za plinski dan D, omogućuje operatoru distribucijskog sustava i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava pristup podacima o izmjeranim dnevnim količinama plina na izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u distribucijski sustav.

(2) Operator transportnog sustava svakodnevno provodi inicijalnu raspodjelu količine plina, izmjerene u svakom satu prethodnog plinskog dana, na pojedinom izlazu iz transportnog sustava odnosno na skupnom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno i ulaz u distribucijski sustav.

(3) Inicijalnu raspodjelu iz stavka 2. ovog članka operator transportnog sustava provodi po pojedinom korisniku transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, proporcionalno udjelu zadnje prihvaćene nominacije pojedinog korisnika iz pojedine bilančne skupine u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija za taj izlaz odnosno skupni izlaz.

Članak 139.

(1) Operator transportnog sustava svakodnevno do 10:00 sati plinskog dana D+1 za plinski dan D omogućava voditelju bilančne skupine pristup dnevnom izvještaju koji sadrži sljedeće podatke:

1. izmjerena satna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava na kojemu članovi bilančne skupine imaju ugovoren kapacitet, izraženo u kWh/h,
2. potvrđena nominacija ili renominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
3. raspodijeljena količina plina po pojedinom korisniku transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
4. provedene transakcije bilančne skupine na virtualnoj točki trgovanja i zaključenih trgovanja proizvodima na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina, iskazano u kWh/h.

(2) Informacije o poduzetim radnjama uravnoteženja, odnosno podataka o ukupnoj količini plina objavit će operator tržišta plina.

(3) Operator transportnog sustava omogućava operatoru tržišta plina i Agenciji, svakodnevno do 11:00 sati plinskog dana D+1, pristup dnevnom izvještaju za plinski dan D, koji sadrži sljedeće podatke:

1. ukupno ugovoreni kapacitet transportnog sustava pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
2. zadnja potvrđena nominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
3. raspodijeljena količina plina, po pojedinom korisniku transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/h,
4. provedene transakcije na virtualnoj točki trgovanja i trgovanja na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina, iskazano u kWh/h,
5. dnevno odstupanje pojedine bilančne skupine, iskazano u kWh,

6. ukupno dnevno odstupanje svih bilančnih skupina, iskazano u kWh,
7. korištenje usluge uravnoteženja, iskazano u kWh.

Utvrđivanje količina plina za mjesečni izvještaj

Članak 140.

Operator transportnog sustava najkasnije do petog dana u mjesecu, za prethodni mjesec, zaprima od operatora transportnog sustava susjedne države izvještaj o utvrđenoj dnevnoj količini plina na interkonekciji za svaki plinski dan, te raspodijeli utvrđene količine za pojedinog korisnika transportnog sustava, iskazano u mjernoj jedinici kWh, za svaki smjer transporta plina na interkonekciji.

Članak 141.

Operator sustava skladišta plina dužan je, najkasnije do petog dana u mjesecu za prethodni mjesec, za svakog korisnika sustava skladišta plina dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju kapaciteta sustava skladišta plina, iskazano u mjernoj jedinici kWh/dan, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca.

Članak 142.

(1) Proizvođač prirodnog plina dužan je, najkasnije do petog dana u mjesecu za prethodni mjesec, za svakog opskrbljivača plinom i trgovca plinom kojem prodaje prirodni plin dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za svaki ulaz u transportni sustav koji je ujedno i izlaz iz mreže proizvodnih plinovoda proizvođača prirodnog plina, iskazano u mjernoj jedinici kWh, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca.

(2) Ako proizvođač prirodnog plina ne dostavi podatke iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava raspodjeljuje izmjerene količine plina prema utvrđenim količinama plina za dnevni izvještaj, sukladno članku 134.

Članak 143.

(1) Operator transportnog sustava dostavit će trećeg radnog dana u tekućem mjesecu operatoru distribucijskog sustava i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava podatke, ili omogućiti pristup podacima, o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom fizičkom izlazu iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava iskazano u mjernoj jedinici kWh/d.

(2) Operator transportnog sustava dostavit će trećeg radnog dana u tekućem mjesecu operatoru distribucijskog sustava i organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava podatke ili omogućiti pristup podacima o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava i organizatora zatvorenog distribucijskog sustava na kojemu su dva ili više korisnika transportnog sustava ugovorila kapacitet ili je jedan korisnik transportnog sustava kao član dvije ili više bilančnih skupina ugovorio kapacitet. Operatoru distribucijskog sustava dostavit će ili omogućiti pristup sljedećim podacima:

- izmjerena dnevna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava u distribucijski sustav tog operatora distribucijskog sustava, za svaki dan prethodnog mjeseca, izraženo u kWh/d,
- naziv korisnika na pojedinom izlazu iz transportnog sustava i naziv bilančne skupine,

- utvrđena donja ogrjevna vrijednost.

(3) Operator distribucijskog sustava i organizator zatvorenog distribucijskog sustava dužan je najkasnije do osmog dana u mjesecu, operatoru transportnog sustava dostaviti podatke o preuzetoj energiji plina na način koji je propisan odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava.

(4) Za pojedinog korisnika u pojedinoj bilančnoj skupini, za koje je operator distribucijskog sustava i organizator zatvorenog distribucijskog sustava sukladno odredbama Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava dostavio podatak o izmjerenoj mjesečnoj isporučenoj energiji plina, operator transportnog sustava izračunava iznos dnevno preuzete količine plina na način da izmjerenu mjesečno isporučenu energiju plina množi s udjelom dnevno preuzete energije na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, za pojedini plinski dan, a koji se utvrđuje prema formuli:

$$U_{di} = Q_{di}/Q_m, \text{ (kWh)}$$

U_{di} – udio energije plina isporučene na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, za plinski dan i ;

Q_{di} – energija plina isporučena na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, u plinskom danu i (kWh);

Q_m – ukupna energija plina isporučena na pojedinom izlazu iz transportnog sustava koji je ujedno ulaz u distribucijski sustav, u mjesecu (kWh).

(5) U slučaju da obveznici iz stavka 3. ovoga članka ne dostave podatke iz stavka 3. ovog članka, operator transportnog sustava provodi raspodjelu proporcionalno udjelu zadnje prihvaćene nominacije pojedinog korisnika iz pojedine bilančne skupine u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija za pripadni izlaz iz transportnog sustava odnosno skupni izlaz iz transportnog sustava te o istom, bez odlaganja obavještava voditelje bilančnih skupina na koje ova raspodjela ima utjecaj, obveznike iz stavka 3. ovog članka i Agenciju.

Članak 144.

(1) Operator transportnog sustava će trećeg radnog dana u tekućem mjesecu dostaviti krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav podatke, ili omogućiti pristup podacima, o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava na koji je priključen sustava iskazano u mjernoj jedinici kWh/d, m³/dan i iznos pripadajuće ogrjevne vrijednosti.

(2) Operator transportnog sustava će trećeg radnog dana u tekućem mjesecu dostaviti krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav podatke ili omogućiti pristup podacima o izmjerenim dnevnim količinama plina za svaki plinski dan prethodnog mjeseca na svakom izlazu iz transportnog sustava za koji je sklopljen Sporazum o raspodjeli izmjerenih količina plina i način raspodjele iz članka 127. ovih Mrežnih pravila. Omogućit će se pristup sljedećim podacima:

- izmjerena dnevna količina plina, za svaki pojedini izlaz iz transportnog sustava krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav, za svaki dan prethodnog mjeseca, izraženo u kWh/d,
- naziv korisnika na pojedinom izlazu iz transportnog sustava i naziv bilančne skupine,
- utvrđena donja ogrjevna vrijednost.

(3) Krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je do četvrtog radnog dana u mjesecu dostaviti operatoru transportnog sustava podatke o korištenju ugovorenog kapaciteta transportnog sustava po korisnicima transportnog sustava i po bilančnim skupinama, pri čemu

zbroj raspodijeljenih vrijednosti, za svaki dan, mora biti jednak izmjerenim količinama plina na pojedinom izlazu iz transportnog sustava iz stavka 2. ovog članka.

(4) Ako krajnji kupac priključen na transportni sustav ne dostavi podatke iz stavka 3. ovog članka, operator transportnog sustava raspodjeljuje izmjerene količine plina proporcionalno udjelu pojedine zadnje prihvaćene nominacije u sumi svih zadnje prihvaćenih nominacija za pripadni izlaz iz transportnog sustava.

Članak 145.

Operator transportnog sustava petog radnog dana u mjesecu dostavit će korisniku transportnog sustava koji plinom opskrbljuje krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav podatke o utvrđenim i raspodijeljenim količinama plina za krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav kojeg opskrbljuje, za svaki plinski dan u prethodnom mjesecu.

Članak 146.

(1) Operator transportnog sustava dat će na uvid, na osnovu podataka iz članka 140.-144. ovih Mrežnih pravila, najkasnije do 12 sati 11. dana u mjesecu, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca, omogućit će voditelju bilančne skupine pristup mjesečnom izvještaju, koji sadrži sljedeće podatke:

1. potvrđena nominacija ili renominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/dan,
2. raspodijeljena količina plina po pojedinom korisniku transportnog sustava u bilančnoj skupini, iskazano u kWh/dan,
3. provedene transakcije bilančne skupine na virtualnoj točki trgovanja i trgovanja na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina, iskazano u kWh/dan,
4. dnevno odstupanje bilančne skupine, iskazano u kWh/dan
5. utvrđenoj donjoj ogrjevnoj vrijednosti.

(2) Operator transportnog sustava, na osnovu podataka iz članaka 140.-144. ovih Mrežnih pravila, najkasnije do 16 sati 13. dana u mjesecu, za svaku bilančnu skupinu, za svaki plinski dan prethodnog mjeseca, omogućit će operatoru tržišta plina i Agenciji pristup mjesečnom izvještaju, koji sadrži sljedeće podatke:

1. ukupno ugovoreni kapacitet transportnog sustav pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/dan,
2. potvrđena nominacija ili renominacija pojedinog korisnika transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/ dan,
3. raspodijeljena količina plina po pojedinom korisniku transportnog sustava u pojedinoj bilančnoj skupini, iskazano u kWh/ dan,
4. provedene transakcije bilančne skupine na virtualnoj točki trgovanja i trgovanja na trgovinskoj platformi operatora tržišta plina, iskazano u kWh/dan,
5. dnevno odstupanje pojedine bilančne skupine, iskazano u kWh/dan,
6. ukupno dnevno odstupanje svih bilančnih skupina, iskazano u kWh,
7. korištenje usluge uravnoteženja, iskazano u kWh/dan.

XV.OBJAVA PODATAKA

Članak 147.

(1) Operator transportnog sustava objavljuje i ažurira podatke na službenoj internetskoj stranici sukladno zahtjevima transparentnosti prema odredbama aneksa Uredbe (EZ) br. 715/2009 i sukladno ovim Mrežnim pravilima

(2) Operator transportnog sustava iskazuje podatke iz stavka 1. ovog članka u mjernim jedinicama prema zahtjevu aneksa Uredbe (EZ) br. 715/2009 te mjernih jedinica koje se koriste na tržištu plina u Republike Hrvatske.

XVI. RAZMJENA PODATAKA I KOMUNIKACIJA

Članak 148.

(1) Operator transportnog sustava razmjenjuje podatke na dnevnoj i mjesečnoj osnovi sa sljedećim sudionicima tržišta plina:

- a. operatorom transportnog sustava susjedne države,
- b. proizvođačem prirodnog plina,
- c. operatorom sustava skladišta plina,
- d. operatorom distribucijskog sustava,
- e. organizatorom zatvorenog distribucijskog sustava,
- f. opskrbljivačem krajnjih kupaca na transportnom sustavu,
- g. krajnjim kupcem na transportnom sustavu,
- h. voditeljem bilančne skupine,
- i. operatorom tržišta plina.

(2) Operator transportnog sustava razmjenjuje sa sudionicima tržišta plina podatke koji su definirani odredbama ovih Mrežnih pravila, za postupke rezervacija, nominacija i izvještavanja, na informacijskoj platformi kojoj se pristupa na službenoj internetskoj stranici operatora transportnog sustava uz dodijeljena korisnička prava, ili razmjenom datoteke elektroničkom poštom.

(3) Operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici e-adresu za dostavu podataka i komunikaciju sa sudionicima tržišta.

(4) Format, strukturu i sadržaj razmjenske datoteke određuje operator transportnog sustava, a sudionici tržišta plina isto nemaju pravo mijenjati.

(5) Za razmjenu podataka putem informacijske platforme operator transportnog sustava omogućit će pojedinim sudionicima iz stavka 1. ovog članka pristup, dodijeliti korisnički račun i lozinku za pristup te korisničke upute (dalje: korisnička prava), temeljem potpisanog Sporazuma o pristupu informacijskoj platformi operatora transportnog sustava. Obrazac sporazuma o pristupu informacijskoj platformi operatora transportnog sustava operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

(6) Operator transportnog sustava dodijelit će pojedinom sudioniku na tržištu iz stavka 5. ovog članka, maksimalno četiri korisnička prava.

(7) Kontakt podaci operatora transportnog sustava navedeni su na službenoj internetskoj stranici.

(8) Voditelj bilančne skupine dužan je prije podnošenja zahtjeva za rezervacijom kapaciteta, iz članka 81. ovih Mrežnih pravila, dostaviti podatke za službeni i operativni kontakt, na obrascu koji operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici.

(9) Sudionik tržišta iz stavka 1. ovog članka dužan je bez odlaganja obavijestiti operatora transportnog sustava o svakoj izmjeni kontakata.

XVII. OGRANIČENJE I OBUSTAVA ISPORUKE PLINA

Članak 149.

(1) Sukladno odredbama Zakona o tržištu plina operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili prekinuti isporuku plina u transportni sustav ili iz transportnog sustava, zbog planiranih radova, pregleda i ispitivanja plinskog sustava, održavanja i remonta plinskog sustava, priključivanja novih korisnika transportnog sustava te dogradnje ili rekonstrukcije plinskog sustava te iz drugih razloga predviđenih ovim Mrežnim pravilima (uključujući Općim uvjetima korištenja transportnog sustava), Zakonom o tržištu plina, te drugim zakonskim i podzakonskim propisima.

(2) Ograničenje ili obustava isporuke plina može biti provedeno planirano uz prethodnu najavu ili po hitnom postupku.

Članak 150.

(1) Ograničenje ili obustava isporuke plina zbog obavljanja planiranih radova na održavanju i rekonstrukciji transportnog sustava, operator transportnog sustava planira i objavljuje na službenoj internetskoj stranici prije početka kalendarske godine.

(2) Objava mora sadržavati naziv ulaza u transportni sustav i/ili naziv izlaza iz transportnog sustava na koji se ograničenje ili obustava isporuke odnosi te mjesec u kojem se radovi planiraju obaviti.

(3) Točan datum obavljanja planiranih radova i trajanje ograničenje ili obustava isporuke plina operator transportnog sustava mora objaviti na službenoj internetskoj stranici 42 dana unaprijed.

(4) Operator transportnog sustava obavijestit će korisnike transportnog sustava, operatore distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta, operatora terminala za UPP, proizvođača prirodnog plina i krajnje kupce priključene na transportni sustav na koje planirani radovi imaju utjecaj, pojedinačno o radovima i posljedicama na korištenje kapaciteta mjesec dana unaprijed, pisanom obaviješću uz konačnu potvrdu radova 48 sati prije početka radova.

(5) U vremenskom razdoblju od 1. listopada tekuće godine do 31. ožujka naredne godine planirane obustave isporuke plina zbog radova na transportnom sustavu, kao i zbog priključivanja novih korisnika transportnog sustava, ne smiju utjecati na isporuku plina zaštićenim kupcima duže od šest sati.

(6) U slučaju da je ograničenje ili obustava isporuke plina iz stavka 1. ovog članka trajao u skladu s rokovima iz obavijesti iz stavka 3. ovog članka ili je produženo iz razloga koje operator transportnog sustava nije mogao predvidjeti i/ili spriječiti, operator transportnog sustava nije dužan korisniku transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava, operatoru sustava skladišta, operatoru terminala za UPP,

krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav ili proizvođaču prirodnog plina nadoknaditi eventualne štete ili troškove nastale kao posljedica ograničenja ili obustave isporuke plina.

Članak 151.

(1) Operator distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator terminala za UPP, proizvođač prirodnog plina i krajnji kupac priključen na transportni sustav, koji je nositelj energetske suglasnosti može zatražiti privremeno odvajanje od transportnog sustava radi obavljanja planiranih radova održavanja, rekonstrukcije ili razvoja povezanog plinskog sustava ili postrojenja.

(2) Zahtjev za privremeno odvajanje od transportnog sustava, iz stavaka 1. ovog članka, nositelj energetske suglasnosti, odnosno organizator zatvorenog distribucijskog sustava dužan je dostaviti operatoru transportnog sustava u pisanom obliku, najmanje četiri radna dana prije zahtijevanog termina prekida te o istome istovremeno obavijestiti korisnike transportnog sustava na koje se prekid odnosi.

(3) Privremeno odvajanje od transportnog sustava iz stavka 1. ovog članka smatra se nestandardnom uslugom operatora transportnog sustava, te se naplaćuje prema važećem cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava nije odgovoran za moguće štete i posljedice koje krajnji kupac priključen na transportni sustav, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, operator terminala za UPP, i korisnik transportnog sustava može imati uslijed prekida transporta plina temeljem zahtjeva iz stavka 1. ovog članka.

Članak 152.

(1) Korisnik transportnog sustava može, zbog neispunjenja ugovornih obveza krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav, od operatora transportnog sustava zahtijevati obustavu isporuke plina na priključku na kojemu je jedini korisnik transportnog sustava, sukladno Općim uvjeti korištenja transportnog sustava iz Priloga 1, ovih Mrežnih pravila.

(2) Na izlazu iz transportnog sustava na kojem uslugu transporta plina koriste dva ili više korisnika transportnog sustava, moguće je provesti obustavu isporuke uz suglasnost svih korisnika transportnog sustava koji su na tom izlazu.

(3) Operator transportnog sustava može zbog neispunjenja ugovornih obveza korisnika transportnog sustava ograničiti ili prekinuti uslugu transporta plina, sukladno Općim uvjeti korištenja transportnog sustava iz Priloga 1, ovih Mrežnih pravila.

(4) O obustavi isporuke plina temeljem zahtjeva iz stavka 1. ovog članka ili zbog neispunjenja ugovornih obveza korisnika transportnog sustava prema operatoru transportnog sustava, operator transportnog sustava obavještava sudionike tržišta plina na koje se obustava isporuke plina odnosi, Ministarstvo i Agenciju, najmanje dva dana unaprijed.

Članak 153.

(1) U slučaju kvara ili havarije na transportnom sustavu, koji ugrožava sigurnost ljudi i imovine operator transportnog sustava ima pravo trenutno obustavit isporuku plina, uz telefonsku obavijest korisniku transportnog sustava, operatoru distribucijskog sustava, organizatoru zatvorenog distribucijskog sustava operatoru sustava skladišta, operatoru terminala za UPP ili krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav, na koje se obustava odnosi, te naknadno obavijest pisanim putem.

(2) U slučaju kvara ili havarije na priključenom sustavu operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava operator sustava skladišta, operator terminala

za UPP ili krajnji kupac priključen na transportni sustav, upućuje operatoru transportnog sustava obavijest o kvaru na priključenom sustavu i zahtjev za obustavu isporuke plina, telefonski u dispečerski centar, uz naknadnu obavijest pisanim putem. Po primitku obavijesti operator transportnog sustava o vremenu obustave isporuke plina obavijestit će korisnike transportnog sustava na koje obustava ima utjecaja.

(3) U slučaju kvara ili havarije na priključenom sustavu, za koje operator transportnog sustava ima provjerene informacije da za posljedicu imaju ili bi mogle imati ugroženost života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini, operator transportnog sustava bez odlaganja privremeno odvaja priključeni sustav od transportnog sustava.

(4) Sve obavijesti iz ovog članka moraju sadržavati najmanje sljedeće podatke: vrijeme u kojem će isporuka plina biti obustavljena, razlozi obustave, predviđeno trajanje obustave isporuke plina, kontakt osobe.

(5) Operator transportnog sustava uspostaviti će nakon završetka otklanjanja kvara iz stavaka ovog članka redovan rad transportnog sustava te o će navedenom obavijestiti korisnike transportnog sustava na koje je obustava isporuke plina imao utjecaja.

Članak 154.

(1) Operator transportnog sustava ima pravo ograničiti ili prekinuti ugovoreni transport plina u slučaju prekoračenja tehničkog kapaciteta na pojedinom ulazu u transportni sustav ili na pojedinom izlazu iz transportnog sustava.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava obavijestit će korisnike transportnog sustava, na koje se ograničenje ili prekid odnosi, 24 sata unaprijed.

Članak 155.

(1) Prije uspostave ponovne isporuke plina operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, operator terminala za UPP, proizvođač prirodnog plina ili krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je dostaviti u dispečerski centar operatora transportnog sustava pisano očitovanje o spremnosti za siguran prihvata plina.

(2) Operator transportnog sustava nije odgovoran za moguće štete i posljedice koje korisnik transportnog sustava, krajnji kupac priključen na transportni sustava, operator distribucijskog sustava, organizator zatvorenog distribucijskog sustava, operator sustava skladišta, operator terminala za UPP ili krajnji kupac priključen na transportni sustav može imati uslijed ograničenja isporuke odnosno prekida transporta plina iz ovog poglavlja ovih Mrežnih pravila.

XVIII. NEOVLAŠTENI POTROŠNJA PLINA

Članak 156.

(1) Pod neovlaštenom potrošnjom plina od strane krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav smatra se sljedeće:

1. preuzimanje plina mimo obračunskog mjernog mjesta,
2. preuzimanje plina putem plinomjera onesposobljenog za ispravan rad,
3. samovoljno priključenje na transportni sustav,
4. preuzimanje plina putem plinomjera s kojega je skinuta ili oštećena plomba operatora transportnog sustava i

5. preuzimanje plina bez ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za izlaz iz transportnog sustava na kojem je krajnji kupac priključen.

(2) U slučaju nastupa okolnosti iz stavka 1. ovoga članka alineja 1. - 4., operator transportnog sustava ima pravo obustaviti isporuku plina krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav, bez prethodne obavijesti, i o tome u roku od 24 sata obavijestiti korisnika transportnog sustava koji opskrbljuje plinom krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav.

(3) U slučaju nastupa okolnosti iz stavka 1. alineje 5. ovoga članka, operator transportnog sustava ima pravo obustaviti isporuku plina krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav o čemu ga obavještava u roku od 24 sata prije obustave isporuke plina.

Članak 157.

(1) Naknadu za korištenje transportnog sustava u slučaju neovlaštene potrošnje plina i novčanu obvezu za isporučeni plin u slučaju neovlaštene potrošnje plina krajnji kupac priključen na transportni sustav dužan je platiti operatoru transportnog sustava, u roku od osam dana od dana izdavanja računa.

(2) Ako operator transportnog sustava može ustanoviti početak neovlaštene potrošnje plina, za obračun naknade za neovlaštenu potrošnju plina koristi se utvrđeno vrijeme neovlaštene potrošnje plina.

Članak 158.

(1) U slučaju neovlaštene potrošnje plina iz članka 156. stavka 1. alineja 1. - 4., ovih Mrežnih pravila, operator transportnog sustava može zamijeniti plinomjer i/ili drugu mjernu opremu ili izmjestiti obračunsko mjerno mjesto, o trošku krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav.

(2) Operator transportnog sustava uspostaviti će ponovnu isporuku plina u dogovoru s korisnikom transportnog sustava tek nakon što krajnji kupac priključen na transportni sustav podmiri sva dospjela dugovanja iz članka 157. ovih Mrežnih pravila i troškove zamjene plinomjera i/ili druge mjerne opreme.

Članak 159.

(1) Naknada za korištenje transportnog sustava u slučaju neovlaštene potrošnje plina određuje se prema priključnom kapacitetu iz energetske suglasnosti za to obračunsko mjerno mjesto i tarifnim stavkama za korištenje kapaciteta na dnevnoj razini.

(2) Novčana obveza za isporučeni plin kod neovlaštene potrošnje plina određuje se prema priključnom kapacitetu iz energetske suglasnosti za to obračunsko mjerno mjesto za dane za koje je utvrđena neovlaštena potrošnja plina i prema zadnje objavljenoj cijeni energije uravnoteženja.

XIX. NAKNADA ŠTETE

Članak 160.

(1) Operator transportnog sustava odgovara samo za štetu nastalu namjerom ili grubom nepažnjom operatora.

(2) Korisnik transportnog sustava ili proizvođač prirodnog plina priključen na transportni sustav koji je predao u transportni sustav plin izvan standardne kvalitete dužan je nadoknaditi sve

troškove i štetu nastalu kod operatora transportnog sustava, operatora sustava skladišta plina, operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, korisnika transportnog sustava i krajnjeg kupca priključenog na transportni ili distribucijski sustav, kao posljedicu predaje plina izvan standardne kvalitete.

(3) Operator transportnog sustava će na zahtjev operatora distribucijskog sustava, organizatora zatvorenog distribucijskog sustava, operatora sustava skladišta plina, korisnika transportnog sustava ili krajnjeg kupca priključenog na transportni ili distribucijski sustav koji je pretrpio štetu zbog plina izvan standardne kvalitete, istoga obavijestiti o korisniku transportnog sustava ili proizvođača prirodnog plina priključenog na transportni sustav koji je predao u transportni sustav plin izvan standardne kvalitete.

XX. UPRAVLJANJE ZAGUŠENJIMA

Članak 161.

(1) U svrhu upravljanja ugovornim zagušenjem operator transportnog sustava nudi uslugu prekidivog kapaciteta u iznosu tehničkog kapaciteta, omogućava trgovanje na sekundarnom tržištu te u slučaju ugovornog zagušenja na interkonekciji osim navedenog primjenjuje i sljedeće postupke.

1. Povrat ugovorenog stalnog kapaciteta
2. Oduzimanje dugoročno ugovorenog nekorištenog stalnog kapaciteta
3. Ponuda dodatnog stalnog kapaciteta i otkup ugovorenog stalnog kapaciteta

(2) Operator transportnog sustava će Agenciji dostavljati izvješće o ugovornom zagušenju za razdoblje od 1. travnja do 30. rujna najkasnije do 1. studenog svake godine, a za razdoblje od 1. listopada do 31. ožujka najkasnije do 1. svibnja svake godine.

(3) Izvješće iz stavka 2. ovog članka mora najmanje sadržavati analizu ostvarenog ugovornog zagušenja u promatranom razdoblju te primijenjene mjere upravljanja ugovornim zagušenjem.

Povrat ugovorenog stalnog kapaciteta

Članak 162.

(1) U slučaju ugovornog zagušenja na interkonekciji i tijekom razdoblja ugovornog zagušenja, korisnik transportnog sustava može operatoru transportnog sustava vratiti ugovoreni stalni kapacitet za razdoblje od najmanje dva plinska dana.

(2) U slučaju stavka 1. ovog članka, korisnik transportnog sustava dostavit će operatoru transportnog sustava obavijest o povratu ugovorenog stalnog kapaciteta, na obrascu kojeg operator transportnog sustava objavljuje na službenoj internetskoj stranici. Korisnik transportnog sustava dostavlja obavijest najmanje tri dana prije dana od kojeg namjerava vratiti ugovoreni stalni kapacitet.

(3) Operator transportnog sustava će kapacitet iz stavka 2. ovog članka ponuditi korisnicima transportnog sustava u redovnom postupku rezervacije kapaciteta te će u slučaju zaprimanja zahtjeva za rezervacijom kapaciteta raspodijeliti vraćeni kapacitet iz stavka 1. ovog članka u redovnom postupku raspodjele kapaciteta transportnog sustava.

(4) U slučaju da pojedini korisnik transportnog sustava želi vratiti stalni kapacitet koji je, za predmetnu interkonekciju, ugovorio na godišnjoj, mjesečnoj i višednevnoj razini, a da je potražnja za kapacitetom manja od sume svih njegovih ugovorenih kapaciteta, operator transportnog sustava prvo raspodjeljuje kapacitet iz ugovora o transportu plina koji je korisnik transportnog sustava ugovorio na višednevnoj razini, nakon toga na mjesečnoj odnosno

višemjesečnoj razini, a zadnje raspodjeljuje kapacitet iz ugovora o transportu na godišnjoj, odnosno višegodišnjoj razini.

(5) Korisnik transportnog sustava zadržava sva prava i obveze iz sklopljenog ugovora o transportu plina u odnosu na kapacitet naznačen u obavijesti o povratu sve do trenutka kada operator transportnog sustava izda obavijest o raspodijeli kapaciteta drugom korisniku transportnog sustava. Ugovor o povratu kapaciteta je sklopljen pod uvjetom da operator transportnog sustava da svoju suglasnost na njegovo sklapanje, i to s danom izdavanja obavijesti operatora transportnog sustava o raspodijeli vraćenog kapaciteta drugom korisniku transportnog sustava.

(6) Sastavni dio Ugovora o povratu ugovorenog stalnog kapaciteta su:

- a) Obavijest o povratu ugovorenog stalnog kapaciteta iz stavka 2. ovog članka, supotpisanoj od strane operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava
- b) Ugovor o transportu plina sklopljenog između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava
- c) Obavijest o raspodijeljenom kapacitetu transportnog sustava kojom je vraćeni kapacitet raspodijeljen drugom korisniku transportnog sustava.

(7) Korisnik transportnog sustava, nakon dostave obavijesti o povratu ugovorenog stalnog kapaciteta iz stavka 2. ovog članka, nema pravo prodati ugovoreni kapacitet na sekundarnom tržištu.

(8) U slučaju da dva ili više korisnika transportnog sustava dostave obavijest o povratu kapaciteta, a potražnja za kapacitetom je manja od ukupno ponuđenog kapaciteta, operator transportnog sustava raspodijelit će kapacitet prema redoslijedu zaprimljenih obavijesti o povratu kapaciteta.

Oduzimanje dugoročno ugovorenog nekorištenog stalnog kapaciteta

Članak 163.

(1) Oduzimanje dugoročno ugovorenog nekorištenog stalnog kapaciteta na pojedinoj interkonekciji primjenjuje se u slučaju kada:

- korisnik transportnog sustava sustavno dnevno koristi prosječno manje od 80% ugovorenog stalnog kapaciteta na godišnjoj razini u pojedinom razdoblju iz stavka 3. ovog članka
- korisnik transportnog sustava na sekundarnom tržištu ne nudi ili nudi manje od 20% iznosa ukupnog ugovorenog stalnog kapaciteta na godišnjoj razini
- postoji potražnja za stalnim kapacitetom od strane drugih korisnika transportnog sustava.

(2) Operator transportnog sustava dostavit će Agenciji podatke o dnevnom korištenju ugovorenog stalnog kapaciteta na interkonekciji za korisnike transportnog sustava iz stavka 1. ovog članka.

(3) Operator transportnog sustava će podatke iz stavka 1. ovog članka, za razdoblje od 1. travnja do 30. rujna dostaviti najkasnije do 1. studenog svake godine, a za razdoblje od 1. listopada do 31. ožujka dostaviti će najkasnije do 1. svibnja svake godine.

(4) Agencija će na temelju dostavljenih podataka iz stavka 2. ovog članka odlučiti o iznosu i razdoblju oduzetog ugovorenog nekorištenog stalnog kapaciteta.

(5) Operator transportnog sustava će u cijelosti ili djelomično oduzeti nekorišteni ugovoreni stalni kapacitet, sukladno odluci Agencije iz stavka 4. ovog članka, te o istome, bez odgode, obavijestiti sve korisnike transportnog sustava kojima je oduzet ugovoreni stalni kapacitet.

(6) Korisnik transportnog sustava, kojemu je odlukom Agencije, iz stavka 4. ovog članka, oduzet kapacitet dužan je bez odgode operatoru transportnog sustava dostaviti uredno ispunjenu i potpisanu obavijest o povratu ugovorenog stalnog kapaciteta objavljenu na službenoj internetskoj stranici operatora transportnog sustava.

(7) Korisnik transportnog sustava zadržava sva prava i obveze iz ugovora o transportu plina sklopljenog s operatorom transportnog sustava u odnosu na kapacitet naznačen u odluci Agencije o oduzimanju kapaciteta, do trenutka raspodjele nekorištenog ugovorenog stalnog kapaciteta iz stavka 3. ovog članka drugom korisniku transportnog sustava. Ugovor o povratu kapaciteta je sklopljen pod uvjetom da operator transportnog sustava da svoju suglasnost na njegovo sklapanje, i to s danom izdavanja obavijesti operatora transportnog sustava o raspodijeli oduzetog kapaciteta drugom korisniku transportnog sustava.

(8) Sastavni dio Ugovora o povratu ugovorenog stalnog kapaciteta su:

- a) odluka Agencije, iz stavka 4. ovog članka
- b) Obavijest o povratu ugovorenog stalnog kapaciteta iz stavka 4. ovog članka, supotpisana od strane operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava
- c) Ugovor o transportu plina sklopljenog između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava
- d) Obavijest o raspodijeljenom kapacitetu transportnog sustava kojom je oduzeti kapacitet raspodijeljen drugom korisniku transportnog sustava.

(9) Operator transportnog sustava će kapacitet iz odluke Agencije iz stavka 4. ovog članka ponuditi korisnicima transportnog sustava u redovnom postupku rezervacije kapaciteta te će u slučaju zaprimanja zahtjeva za rezervacijom kapaciteta raspodijeliti oduzeti kapacitet u redovnom postupku raspodjele kapaciteta transportnog sustava.

(10) Korisnik transportnog sustava u razdoblju nakon donošenja odluke Agencije o oduzimanju kapaciteta nema pravo prodati ugovoreni kapacitet na sekundarnom tržištu.

Ponuda dodatnog stalnog kapaciteta i otkup ugovorenog stalnog kapaciteta

Članak 164.

(1) Operator transportnog sustava će u slučaju ugovornog zagušenja na pojedinoj interkonekciji ponuditi dodatni stalni kapacitet na dnevnoj razini, iznad razine tehničkog kapaciteta, primjenjujući mjeru ponude dodatnog stalnog kapaciteta i otkupa ugovorenog stalnog kapaciteta, uvažavajući tehničke uvjete transportnog sustava, ogrjevnju vrijednost, očekivano korištenje kapaciteta transportnog sustava, vanjsku temperaturu te ostale tehničke mogućnosti.

(2) Operator transportnog sustava ponudit će, za određeni dan u godini, dodatni stalni kapacitet na pojedinoj interkonekciji, kao dnevni stalni kapacitet, u slučaju da je temeljem statističkih podataka utvrđeno da su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- u istom razdoblju zadnjih pet plinskih godina utvrđeno je ugovorno zagušenje,
- u razdoblju od tri uzastopne plinske godine, na pojedinoj interkonekciji ugovoren je prekidivi kapacitet transportnog sustava te isti nije bio prekinut i
- u zadnjih pet plinskih godina neiskorišteno je najmanje 10 % (deset posto) tehničkog kapaciteta na pojedinoj interkonekciji.

(3) Ako operator transportnog sustava temeljem nominacija utvrdi da korisnici transportnog sustava na pojedinoj interkonekciji u pojedinom danu ili u dužem razdoblju planiraju iskoristiti ukupan ugovoreni stalni kapacitet, koji je u ukupnom zbroju nominacija svih korisnika transportnog sustava veći od iznosa tehničkog kapaciteta, ponuditi će korisnicima transportnog sustava, koji za predmetno razdoblje imaju ugovoren stalni kapacitet, na otkup ugovorenog stalnog kapaciteta.

(4) U slučaju stavka 3. ovog članka operator transportnog sustava obavijestit će korisnike transportnog sustava o iznosu stalnog kapaciteta kojeg namjerava otkupit i roku za dostavu ponude. Ponuda mora sadržavati iznos ponuđenog kapaciteta (kWh/dan) i otkupnu jediničnu cijenu kapaciteta (kn/kWh/dan), pri čemu cijena ponuđenog kapaciteta ne može biti veća od 150% cijene stalnog kapaciteta na dnevnoj razini.

(5) Nakon isteka roka za dostavu ponuda iz stavka 6. ovog članka, operator transportnog sustava će odabrati ponudu s najnižom jediničnom otkupnom cijenom kapaciteta (kn/kWh/dan), a u slučaju zaprimanja dvije ili više ponuda s istom najnižom cijenom odabrat će ranije pristiglu ponudu.

(6) Operator transportnog sustava dostavit će korisniku transportnog sustava obavijest o prihvatu ponude iz stavka 5. ovog članka, koja sadrži sve potrebne elemente za sklapanje Ugovora o otkupu ugovorenog stalnog kapaciteta. Datum sklapanja Ugovora o otkupu ugovorenog stalnog kapaciteta je datum iz obavijesti o prihvatu ponude, a njegovi sastavni dijelovi su:

- a) obavijest operatora transportnog sustava o prihvatu ponude,
- b) Ugovor o transportu plina sklopljenog između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava

(7) U slučaju da operator transportnog sustava nije u predviđenom roku zaprimio ponudu ili iznos otkupljenog kapaciteta nije dovoljan, operator transportnog sustava će proporcionalno smanjiti dio nominacija koje su dostavljene temeljem ugovorenog dodatnog stalnog kapaciteta.

(8) U slučaju iz stavka 7. ovog članka operator transportnog sustava prilikom redovnog obračuna naknade za korištenje transportnog sustava neće uzeti u obzir iznos ugovorenog dodatnog stalnog kapaciteta.

(9) U slučaju iz stavka 7. ovog članka operator transportnog sustava prilikom redovnog obračuna naknade za korištenje transportnog sustava ugovoreni stalni kapacitet na godišnjoj razini, umanjiti će se, za taj plinski dan, za iznos smanjenja nominacija iz stavka 7. Ako korisnik transportnog sustava nema ugovoren stalni kapacitet na predmetnoj interkonekciji na godišnjoj razini, umanjenje se odnosi na ugovoreni stalni kapacitet na mjesečnoj razini.

XXI. ZAŠTITA OD POSTUPANJA OPERATORA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 165.

(1) Strana nezadovoljna postupanjem odnosno poduzimanjem ili propuštanjem radnje operatora transportnog sustava koja ima učinak na njegova prava, obveze ili pravne interese, a o kojima se ne rješava u upravnom postupku, ili kada je zakonom propisana sudska ili druga pravna zaštita, može izjaviti prigovor na njegov rad u pisanom obliku, sve dok traje radnja ili propuštanje radnje operatora transportnog sustava.

(2) Prigovor iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati činjenice i dokaze na kojima se temelji.

(3) Operator transportnog sustava mora odlučiti o prigovoru iz stavka 1. ovoga članka u roku od 15 dana od dana izjavljivanja prigovora.

(4) Operator transportnog sustava je dužan odlučivati o prigovoru iz stavka 1. ovoga članka bez naplaćivanja naknade.

(5) Ako po odluci operatora transportnog sustava donesenoj povodom prigovora iz stavka 1. ovoga članka, nezadovoljna strana i dalje smatra da su joj postupanjem operatora transportnog sustava povrijeđena prava ili pravni interesi, može radi zaštite svojih prava izjaviti prigovor Agenciji, sve dok traje radnja ili propuštanje radnje operatora transportnog sustava.

XXII. IZMJENA I DOPUNA MREŽNIH PRAVILA TRANSPORTNOG SUSTAVA

Članak 166.

- (1) Izmjene i dopune ovim Mrežnih pravila provode se na prijedlog operatora transportnog sustava ili na zahtjev Agencije po proceduri jednakoj kao i za donošenje.
- (2) Sve izmjene i dopune ovih Mrežnih pravila, koje utječu na izmjenu informacijskog sustava za upravljanje kapacitetima transportnog sustava, mogu stupiti u primjenu tek nakon roka nužnog za prilagodbu informacijskog sustava, a kojeg određuje operator transportnog sustava.

XXIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 167.

- (1) Ako je obračunsko mjerno mjesto na ulazu u transportni sustav u vlasništvu proizvođača prirodnog plina ili operatora sustava skladišta kapaciteta većeg od 20.000 kWh/h, u trenutku stupanja na snagu ovih Mrežnih pravila, opremljeno procesnim plinskim kromatografom, ali ne i opremom za mjerenje drugih parametara kvalitete plina, rok za potpuno opremanje mjernog mjesta je 31. prosinac 2017.
- (2) Ako obračunsko mjerno mjesto na ulazu u transportni sustav u vlasništvu proizvođača prirodnog plina ili operatora sustava skladišta kapaciteta većeg od 20.000 kWh/h, u trenutku stupanja na snagu ovih Mrežnih pravila, nije opremljeno procesnim plinskim kromatografom, rok za opremanje plinskim procesnim kromatografom je 31. prosinac 2017.
- (3) Ako vlasnik obračunskog mjernog mjesta na ulazu u transportni sustav obračunsko mjerno mjesto ne opremi u skladu s rokovima iz ovog članka, operator transportnog sustava može izgraditi novo obračunsko mjerno mjesto i opremiti isto odgovarajućom opremom sukladno ovim Mrežnim pravilima, o trošku vlasnika koji nije opremio obračunsko mjerno mjesto u za to propisanom roku. Do trenutka opremanja predmetnog obračunskog mjernog mjesta, odgovarajućom opremom, vlasnik je dužan jednom tjedno utvrditi kemijski sastav plina i o rezultatima izvještavati operatora transportnog sustava.
- (4) Operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava (organizator zatvorenog distribucijskog sustava) sklopit će ugovor o međusobnim pravima i obvezama iz članka 39. stavka 2. ovih Mrežnih pravila najkasnije do 1. travnja 2018.
- (5) Iznimno od članka 33. stavka 3. ovih Mrežnih pravila, a do donošenja novog cjenika nestandardnih usluga operatora transportnog sustava, cijena izrade elaborata izvedbe priključka jednaka je cijeni izrade elaborata za izvanredno stvaranje tehničkih uvjeta u transportnom sustavu iz Cjenika nestandardnih usluga operatora transportnog sustava za regulacijsko razdoblje 2017.-2021.
- (6) Operator transportnog sustava objavit će predložak ugovora iz članka 39. ovih Mrežnih pravila najkasnije do 1. siječnja 2018.

Članak 168.

- (1) Prijedlog metodologije iz članka 57. predviđajuća strana dostavit će Agenciji do 1. travnja 2018.

Dodatna pravila za ugovaranje i korištenje prekidivog kapaciteta na interkonekciji Hrvatska-Mađarska u smjeru iz Hrvatske u Mađarsku

Članak 169.

(1) Odredbe ovoga članka primjenjivat će se od trenutka stupanja na snagu ovih Mrežnih pravila do 31. prosinca 2017., a odnose se na sve korisnike koji već imaju sklopljen ugovor o transportu plina na interkonekciji Hrvatska-Mađarska ili će ga tek sklopiti, a žele ugovoriti prekidivi kapacitet u smjeru iz Hrvatske u Mađarsku.

(2) Korisnici transportnog sustava iz stavka (1) ovog članka obvezni su ugovoriti nestandardnu uslugu „Korištenje prekidivog kapaciteta smanjene prekidivosti na interkonekciji Hrvatska-Mađarska“ sukladno odredbama ovog članka.

(3) Korisnik transportnog sustava obavezan je za nestandardnu uslugu „Korištenje prekidivog kapaciteta smanjene prekidivosti na interkonekciji Hrvatska-Mađarska“ plaćati operatoru transportnog sustava naknadu sukladno Cjeniku nestandardnih usluga operatora transportnog sustava, te sklopljenom ugovoru o pružanju nestandardne usluge za korištenje prekidivog kapaciteta smanjene prekidivosti na interkonekciji Hrvatska-Mađarska.

(4) Korisnik transportnog sustava koji u trenutku stupanja na snagu ovih Mrežnih pravila ima namjeru ugovoriti prekidivi kapacitet na interkonekciji Hrvatska Mađarska u smjeru iz Hrvatske u Mađarsku, obavezan je najkasnije 20 dana prije početka aukcije na kojoj želi sudjelovati dostaviti operatoru transportnog sustava: potpisani obrazac ugovora o pružanju nestandardne usluge "Korištenje prekidivog kapaciteta smanjene prekidivosti na interkonekciji Hrvatska-Mađarska", koji je objavljen na službenoj internetskoj stranici operatora transportnog sustava i sredstvo osiguranja plaćanja predviđeno ugovorom o pružanju nestandardne usluge; te drugu dokumentaciju iz članka 77. ovih Mrežnih pravila.

(5) Operator transportnog sustava omogućit će korisnicima transportnog sustava sudjelovanje na aukciji za ugovaranje prekidivog kapaciteta na interkonekciji Hrvatska-Mađarska u smjeru iz Hrvatske u Mađarsku samo ako u propisanom roku iz stavka (4) ovog članka zaprimi od korisnika transportnog sustava potpisani ugovor o pružanju nestandardne usluge za „Korištenje prekidivog kapaciteta smanjene prekidivosti na interkonekciji Hrvatska-Mađarska“ i propisano sredstvo osiguranja plaćanja iz stavka 4 ovog članka, te drugu dokumentaciju i sredstva osiguranja plaćanja sukladno ovim Mrežnim pravilima i OU-INT.

(6) Operator transportnog sustava će korisniku transportnog sustava odbiti pristup i sudjelovanje na aukciji za ugovaranje prekidivog kapaciteta na interkonekciji Hrvatska-Mađarska u smjeru iz Hrvatske u Mađarsku, te opozvati aktivni status:

(a) ako korisnik transportnog sustava ne ispuni u cijelosti obveze iz stavka (4) ovog članka u propisanom roku, i/ili

(b) ako najkasnije pet radnih dana prije početka aukcije na kojoj korisnik transportnog sustava želi sudjelovati, operator transportnog sustava ne raspolaže dodatnim ili novim sredstvom osiguranja plaćanja koje je korisnik dužan predati sukladno odredbama ugovora o pružanju nestandardne usluge „Korištenje prekidivog kapaciteta smanjene prekidivosti na interkonekciji Hrvatska-Mađarska; i/ili

(c) ako ugovor o pružanju nestandardne usluge za korištenje prekidivog kapaciteta smanjene prekidivosti na interkonekciji Hrvatska-Mađarska bude raskinut ili prestane iz bilo kojeg drugog razloga; i/ili

(d) u drugim slučajevima koji su izrijekom propisani ovim Mrežnim pravilima ili OU-INT.

Članak 170.

Danom stupanja na snagu ovih Mrežnih pravila prestaju važiti Mrežna pravila transportnog sustava od 4. studenog 2016. godine (Klasa PL – 16/3665, Ur. br. UP/IG-16-3) te Izmjene i dopune Mrežnih pravila transportnog sustava od 24. veljače 2017. godine (Klasa PL – 17/0675, Ur. br. UP/IP1-17-2).

Članak 171.

Ova Mrežna pravila objavit će se na službenoj internetskoj stranici operatora transportnog sustava i Agencije, a stupaju na snagu 1. travnja 2017. godine

Klasa: PL-17/1246

Ur.broj: UP/TV-17-2

Datum: 31. ožujka 2017. godine

PLINACRO d.o.o.
predsjednik Uprave
Ivica Aran, dipl.iur.
plinacro
1 d.o.o. - Zagreb

XXIV. PRILOZI

1. Opći uvjeti korištenja transportnog sustava
2. Opći uvjeti korištenja usluge transporta plina na interkonekciji
3. Tablični prikaz standardnih proizvoda na interkonekciji
4. Tablični prikaz usluga operatora transportnog sustava na ulazu u i izlazu iz transportnog sustava

Prilog 1. Opći uvjeti korištenja transportnog sustava (u daljnjem tekstu: OU)

Članak 1.

PREDMET

(1) Ovim OU uređuju se međusobna prava i obveze operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava, a koja nisu uređena ugovorom o transportu plina. Korisnik transportnog sustava sukladno zakonskim propisima ulazi u ugovorne odnose i s drugim sudionicima na tržištu plina (operator sustava skladišta, voditelj bilančne skupine, operator tržišta plina). Obveze iz tih ugovora isključiva su odgovornost korisnika transportnog sustava i ni na koji način ne mogu utjecati na prava i obveze operatora transportnog sustava iz ugovora o transportu plina kojeg je operator transportnog sustava sklopio s korisnikom transportnog sustava.

(2) Ovi OU su sastavni dio ugovora o transportu plina, sklopljenog između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava.

(3) Smatra se da korisnik transportnog sustava pristaje na primjenu ovih OU:

- (a) samom činjenicom podnošenja zahtjeva voditelju bilančne skupine da u ime korisnika transportnog sustava podnese zahtjev za rezervaciju kapaciteta i/ili
- (b) prihvatom raspodjele dodijeljenog kapaciteta transportnog sustava iz Obavijesti od strane korisnika transportnog sustava, neovisno o tome kada je potpisan obrazac ugovora o transportu plina između korisnika transportnog sustava i operatora transportnog sustava u evidencijske svrhe.

(4) Za postupak rezervacije kapaciteta transportnog sustava na ulazu u i izlazu iz transportnog sustava, izuzev interkonekcije, usklađivanja nominacija korištenja transportnog sustava i transakcija na virtualnoj točki trgovanja te za utvrđivanje i raspodjelu količina plina za dnevni i mjesečni izvještaj, koristi se energija iskazana pri donjoj ogrjevnoj vrijednosti plina pri standardnim uvjetima.

Članak 2.

DEFINICIJE

Pojmovi i izrazi koji se koriste u ovim OU imaju značenja utvrđena Mrežnim pravilima i zakonima kojima se uređuje energetska sektor, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona.

Članak 3.

PRAVA KOJA PROIZLAZE IZ UGOVORENE USLUGE

(1) Operator transportnog sustava će preuzeti plin kojeg transportira za korisnika transportnog sustava na ulazima u transportni sustav, pod uvjetom da plin zadovoljava uvjete kvalitete prirodnog plina propisane Općim uvjetima opskrbe plinom i Mrežnim pravilima, pod uvjetom da su količine plina sukladne najavi korištenja transportnog sustava te da tlačni uvjeti odgovaraju tlačnim uvjetima iz energetske suglasnosti.

(2) Preuzimanje plina u transportni sustav i predaja plina iz transportnog sustava obavlja se na temelju nominacija korištenja transportnog sustava učinjenim od strane vođitelja bilančne skupine, a prihvaćenima od strane operatora transportnog sustava.

Članak 4.

PRAVA I OBVEZE OPERATORA TRANSPORTNOG SUSTAVA

(1) Operator transportnog sustava ima pravo:

- naplatiti naknadu za korištenje transportnog sustava za uslugu transporta plina koja je predmet sklopljenog ugovora o transportu plina, naknadu za prekoračenje ugovorenog kapaciteta;
- naplatiti naknadu za odstupanje od najavljene ogrjevne vrijednosti plina i naknade za odstupanje od standardne kvalitete plina
- ograničiti/prekinuti pružanje usluge transporta plina koja je predmet sklopljenog ugovora o transportu plina, u skladu s ovim OU i na za to propisan način (prekid/ograničenje transporta plina zbog neispunjenja obveza korisnika transportnog sustava iz ugovora o transportu plina) te u skladu s zakonskim i podzakonskim propisima;
- odbiti nominaciju, renominaciju i izmjenu prihvaćene nominacije koja se odnosi na korištenje ugovorenog kapaciteta, ako je ista veća od ugovorenog kapaciteta i/ili nije usklađena s privremenim ograničenjima ugovorenog kapaciteta propisanim zakonom, Mrežnim pravilima i/ili nije dostavljena u za to propisanom roku;
- odbiti dati suglasnost za prijenos kapaciteta, kod trgovanja kapacitetima na sekundarnom tržištu, u skladu s odredbama Mrežnih pravila;
- odbiti preuzeti plin u transportni sustav koji ne zadovoljava uvjete kvalitete i/ili druge uvjete propisane u Općim uvjetima opskrbe plinom i Mrežnim pravilima;
- odbiti preuzeti plin u transportni sustav koji ne zadovoljava uvjete tlaka i/ili druge uvjete propisane odredbama Mrežnih pravila.

(2) Operator transportnog sustava je obvezan:

- dati na raspolaganje korisniku transportnog sustava ugovoreni kapacitet u skladu s raspodijeljenim kapacitetom;
- preuzeti količine plina koje korisnik transportnog sustava preda u transportni sustav, na temelju potvrđenih nominacija na ulazu u transportni sustav na kojem je korisniku transportnog sustava raspodijeljen kapacitet transportnog sustava;
- isporučiti količine plina koje korisnik transportnog sustava preda u transportni sustav, na temelju potvrđenih nominacija na izlazu iz transportnog sustava na kojem je korisniku transportnog sustava raspodijeljen kapacitet transportnog sustava;
- voditi evidenciju o preuzetim količinama plina od korisnika transportnog sustava na ulazu/ulazima u transportni sustav;
- voditi evidenciju o isporučenim količinama plina korisnika transportnog sustava na izlazu/izlazima iz transportnog sustava;

- izvještavati korisnika transportnog sustava o preuzetim količinama plina od korisnika transportnog sustava te isporučenim količinama plina korisnika transportnog sustava, u skladu s odredbama Mrežnih pravila.

(3) Operator transportnog sustava ima i druga prava i obveze propisane primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 5.

PRAVA I OBVEZE KORISNIKA TRANSPORTNOG SUSTAVA

(1) Korisnik transportnog sustava ima pravo:

- koristiti kapacitet sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava, ugovora o transportu plina i Obavijesti o raspodjeli kapaciteta transportnog sustava;
- predavati plin u transportni sustav i/ili preuzimati plin iz transportnog sustava sukladno nominaciji korištenja transportnog sustava;
- trgovati ugovorenim kapacitetima u skladu s odredbama Mrežnih pravila.

(2) Korisnik transportnog sustava je obvezan:

- bez odlaganja na poziv operatora transportnog sustava potpisati ugovor o transportu plina u pisanom obliku, u evidencijske svrhe;
- podmiriti u potpunosti, po dospijeću, račune koje izdaje operator transportnog sustava na ime naknade za korištenje transportnog sustava i prekoračenje ugovorenog kapaciteta, kao i, u slučaju potrebe, druge obveze plaćanja koje proistječu iz ugovora o transportu plina te predati operatoru transportnog sustava sredstva osiguranja plaćanja sukladno ovim OU odnosno zahtjevu operatora transportnog sustava;
- osigurati da plin koji predaje u transportni sustav zadovoljava uvjete kvalitete plina određene odredbama Općih uvjeta opskrbe plinom i Mrežnih pravila;
- osigurati da plin koji predaje u transportni sustav zadovoljava tlačne uvjete određene odredbama Mrežnih pravila i pripadajućom energetsom suglasnošću za priključenje na transportni sustav;
- predati u transportni sustav količine plina koje su u skladu s nominacijom korištenja transportnog sustava;
- preuzeti iz transportnog sustava količine plina koje je predao ili su za njega predane u transportni sustav u skladu s nominacijom korištenja transportnog sustava;
- obavijestiti operatora transportnog sustava o svakoj promjeni okolnosti koje su prethodile sklapanju ugovora o transportu plina ili koje su bitne za provedbu ugovora o transportu plina;
- ograničiti ili obustaviti isporuku plina u transportni sustav i/ili preuzimanje plina iz transportnog sustava, u slučaju da mu operator transportnog sustava dostavi obavijest o ograničenju/prekidu pružanja usluga koje su predmet sklopljenog ugovora o transportu plina, temeljenu na ugovoru o transportu plina i/ili na prisilnim propisima i
- ograničiti ili obustaviti isporuku plina u transportni sustav i/ili preuzimanje plina iz transportnog sustava, u slučaju da to od njega zatraži operator transportnog sustava iz razloga što kvaliteta plina koju predaje u transportni sustav ne zadovoljava uvjete kvalitete plina određene Općim uvjetima opskrbe plinom i odredbama Mrežnih pravila.

(3) Korisnik transportnog sustava ima i druga prava i obveze propisana primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 6.

NAKNADA ZA KORIŠTENJE TRANSPORTNOG SUSTAVA

(1) Korisnik transportnog sustava je obvezan plaćati operatoru transportnog sustava naknadu za korištenje transportnog sustava i naknadu za prekoračenje ugovorenog kapaciteta.

(2) Korisnik transportnog sustava je obvezan plaćati naknadu za korištenje transportnog sustava bez obzira je li zaista koristio uslugu transporta plina u iznosu koji odgovara ugovorenom kapacitetu, dijelu ugovorenog kapaciteta ili uslugu transporta plina nije uopće koristio.

Članak 7.

OBRAČUN NAKNADE ZA KORIŠTENJE TRANSPORTNOG SUSTAVA I NAKNADE ZA PREKORAČENJE UGOVORENOG KAPACITETA

(1) Način obračuna i plaćanje naknade za korištenje transportnog sustava i naknade za prekoračenje ugovorenog kapaciteta propisan je odredbama Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina, a iznosi tarifnih stavki za transport plina propisani su važećom Odlukom o iznosu tarifnih stavki za transport plina.

(2) Obračun i račun iz ovog članka operator transportnog sustava dostavlja korisniku transportnog sustava najkasnije do 15. dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, koji je korisnik transportnog sustava dužan platiti u roku od 20 dana od zadnjeg dana obračunskog razdoblja za koje je račun ispostavljen. Obveza plaćanja smatra se izvršenom na dan kada novac bude proknjižen na žiro-računu Operatora transportnog sustava.

(3) Za svaki dan kašnjenja u plaćanju naknade za korištenje transportnog sustava iz stavka 1. ovog članka, korisnik transportnog sustava je obvezan platiti, pored dužne glavnice i zakonsku zateznu kamatu važeću u relevantno vrijeme. Zatezna kamata počinje teći prvi dan nakon dospijeca računa. Rok za plaćanje zatezne kamate je 8 dana od primitka obračuna.

Članak 8.

SREDSTVAOSIGURANJA PLAĆANJA

(1) Radi osiguranja plaćanja bilo koje novčane tražbine operatora transportnog sustava temeljem ugovora o transportu plina, a primjerice osobito:

- naknade za korištenje transportnog sustava
- naknade za prekoračenje ugovorenog kapaciteta;

Korisnik transportnog sustava je dužan bez odgađanja po primitku Obavijesti i ugovora o transportu plina, a najkasnije do početka ugovornog razdoblja dostaviti sredstva osiguranja plaćanja sukladno ovom članku.

(2) Korisnik transportnog sustava koji je podnio zahtjev za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na višegodišnjoj, godišnjoj i višemjesečnoj (od tri uzastopna mjeseca) razini dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti bankovnu garanciju, bezuvjetnu, neopozivu, bez prigovora i na prvi poziv, izdanu od banke prihvatljive operatoru transportnog sustava, na iznos koji odgovara 10 (deset)% ili 30 (trideset) % naknade za korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za ugovorno razdoblje iz Obavijesti (ovisno o bonitetu korisnika transportnog sustava), uvećano za PDV. Bankovna garancija mora biti važeća za cijelo vrijeme trajanja ugovora o transportu plina, te minimalno 45 dana nakon isteka ugovornog razdoblja iz Obavijesti;

(3) Iznimno od stavka 2. ovog članka,

a) ako je korisnik transportnog sustava zadnjih 12 mjeseci uredno i u roku izvršavao ugovorne obveze prema operatoru transportnog sustava, korisnik transportnog sustava uz suglasnost operatora transportnog sustava može kao sredstvo osiguranja plaćanja dostaviti 1 (jednu) običnu zadužnicu izdanu sukladno Ovršnom zakonu, u visini 50 (pedeset) % naknade za korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za ugovoreno razdoblje iz Obavijesti, uvećano za PDV; kojom korisnik transportnog sustava daje svoj pristanak da se zapljene svi računi korisnika transportnog sustava koje korisnik transportnog sustava ima kod pravnih osoba koje obavljaju poslove platnog prometa te da se novac s tih računa isplati operatoru transportnog sustava, odnosno provede neposredna ovrha na cjelokupnoj imovini korisnika transportnog sustava radi podmirenja tražbine operatora transportnog sustava u iznosu naznačenom na običnoj zadužnici;

b) ako korisnik transportnog sustava koji se nalazi u postupku predstečajne nagodbe ili je u stečaju, uz suglasnost operatora transportnog sustava, može kao sredstvo osiguranja plaćanja jednokratno uplatiti novčani depozit u iznosu od 100% vrijednosti ugovora o transportu plina uvećano za PDV. Na uplaćeni iznos novčanog depozita korisnik transportnog sustava neće obračunavati kamate operatoru transportnog sustava. Nalog za raspolaganje sredstvima na depozitnom računu može dati banci u kojoj je otvoren depozitni račun samo operator transportnog sustava. Korisniku transportnog sustava pripadaju kamate na sredstva na depozitnom računu, umanjeno za pripadajuće troškove održavanja depozitnog računa. Operator transportnog sustava zadržat će novčani depozit za cijelo vrijeme trajanja ugovora odnosno do trenutka ispunjenja svih ugovornih obveza prema operatoru transportnog sustava.

(4) Korisnik transportnog sustava koji je podnio zahtjev za rezervacijom kapaciteta transportnog sustava na dvomjesečnoj, mjesečnoj, višednevnoj i dnevnoj razini dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti bankovnu garanciju, bezuvjetnu, neopozivu, bez prigovora i na prvi poziv, izdanu od banke prihvatljive operatoru transportnog sustava, na iznos koji odgovara 100% naknade za korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za ugovorno razdoblje iz Obavijesti, uvećano za PDV. Bankovna garancija mora biti važeća za cijelo vrijeme trajanja ugovora o transportu plina, te minimalno 45 dana nakon isteka ugovornog razdoblja iz Obavijesti;

(5) Iznimno od stavka 4. ovog članka,

a) ako je korisnik transportnog sustava zadnjih 12 mjeseci uredno i u roku izvršavao ugovorne obveze prema operatoru transportnog sustava, korisnik transportnog sustava uz suglasnost operatora transportnog sustava može kao sredstvo osiguranja plaćanja dostaviti 1 (jednu) običnu zadužnicu izdanu sukladno Ovršnom zakonu, u visini 100 (sto) % naknade za korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za ugovoreno razdoblje iz Obavijesti, uvećano za PDV; kojom korisnik transportnog sustava daje svoj pristanak da se zapljene svi računi korisnika transportnog sustava koje korisnik transportnog sustava ima kod pravnih osoba koje obavljaju poslove platnog prometa te da se novac s tih računa isplati operatoru transportnog sustava, odnosno provede neposredna ovrha na cjelokupnoj imovini korisnika transportnog sustava radi podmirenja tražbine operatora transportnog sustava u iznosu naznačenom na običnoj zadužnici;

b) ako korisnik transportnog sustava koji se nalazi u postupku predstečajne nagodbe ili je u stečaju, uz suglasnost operatora transportnog sustava, može kao sredstvo osiguranja plaćanja jednokratno uplatiti novčani depozit u iznosu od 100% vrijednosti ugovora o transportu plina uvećano za PDV. Na uplaćeni iznos novčanog depozita korisnik transportnog sustava neće obračunavati kamate operatoru transportnog sustava. Nalog za raspolaganje sredstvima na depozitnom računu može dati banci u kojoj je otvoren depozitni račun samo operator transportnog sustava. Korisniku transportnog sustava pripadaju kamate na sredstva na depozitnom računu, umanjeno za pripadajuće troškove održavanja depozitnog računa. Operator transportnog sustava zadržat će novčani depozit za cijelo

vrijeme trajanja ugovora odnosno do trenutka ispunjenja svih ugovornih obveza prema operatoru transportnog sustava.

(6) Sredstva osiguranja plaćanja iz stavka 1. ovog članka čine sastavni dio ugovora o transportu plina.

(7) U slučaju zakašnjenja plaćanja od strane korisnika transportnog sustava, operator transportnog sustava je ovlašten koristiti bilo koje sredstvo osiguranja plaćanja, koje se nalazi kod operatora transportnog sustava s bilo koje pravne osnove, radi podmirenja bilo kojeg potraživanja operatora transportnog sustava nastalog temeljem ugovora o transportu plina, u iznosu kojeg prilikom korištenja sredstva osiguranja plaćanja naznači operator transportnog sustava, a sa čime je korisnik transportnog sustava u cijelosti suglasan. Operator transportnog sustava je ovlašten koristiti primljena sredstva osiguranja plaćanja koristiti radi naplate bilo kojih tražbina operatora transportnog sustava prema korisniku transportnog sustava, uključujući i tražbine koje bi nastale nakon prestanka ugovora o transportu plina u odnosu na kojeg su izdana, po bilo kojoj osnovi.

(8) Za aktivirana (iskorištena) ili istekla sredstva osiguranja plaćanja, korisnik transportnog sustava se obvezuje, u roku od pet radnih dana nakon što je operator transportnog sustava koristio sredstva osiguranja plaćanja odnosno najkasnije tri dana prije isteka sredstva osiguranja plaćanja uručiti operatoru transportnog sustava nova sredstva osiguranja plaćanja istovjetan iskorištenom sredstvu osiguranja plaćanja odnosno sredstvu osiguranja plaćanja koje treba isteći. U slučaju da sredstva osiguranja plaćanja čiji rok trajanja ističe nije zamijenjeno novim sredstvom osiguranja plaćanja s rokom, sadržajem i visinom sukladno ovim OU, operator transportnog sustava ima pravo naplatiti sredstva osiguranja plaćanja prije isteka njegovog roka i tako naplaćen novac deponirati na zaseban račun (bez obveze operatora transportnog sustava prima kamate na iznos depozita kod financijske ustanove kod koje drži depozit, i bez obveze operatora transportnog sustava da plaća korisniku transportnog sustava bilo kakve kamate na depozit, a u slučaju da operator transportnog sustava prima kamate na depozit, takve kamate se neće automatski uračunavati u ispunjenje obveza korisnika transportnog sustava po ugovoru o transportu plina, nego će se pripisivati iznosu ukupnog depozita) te ga koristiti pod istim uvjetima pod kojima je operator transportnog sustava ovlašten koristiti sredstva osiguranja plaćanja sukladno ovim OU.

(9) Ako bilo koja ovlaštena treća osoba (primjerice: jamac iz nekog od ugovorenih sredstva osiguranja plaćanja) ospori valjanost ugovorenog sredstva osiguranja plaćanja, korisnik transportnog sustava je dužan osporeno sredstvo osiguranja plaćanja na zahtjev operatora transportnog sustava zamijeniti istovjetnim valjanim sredstvom osiguranja plaćanja koje predviđaju ovi OU i ugovor o transportu plina te koje će biti prihvatljivo operatoru transportnog sustava, u roku od pet radnih dana od primitka pisanog poziva operatora transportnog sustava. U slučaju da sredstva osiguranja plaćanja čija je valjanost osporena nije zamijenjen novim sredstvom osiguranja plaćanja s rokom, sadržajem i visinom sukladno ovim OU, operator transportnog sustava ima pravo naplatiti sredstva osiguranja plaćanja prije isteka njegovog roka i tako naplaćen novac deponirati na zaseban račun (bez obveze operatora transportnog sustava da prima kamate na iznos depozita kod financijske ustanove kod koje drži depozit, i bez obveze operatora transportnog sustava da plaća korisniku transportnog sustava bilo kakve kamate na depozit, a u slučaju da operator transportnog sustava prima kamate na depozit, takve kamate se neće automatski uračunavati u ispunjenje obveza korisnika transportnog sustava po ugovoru o transportu plina, nego će se pripisivati iznosu ukupnog depozita) te ga koristiti pod istim uvjetima pod kojima je operator transportnog sustava ovlašten koristiti sredstva osiguranja plaćanja sukladno ovim OU.

(10) U slučaju da korisnik transportnog sustava ne preda ugovoreno sredstvo osiguranja operatoru transportnog sustava u roku sukladno stavku 1. ovog članka, ili u slučaju da korisnik transportnog sustava ne uruči operatoru transportnog sustava novo sredstvo osiguranja sukladno stavku 8. ovog članka takvo postupanje korisnika transportnog sustava će se smatrati bitnom povredom obveza iz ugovora o transportu plina te će operator transportnog

sustava biti ovlašten raskinuti ugovor o transportu plina sukladno članku 15. stavku 5. ovih OU i/ili ograničiti ili prekinuti pružanje usluge transporta plina sukladno članku 14. ovih OU.

Članak 9.

JAMSTVA

Korisnik transportnog sustava izjavljuje i jamči na datum sklapanja ugovora o transportu plina:

- da ima sva ovlaštenja, ovlasti, suglasnosti i potrebne dozvole da se tijekom trajanja ovog ugovora o transportu plina bavi onom energetsom djelatnosti temeljem koje ostvaruje pravo na pristup transportnom sustavu;
- da ovim ugovorom o transportu plina nastaju zakonite, valjane i ovršive obveze za korisnika transportnog sustava, koje je moguće ispuniti u skladu s njegovim odredbama;
- da su sredstva osiguranja plaćanja, koja će korisnik transporta plina predati operatoru transportnog sustava, valjano zasnovana i da će biti održavana na snazi i obnavljana u skladu s ovim ugovorom o transportu plina te da niti jedna treća osoba nema niti će imati razloga osporavati, odnosno da ne osporava niti će osporavati njihovu valjanost i naplativost

Članak 10.

UGOVORNA KAZNA

(1) Korisnik transportnog sustava će biti dužan platiti operatoru transportnog sustava ugovornu kaznu u slučaju da zakasni s ispunjenjem ili neuredno ispuni u roku sljedeće obveze:

- a) ako korisnik transportnog sustava ne dostavi bilo koja sredstva osiguranja plaćanja iz ugovora o transportu plina na način i prema uvjetima iz članka 8. ovih OU;
- b) ako korisnik transportnog sustava ne obnovi koja sredstva osiguranja plaćanja iz ugovora o transportu plina na način i prema uvjetima iz članka 8. stavka 8. ovih OU; ili
- c) ako korisnik transportnog sustava ne zamijeni osporeno sredstvo osiguranja plaćanja na zahtjev operatora transportnog sustava istovjetnim valjanim sredstvom osiguranja plaćanja sukladno članku 8. stavku 9. ovih OU.

(2) Ugovorna kazna koju je korisnik transportnog sustava dužan platiti operatoru transportnog sustava u slučajevima iz prethodnog stavka iznosi 1 % od vrijednosti ukupne naknade za korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za cijelo razdoblje trajanja ugovora o transportu plina (radi izbjegavanja dvojbe, iznos ukupne naknade za korištenje ugovorenog kapaciteta koja služi kao osnova za izračun ugovorne kazne ne uključuje naknadu za količinu plina na izlazima iz transportnog sustava).

(3) Operator transportnog sustava će pisanim putem obavijestiti korisnika transportnog sustava o iznosu ugovorne kazne koju je obavezan platiti u slučajevima iz prethodnog stavka, a plaćanje takve ugovorne kazne će dospjeti u roku od 15 dana od primitka obavijesti dostavljene korisniku transportnog sustava preporučenom poštom s povratnicom ili dostavljene na neki drugi način na koji operator transportnog sustava može sa sigurnošću utvrditi datum primitka obavijesti od strane korisnika transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava i korisnik transportnog sustava su suglasni da visina ugovorne kazne iz ovog članka odgovara vrijednosti zaštićenog dobra.

(5) Operator transportnog sustava ima pravo na naplatu ugovorne kazne i ako nakon što primi ispunjenje obveze propusti bez odgađanja obavijestiti korisnika transportnog sustava o tome da zadržava pravo na ugovornu kaznu.

(6) U slučajevima iz ove točke, operator transportnog sustava je ovlašten zahtijevati od korisnika transportnog sustava pored ugovorne kazne, kumulativno i naknadu cjelokupne štete koju je pretrpio.

Članak 11.

ODGOVORNOST

(1) Operator transportnog sustava odgovara samo za štetu nastalu kao posljedica namjere ili krajnje nepažnje operatora transportnog sustava i neće biti odgovoran za štetu (uključivo: običnu štetu, izmaklu korist te neimovinsku štetu) koja bi nastala kao posljedica obične nepažnje operatora transportnog sustava.

Članak 12.

VIŠA SILA

(1) Ugovorne strane se oslobađaju obveza za neispunjenje ili zakašnjelo ispunjenje svojih obveza, ako je do neispunjenja, odnosno zakašnjelog ispunjenja došlo zbog nastupa više sile, u smislu odredaba Zakona o energiji. Radi izbjegavanja dvojbe viša sila radi koje je moguće oslobođenje obveza koje su stranke preuzele ugovorom o transportu plina mora se odnositi isključivo na funkcioniranje transportnog sustava i/ili raspoloživost kapaciteta transportnog sustava. Viša sila koja se na bilo koji način odnosi na plin (uključujući primjerice kvalitetu, raspoloživost ili nestašicu plina) ne oslobađa operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava obveza preuzetih ugovorom o transportu plina.

(2) U slučaju nastupa više sile ugovorna strana pogođena višom silom mora bez odlaganja obavijestiti drugu ugovornu stranu o nastupu okolnosti koje smatra da predstavljaju višu silu i o koracima koje poduzima radi ublažavanja, odnosno otklanjanja posljedica više sile.

(3) Ako, radi više sile, zakašnjenje u ispunjenju, odnosno nemogućnost ispunjenja ugovornih obveza jedne stranke traje dulje od 30 dana uzastopno ugovorne će stranke, čim je prije moguće, pristupiti pregovorima kako bi pronašli rješenje prihvatljivo objema ugovornim strankama. U slučaju nepostizanja dogovora oko rješenja prihvatljivog objema stranama, unutar daljnjeg roka od 15 dana, obje strane imaju pravo jednostrano raskinuti ugovor o transportu plina.

Članak 13.

PREKORAČENJE KAPACITETA

(1) Korisnik transportnog sustava ima pravo korištenja kapaciteta transportnog sustava kojeg je ugovorio.

(2) U slučaju da korisnik transportnog sustava prekorači ugovoreni kapacitet na pojedinom ulazu u transportni sustav i/ili izlazu iz transportnog sustava, a koje prekoračenje je kao posljedicu imalo prekoračenje tehničkog kapaciteta transportnog sustava na pojedinom ulazu/izlazu u transportni sustav, operator transportnog sustava ima pravo ograničiti i/ili prekinuti uslugu transporta plina.

(3) U slučaju da korisnik transportnog sustava pojedinačno ili zajedno s drugim korisnikom transportnog sustava ili korisnicima transportnog sustava prekorači tehnički kapacitet pojedinog ulaza u transportni sustav i/ili izlaza iz transportnog sustava, korisnik transportnog sustava odgovara, proporcionalno udjelu njegove nominacije u sumi svih nominacija na pojedinom ulazu u transportni sustav i/ili izlazu iz transportnog sustava u tom danu, za sve štete i druge posljedice takvog prekoračenja tehničkog kapaciteta.

Članak 14.

OGRANIČENJE, ODNOSNO PREKID TRANSPORTA ZBOG NEISPUNJENJA UGOVORNIH OBVEZA

(1) U slučaju da korisnik transportnog sustava ne ispunji ili zakasni s ispunjenjem bilo kojih obveza Korisnika transportnog sustava temeljem ovih OU i ugovora o transportu plina, osobito ali ne isključivo: obveza vezanih uz plaćanje naknade za korištenje transportnog sustava, naknade za prekoračenje ugovorenog kapaciteta, te obveza predaje sredstva osiguranja plaćanja, operator transportnog sustava ima pravo, uz prethodnu obavijest korisniku transportnog sustava koja mora biti uručena najmanje 24 sata unaprijed prije ograničenja ili prekida pružanja usluge transporta plina:

- ograničiti ili potpuno prekinuti pružanje usluge transporta plina, počevši najranije 30 dana od dana dospijeca bilo koje obveze korisnika transportnog sustava, ako drugačije nije određeno ovim člankom; ili
- ograničiti ili potpuno prekinuti pružanje usluge transporta plina u slučaju da ukupan dospjeli dug korisnika transportnog sustava odgovara visini najmanje dvije mjesečne naknade za korištenje transportnog sustava, počevši najranije pet dana od dana dospijeca mjesečne naknade koja dospijeva kasnije; ili
- ograničiti ili potpuno prekinuti pružanje ugovorenih usluga u slučaju povreda obveza iz članka 8. ovih OU, počevši najranije pet radnih dana nakon proteka rokova za dostavu sredstava osiguranja iz tog članka.

(2) Prekid ili ograničenje pružanja usluge transporta plina sukladno prethodnom stavku ovog članka može trajati sve dok korisnik transportnog sustava u cijelosti ne ispunji obvezu iz ugovora o transportu plina radi čije povrede je prekinuto/ograničeno pružanje usluge transporta plina.

(3) U slučaju da operator transportnog sustava temeljem ovog članka prekine/ograniči pružanje usluge transporta plina uslijed skrivljenog ponašanja korisnika transportnog sustava ili s njime povezane bilo koje treće osobe, korisnik transportnog sustava je u svakom pojedinom slučaju prekida ili ograničenja pružanja usluge transporta plina od strane operatora transportnog sustava dužan operatoru transportnog sustava platiti iznos cjelokupne naknade za korištenje transportnog sustava za mjesec u kojima je operator transportnog sustava prekinuo pružanje usluge transporta plina, a koju bi trebao platiti da je usluga transporta plina pružena kako je ugovorena, bez da se time ograničavaju druga prava operatora transportnog sustava koja operator transportnog sustava ima temeljem ovih OU i ugovora o transportu plina ili Mrežnih pravila.

(4) Sklapanjem ugovora o transportu plina korisnik transportnog sustava potvrđuje da je suglasan da razlozi navedeni u stavku 1. ovog članka predstavljaju opravdani razlog za ograničenje ili prekid pružanja usluge transporta plina. U slučaju ograničenja ili prekida pružanja usluge transporta plina sukladno ovome članku, operator transportnog sustava neće biti odgovoran za bilo kakvu štetu koju bi eventualno mogao pretrpjeti korisnik transportnog sustava ili treće osobe, s čime je korisnik transportnog sustava suglasan te se obvezuje braniti i obeštetiti operatoru transportnog sustava u slučaju bilo kakvih zahtjeva trećih osoba.

Članak 15.

OGRANIČENJE, ODNOSNO PREKID PRUŽANJA USLUGA TEMELJEM ZAKONA I
PODZAKONSKIH AKATA

(1) Operator transportnog sustava je ovlašten ograničiti i/ili prekinuti pružanje usluga koje su predmet ovih OU i ugovora o transportu plina, uključivo i privremeno ograničiti i/ili prekinuti transport, odnosno preuzimanje i/ili isporuku plina, kako bi osigurao redovan pogon transportnog sustava poštujući uvjete sigurnosti i ravnoteže te uzimajući u obzir ispunjavanje obveze javne usluge; te iz drugih razloga iz kojih je dužan ili ovlašten ograničiti i/ili prekinuti pružanje usluge transporta plina sukladno zakonskim i podzakonskim propisima.

(2) Ograničenje i/ili prekid pružanja usluga koje su predmet ovih OU i ugovora o transportu plina, što uključuje i pravo ograničenja i/ili prekida transporta plina, obavlja se na način kako je to propisano relevantnim propisima.

Članak 16.

OBUSTAVA ISPORUKE PLINA KRAJNJEM KUPCU

(1) Ako krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav opskrbljuje jedan opskrbljivač plinom na jednom priključku, odnosno korisnik transportnog sustava, u tom slučaju korisnik transportnog sustava može zahtijevati od operatora transportnog sustava da obustavi isporuku plina krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav koji nije platio svoju novčanu obvezu prema korisniku transportnog sustava.

(2) Nalog za obustavu isporuke plina krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav (u daljnjem tekstu: **Nalog**) koji sadrži sve podatke iz stavka 3. ovog članka, korisnik transportnog sustava je dužan dostaviti operatoru transportnog sustava u pisanom obliku preporučenom poštom s povratnicom, najmanje 48 sati unaprijed. Ako Nalog ne sadrži sve podatke iz stavka 3. ovog članka, rok od 48 sati za obustavu isporuke plina će početi teći od dana kada je operator transportnog sustava zaprimio uredan Nalog korisnika transportnog sustava.

(3) Nalog će se smatrati važećim ako:

- sadrži podatke o nazivu krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav, točno vrijeme i mjesto obustave isporuke plina;
- dokaz da rok za obustavu isporuke plina dozvoljava krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav kontroliranu obustavu potrošnje plina na siguran način, a kako obustava isporuke plina ne bi uzrokovao havariju na postrojenjima krajnjeg kupca priključenog na transportni sustav ili izvanredne okolnosti koje bi za posljedicu mogle imati ugrozu života i zdravlja ljudi ili nastanak materijalne štete na imovini ili onečišćenje okoliša; pri čemu operator transportnog sustava nije dužan procjenjivati istinitost/osnovanost/utemeljenost dokaza da ostavljeni rok za obustavu dozvoljava kontroliranu obustavu potrošnje plina od strane krajnjeg kupca, a smatrat će se da je ovaj uvjet ispunjen ako predmetni rok iznosi najmanje sedam dana od kada je krajnji kupac priključen na transportni sustav zaprimio pisanu opomenu o obustavi isporuke plina (korisnik transportnog sustava je dužan operatoru transportnog sustava dostaviti dokaz o primitku obavijesti od strane krajnjeg kupca); i
- dokaz da je istekao rok iz opomene koju je korisnik transportnog sustava uputio krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav za plaćanje novčane obveze te da je krajnji kupac priključen na transportni sustav na kojega se Nalog odnosi obaviješten o namjeri korisnika transportnog sustava da mu obustava isporuke plina i vremenu obustave isporuke plina (primjerice: dopis adresiran na krajnjeg kupca priključenom na transportni sustav s potvrdom da je kupac zaprimio dopis).

(4) Obustava isporuke plina krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav obavlja se trenutnim zatvaranjem zapornih uređaja na priključku, uz nazočnost ovlaštenog predstavnika korisnika transportnog sustava, pri čemu predstavnici korisnika transportnog sustava i operatora transportnog sustava zapisnički potpisuju odgovarajući zapisnik u kojem se navode vrijeme i mjesto obustave isporuke plina, stanje brojila te postojanje plombe na obilaznom vodu.

(5) Ponovna uspostava isporuke plina obavlja se postupnim ili trenutnim otvaranjem zapornih uređaja na priključku, na poseban zahtjev korisnika transportnog sustava, uz nazočnost ovlaštenog predstavnika korisnika transportnog sustava, pri čemu predstavnici korisnika transportnog sustava i operatora transportnog sustava zapisnički potpisuju odgovarajući zapisnik u kojem se navode vrijeme i mjesto uspostave isporuke plina, stanje brojila te postojanje plombe na obilaznom vodu.

(6) Obustava i ponovna uspostava isporuke plina krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav obavlja se u skladu s odredbama Općih uvjeta opskrbe plinom i Mrežnih pravila.

(7) Korisnik transportnog sustava će osloboditi i/ili obešteti operatora transportnog sustava od bilo kakvih zahtjeva krajnjeg kupca i/ili trećih osoba povodom obustave isporuke plina krajnjem kupcu priključenom na transportni sustav na zahtjev korisnika transportnog sustava.

(8) Operator transportnog sustava ima pravo odbiti obustavu isporuke plina krajnjem kupcu koju sukladno ovom članku zatraži korisnik transportnog sustava, prije nego korisnik transportnog sustava na zahtjev operatora transportnog sustava da sredstvo osiguranja prihvatljivo operatoru transportnog sustava za podmirenje eventualnih zahtjeva krajnjeg kupca ili treće osobe prema operatoru transportnog sustava bez obzira na vjerojatnost i procjenu pravne utemeljenosti takvog zahtjeva prema operatoru transportnog sustava.

Članak 17.

TRAJANJE I RASKID UGOVORA

(1) Ugovor o transportu plina se sklapa na razdoblje naznačeno u Obavijesti o raspodjeli kapaciteta transportnog sustava.

(2) Korisnik transportnog sustava ima pravo raskinuti ugovor o transportu plina, bez skrivljenog ponašanja operatora transportnog sustava, putem pisane obavijesti o raskidu upućene drugoj ugovornoj strani preporučenom pošiljkom s povratnicom, ili dostavljene na neki drugi način na koji se može sa sigurnošću utvrditi datum primitka obavijesti, pod uvjetima iz stavka 3. ovog članka.

(3) Korisnik transportnog sustava ima pravo raskinuti ugovor o transportu plina pod sljedećim uvjetima:

- Za kratkoročne i godišnje ugovore: u svako doba temeljem prethodne pisane obavijesti o raskidu, uz otkazni rok od 30 dana računajući od dana kada je operator transportnog sustava zaprimio obavijest o raskidu, i uplate naknade štete operatoru transportnog sustava koja odgovara vrijednosti 100% iznosa naknade za korištenje transportnog sustava za ugovorenu uslugu transporta plina od nastupa raskida ugovora o transportu plina sukladno prethodnom stavku do isteka razdoblja važenja ugovora o transportu plina navedenog u Obavijesti.
- Za višegodišnje ugovore: temeljem prethodne pisane obavijesti o raskidu, dostavljene najmanje šest mjeseci prije početka sljedeće plinske godine. Raskid ugovora počinje proizvoditi pravne učinke u 06:00 sati posljednjeg dana plinske godine u kojoj je operatoru transportnog sustava dostavljena obavijest o raskidu. Korisnik transportnog sustava je u tom slučaju dužan uplatiti naknadu štete operatoru transportnog sustava koja odgovara vrijednosti 90% (devedeset posto) iznosa naknade za korištenje

transportnog sustava za ugovorene usluge transporta plina od nastupa raskida ugovora o transportu plina do isteka razdoblja važenja ugovora o transportu plina navedenog u Obavijesti.

(4) Dospijeće plaćanja naknade štete koju je korisnik transportnog sustava dužan podmiriti operatoru transportnog sustava sukladno ovom stavku iznosi 15 dana od dana dostave korisniku transportnog sustava obavijesti operatora transportnog sustava o iznosu naknade štete koju je korisnik transportnog sustava dužan podmiriti.

(5) Ako operator transportnog sustava uspije djelomično ili u cijelosti prodati kapacitet transportnog sustava koji je bio predmet valjano raskinute višegodišnje usluge transporta plina sukladno stavku 3. ovog članka za razdoblje od nastupa raskida ugovora do isteka ugovornog razdoblja iz Obavijesti, na primarnom tržištu drugom korisniku transportnog sustava, odgovarajući iznos naknade štete (ovisno o tome je li operator transportnog sustava uspio prodati cjelokupni kapacitet ili samo dio kapaciteta koji se odnosio na preostalo ugovorno razdoblje od raskida ugovora o transportu plina do isteka ugovornog razdoblja iz Obavijesti) koji je korisnik transportnog sustava prethodno podmirio operatoru transportnog sustava bit će nadoknađen od strane operatora transportnog sustava korisniku transportnog sustava koji je raskinuo govor o transportu plina, u roku od 15 dana od sklapanja ugovora o transportu plina sa drugim korisnikom transportnog sustava i primitka odgovarajućih sredstava osiguranja plaćanja od takvog drugog korisnika (ovisno koji događaj nastupi kasnije).

(6) Svaka ugovorna strana ima pravo raskinuti ugovor o transportu plina putem pisane obavijesti o raskidu upućene drugoj ugovornoj strani preporučenom pošiljkom s povratnicom, u slučaju da druga ugovorna strana u bilo kojem pogledu ne ispunjava bilo koju od svojih obveza po ugovoru o transportu plina i ovim OU, koji čine njegov sastavni dio. U obavijesti o raskidu je ugovorna strana koja raskida ugovor o transportu plina dužna drugoj ugovornoj strani ostaviti naknadni rok za ispunjenje, koji ne može biti kraći od 15 dana od dana primitka pisane obavijesti o raskidu, osim u slučajevima niže. Ako druga ugovorna strana ne ispravi takav propust u ostavljenom naknadnom roku za ispunjenje, smatra se da je ugovor o transportu plina raskinut po samom zakonu s prvim idućim danom nakon isteka naknadnog roka za ispunjenje.

(7) Operator transportnog sustava ima pravo raskinuti ugovor o transportu plina pod sljedećim uvjetima:

- ako korisnik transportnog sustava nije platio dospjele mjesečne naknade za korištenje transportnog sustava ili bilo koji drugi dospjeli iznos po ugovoru o transportu plina u visini dvije mjesečne naknade, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od 15 dana nakon što je korisnik transportnog sustava primio pisanu opomenu radi neplaćanja i o namjeri da se iz tog razloga raskine ugovor o transportu plina;
- ako korisnik transportnog sustava ne dostavi bilo koje ugovoreno sredstvo osiguranja plaćanja iz ugovora o transportu plina na način i prema uvjetima iz članka 10. stavka 2.- 5. ovih OU, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana nakon što je korisnik transportnog sustava primio pisanu obavijest o raskidu;
- ako korisnik transportnog sustava ne obnovi bilo koje ugovoreno sredstvo osiguranja plaćanja iz ugovora o transportu plina na način i prema uvjetima iz članka 10. stavka 8. ovih OU, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana nakon što je korisnik transportnog sustava primio pisanu obavijest o raskidu;
- ako korisnik transportnog sustava ne zamijeni osporeno sredstvo osiguranja plaćanja na zahtjev operatora transportnog sustava istovjetnim valjanim sredstvom osiguranja plaćanja sukladno članku 8. stavku 9. ovih OU, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana nakon što je korisnik transportnog sustava primio pisanu obavijest o raskidu;
- ako se izjave ili jamčenja koje je korisnik transportnog sustava dao u ugovoru o transportu plina i ovim OU pokazuju netočnima ili ako:

- a) je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka protiv je korisnika transportnog sustava; ili je nadležni sud donio pravomoćno rješenje o otvaranju stečajnog ili prethodnog stečajnog postupka protiv korisnika transportnog sustava, ili je podnesen prijedlog za pokretanje postupka predstečajne nagodbe, ili je otvoren postupak predstečajne nagodbe nad korisnikom transportnog sustava; ili
- b) korisnik transportnog sustava prekine plaćanje svih ili neke grupe svojih dugova ili objavi namjeru da to učini;
- c) korisnik transportnog sustava ili njegovi članovi/dioničari donesu odluku o podnošenju zahtjeva za pokretanje postupka predstečajne nagodbe ili stečajnog postupka ili likvidacije korisnika transportnog sustava; ili
- d) korisnik transportnog sustava prestane s poslovanjem te ova okolnost potraje pet uzastopnih dana ili ukupno 20 dana u bilo kojoj kalendarskoj godini.

- U slučaju nastupa bilo kojeg događaja iz ove alineje, operator transportnog sustava je ovlašten raskinuti ugovor o transportu plina bez ostavljanja naknadnog roka za ispunjenje.

(8) U slučaju raskida ugovora o transportu plina, i bez ograničavanja bilo kojih drugih prava koja operator transportnog sustava ima po zakonu, korisnik transportnog sustava je dužan platiti operatoru transportnog sustava naknadu za korištenje transportnog sustava i naknadu za prekoračenje ugovorenog kapaciteta u odnosu na uslugu transporta plina pruženu do trenutka nastupa raskida ugovora o transportu plina.

Članak 18.

DOSTAVA OBAVIJESTI

(1) Izuzev kada je u ovim OU izrijekom drugačije navedeno, dostava svih obavijesti i drugih priopćenja između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava će se obavljati primarno elektroničkom poštom ili u ostalim slučajevima pisanim putem i to preporučenom pošiljkom s povratnicom, putem kurirske službe ili na ruke i telefaksom. Dostava se obavlja na adrese, brojeve telefona i telefaksa naznačene u potpisanom obrascu ugovora o transportu plina, odnosno posredno, ako takvi podaci iz bilo kojeg razloga nisu navedeni u ugovoru o transportu plina, tada na one naznačene u zahtjevu za rezervaciju kapaciteta.

(2) Osim ako nije drugačije ugovoreno ovim OU, smatrat će se da je dostava obavijesti ili drugog priopćenja uredno izvršena:

- ako se dostava obavlja putem e-poruke: na dan kada je na e-mail adresu pošiljatelja stigla potvrda o uspješnoj isporuci e- poruke na e-adresu primatelja naznačenu u ugovoru o transportu plina, odnosno zahtjevu za rezervaciju kapaciteta, s time da ako se takva potvrda primitka dogodi nakon 16:00 sati bilo kojeg dana, obavijest će se smatrati da je primljena u 8:00 sati idućeg radnog dana nakon dana primitka potvrde;
- ako se dostava obavlja na ruke: na dan koji je na obavijesti ili drugom priopćenju naznačen uz potpis adresata iz ugovora o transportu plina kojim on potvrđuje primitak (uručenje) pošiljke;
- ako se dostava obavlja poštom ili kurirskom službom: protekom dva radna dana od dana kada je obavijest ili drugo priopćenje predana pošti putem preporučene pošiljke s povratnicom ili kurirskoj službi;
- ako se dostava obavlja putem telefaksa: na dan kada je na telefaks potvrdi navedeno uspješno slanje pismena na broj telefaksa naznačen u ugovoru o transportu plina, odnosno zahtjevu za rezervaciju kapaciteta, s time da ako se takva potvrda primitka

dogodi nakon 16:00 sati bilo kojeg dana, obavijest će se smatrati da je primljena u 8:00 sati idućeg radnog dana nakon dana primitka potvrde.

(3) Svaka ugovorna strana ima pravo promijeniti podatke (adrese, brojeve telefona i telefaksa) za dostavu obavijesti i drugih priopćenja naznačene ugovoru o transportu plina, odnosno zahtjevu za rezervaciju kapaciteta, te će ova promjena biti obvezujuća, pod uvjetom da o promjeni prethodno obavijesti drugu ugovornu stranu pisanim putem preporučenom pošiljkom s povratnicom.

Članak 19.

PRIJENOS UGOVORA I USTUPANJE PRAVA

(1) Niti korisnik transportnog sustava niti operator transportnog sustava ne mogu djelomično niti u cijelosti prenijeti ugovor o transportu plina, niti ustupiti prava iz ugovora o transportu plina bez prethodnog odobrenja druge ugovorne strane. Postupak ustupanja pojedinih prava iz ugovora o transportu plina u slučaju kada korisnik transportnog sustava prodaje kapacitet na sekundarnom tržištu detaljnije je reguliran Mrežnim pravilima.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, u slučaju zajamčene opskrbe, operator transportnog sustava može bez prethodnog pristanka druge ugovorne strane obaviti prijenos ugovora o transportu plina pri čemu je Prenositelj postojeći opskrbljivač, a Stjecatelj zajamčeni opskrbljivač te u tom slučaju Stjecatelj preuzima prava i obveze i postaje ugovorna strana predmetnog ugovora o transportu plina.

(3) Sastavni dijelovi ugovora o transportu plina u slučaju zajamčene opskrbe iz stavka 2. ovog članka su:

- (a) obavijest nadležnog tijela sukladno odredbama Zakona o tržištu plina u slučaju zajamčene opskrbe i
- (b) ugovor o transportu plina sklopljen između operatora transportnog sustava i Prenositelja, uključivo svi njegovi sastavni dijelovi.
- (c) odgovarajuće sredstvo osiguranja plaćanja sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava

(4) U slučaju zajamčene opskrbe, ugovor o transportu plina iz stavka 3. ovog članka odnosi se na sve kapacitete transportnog sustava postojećeg opskrbljivača, a stupa na snagu na dan koji je u obavijesti nadležnog tijela sukladno odredbama Zakona o tržištu plina naznačen kao početak zajamčene opskrbe.

(5) U slučaju prijenosa ugovora o transportu plina, Stjecatelj je dužan, operatoru transportnog sustava, najkasnije na dan prijenosa, dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja sukladno članku 10. ovih OU.

(6) Prenositelj je dužan podmiriti operatoru transportnog sustava sve tražbine na ime naknade vezano uz korištenja transportnog sustava i za prekoračenje kapaciteta, kao i sve druge tražbine operatora transportnog sustava iz ugovora o transportu plina, koje nastanu do dana prijenosa ugovora o transportu plina

Članak 20.

SPOROVI

Za rješavanje svih sporova između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava koji proizlaze iz ili se odnose na ugovor o transportu plina, njegovo kršenje, raskid ili važenje istog, nadležan će biti stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Članak 21.

MJERODAVNO PRAVO I JEZIK UGOVORA

- (1) Za ugovor o transportu plina mjerodavno je hrvatsko pravo.
- (2) Korisnik transportnog sustava može dostaviti prigovor Agenciji u skladu sa člankom 82. Zakona o tržištu plina.
- (3) U slučaju kada su Ugovor o transportu plina i ovi OU sastavljeni u hrvatskoj i engleskoj verziji, a postoji nepodudarnosti između hrvatske i engleske verzije mjerodavna je hrvatska verzija.

Članak 22.

PROMJENJENE OKOLNOSTI

- (1) Korisnik transportnog sustava razumije da se propisi vezani uz energetske djelatnosti transporta plina razvijaju, te prihvaća da se, ako za vrijeme trajanja ugovora o transportu plina dođe do izmjene važećih zakonskih ili podzakonskih propisa zbog bilo kakve promjene u važećem regulatornom okviru, takva promjena mora se primijeniti na sve ugovore o transportu plina koji su na snazi u vrijeme stupanja na snagu promjene zakonskih odnosno podzakonskih akata. Takve promjene će stupiti na snagu za sve korisnike na isti dan koji odredi Agencija odnosno zakonodavac ili drugo nadležno tijelo, sukladno prijelaznim i završnim odredbama takvih akata, i imati će prednost u primjeni ispred ovih OU.
- (2) Ako pojedine odredbe ovih OU zahtijevaju izmjenu nakon promjene u važećem zakonu ili podzakonskom propisu, operator transportnog sustava ima pravo izmijeniti i dopuniti ili izmijeniti ove OU nakon provedene javne rasprave te nakon odobrenja Agencije u skladu s važećim zakonima i propisima, kako bi se uskladio s važećim zakonima i drugim propisima.

Članak 23.

POVJERLJIVOST

- (1) Ugovorne strane suglasno utvrđuju da se podaci iz ugovora o transportu plinom smatraju poslovnom tajnom i da se kao takvi neće otkrivati ili učiniti dostupnim trećim stranama bez prethodnog pisanog odobrenja druge strane niti koristiti u svrhe koje prelaze okvire izvršenja ugovora o transportu plina. Ugovorna strana koja je neovlašteno učinila dostupnom informaciju koja se po ugovoru o transportu plina smatra povjerljivom, odgovorna je drugoj ugovornoj Strani za time pretrpljenu štetu.
- (2) Međutim, prethodna pisana suglasnost druge ugovorne strane neće biti potrebna u slučaju kad ugovorna strana otkriva informacije iz stavka 1. ovog članka:
  - povezanom društvu u smislu Zakona o trgovačkim društvima, pod uvjetom da osigura da se povjerljivi podaci čuvaju u tajnosti, ili
  - bilo kojem državnom ili drugom tijelu ili bilo kojoj državnjoj ili Agenciji koje imaju nadležnost nad operatorom transportnog sustava, ili
  - u mjeri u kojoj je potrebno sukladno važećim zakonima i podzakonskim propisima, na zahtjev suda ili drugog tijela u upravnom ili sličnom postupku, ili
  - povezanom operatoru transportnog sustava, pod uvjetom će koristiti razumne napore kako bi osigurala da se podaci čuvaju u tajnosti.

Članak 24.

ZAVRŠNE ODREDBE

(1) Ovi OU stupaju na snagu dana 1. travnja 2017. godine te se primjenjuju također i na sve ugovore o transportu plina koji su sklopljeni prije stupanja na snagu ovih OU.

(2) Operator transportnog sustava ima pravo izmijeniti i dopuniti Mrežna pravila transportnog sustava i ove OU kao njihov sastavni dio, sukladno postupku propisanom Zakonom o tržištu plina.

Prilog 2. Opći uvjeti korištenja usluge transporta plina na interkonekciji (dalje u tekstu: *OU-INT*)

Članak 1.

PREDMET

(1) Predmet ovih *OU-INT* jest utvrditi međusobna prava i obveze od strane i između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava. Prava i obveze operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava se reguliraju ugovorom o transportu plina na interkonekciji. Korisnik transportnog sustava sukladno zakonskim propisima ulazi u ugovorne odnose i s drugim sudionicima na tržištu plina (voditelj bilančne skupine, operator tržišta plina); te su obveze iz tih ugovora isključiva odgovornost korisnika transportnog sustava i obveze korisnika transportnog sustava iz ugovora s drugim sudionicima na tržištu plina ni na koji način ne mogu utjecati na prava i obveze operatora transportnog sustava iz ugovora o transportu plina na interkonekciji, kojeg je operator transportnog sustava sklopio s korisnikom transportnog sustava.

(2) Ovi *OU-INT* su sastavni dio ugovora o transportu plina na interkonekciji, sklopljenog između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava.

(3) Smatra se da korisnik transportnog sustava pristaje na primjenu Mrežnih pravila transportnog sustava (u daljnjem tekstu: Mrežna pravila) i ovih *OU-INT* sklapanjem ugovora o transportu plina na interkonekciji.

Članak 2.

DEFINICIJE

Pojmovi i izrazi koji se koriste u ovim *OU-INT* imaju značenja utvrđena Mrežnim pravilima, Uredbom CAM i zakonima kojima se uređuje energetska sektor, regulacija energetske djelatnosti i tržište plina, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona.

Članak 3.

POSTUPAK SKLAPANJA UGOVORA O TRANSPORTU PLINA NA INTERKONEKCIJI

(1) Ugovor o transportu plina na interkonekciji sklapa se u skladu s člankom 78. Mrežnih pravila.

(2) Sastavni dio ugovora o transportu plina na interkonekciji su:

- Obrazac ugovora o transportu plina na interkonekciji
- Ovi *OU-INT*
- Odgovarajuća sredstva osiguranja plaćanja iz članka 5. ovih *OU-INT*.
- Obavijest o raspodjeli kapaciteta na interkonekciji (Dalje u tekstu: Obavijest INT)

(3) Prije sklapanja ugovora o transportu plina na interkonekciji, a u svrhu sudjelovanja na aukcijama, korisnik transportnog sustava dužan se prethodno registrirati kod upravitelja platforme koju je odabrao operator transportnog sustava. Uvjete za registraciju i pravila upotrebe usluga platforme za provođenje aukcija određuje upravitelj platforme.

(4) Prije sudjelovanja na aukcijama, korisnik transportnog sustava dužan je s operatorom transportnog sustava sklopiti ugovor o transportu plina na interkonekciji u pisanom obliku te dostaviti odgovarajuće sredstvo osiguranja plaćanja iz članka 5. ovih *OU-INT*.

(5) Korisnik transportnog sustava dužan je ugovor o transportu plina na interkonekciji i odgovarajuća sredstva osiguranja plaćanja iz prethodnog stavka dostaviti operatoru transportnog sustava najmanje 5 radnih dana prije datuma početka aukcije.

Članak 4.

(1) Za postupak provođenja aukcija na interkonekciji i uparivanja nominacija s operatorom transportnog sustava susjedne zemlje, koristi se energija iskazana pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti plina pri normalnim uvjetima.

(2) Za postupak provođenja aukcija na interkonekciji koristi se kapacitet iskazan pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti plina pri normalnim uvjetima. Kapacitet pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti plina pri normalnim uvjetima izračunava se na način da se kapacitet pri donjoj ogrjevnoj vrijednosti plina pri standardnim uvjetima podijeli s koeficijentom 0,9010.

(3) Za postupak provođenja aukcija na interkonekciji koristi se iznos tarifnih stavki iz Odluke o iznosu tarifnih stavki za transport plina, iskazanih pri gornjoj ogrjevnoj vrijednosti pri normalnim uvjetima, na način da se isti množi s koeficijentom 0,9010.

Članak 5.

SREDSTVA OSIGURANJA PLAĆANJA

(1) Sredstva osiguranja plaćanja, koje je korisnik transportnog sustava dužan dostaviti operatoru transportnog sustava prema uvjetima iz ovog članka, čine sastavni dio ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(2) Korisnik transportnog sustava dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti odgovarajuće sredstvo osiguranja plaćanja najkasnije pet radnih dana prije početka aukcije za godišnji standardni proizvod, najkasnije dva radna dana prije početka aukcije za tromjesečni standardni proizvod, najkasnije jedan radni dan prije početka aukcije za mjesečni standardni proizvod odnosno najkasnije pet sati prije početka aukcije za dnevni i unutar-dnevni standardni proizvod.

(3) Sredstva osiguranja plaćanja mogu biti dostavljeni u sljedećim oblicima:

- a) bezuvjetne, neopozive i na prvi poziv plative bankovne garancije ili
- b) novčanog depozita kojeg korisnik transportnog sustava položi na poseban transakcijski račun operatora transportnog sustava (depozitni račun).

(4) Svrha sredstva osiguranja plaćanja je osiguranje ispunjenja obveza korisnika transportnog sustava prema operatoru transportnog sustava, koje će nastati temeljem i u vezi sa sklopljenim ugovorom o transportu plina na interkonekciji.

(5) Bankovna garancija kojom korisnik transportnog sustava osigurava podmirenje svojih obveza prema operatoru transportnog sustava, mora biti valjana izdana od stane prvorazredne banke, prihvatljive operatoru transportnog sustava, mora vrijediti najmanje 60 dana od završetka ugovornog razdoblja (osim u slučaju ugovornog razdoblja dužeg od jedne plinske godine, kada će se primjenjivati odredba stavka 10 točke b. pa bankovna garancija mora vrijediti najmanje 60 dana od završetka svake pojedine plinske godine tijekom ugovornog razdoblja) za koje korisnik transportnog sustava namjerava ugovoriti kapacitet te mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:

- broj garancije;
- rok valjanosti garancije, uključujući rok unovčenja,
- iznos iz prethodnog stava do kojeg garant jamči;
- predmet osiguranja;
- garancijsku klauzulu «na prvi poziv» ili «bez prigovora»;

- podatke o garantu (tvrtka, matični broj, porezni broj, sjedište);
- datum i mjesto izdavanja garancije;
- potpis ovlaštene osobe.

(6) Bankovna garancija mora biti izdana u pisanom obliku na hrvatskom jeziku ili ako je ista dostavljena na nekom drugom jeziku, potrebno je uz original bankovne garancije dostaviti prijevod ovlaštenog sudskog tumača na hrvatskom jeziku.

(7) U pogledu svakog pojedinog korisnika transportnog sustava, operator transportnog sustava otvorit će u svoje ime i za svoj račun poseban depozitni račun na koji će se deponirati novčana sredstva koja služe kao sredstvo osiguranja plaćanja svakog pojedinog korisnik transportnog sustava. Korisniku transportnog sustava pripadaju kamate na sredstva na depozitnom računu, umanjeno za pripadajuće troškove održavanja depozitnog računa. Pripadajući troškovi otvaranja i održavanja depozitnog računa obračunat će se korisniku transportnog sustava kao mjesečna naknada.

(8) Smatra se da je operator transportnog sustava primio sredstvo osiguranja plaćanja kada original odgovarajuće bankovne garancije prispije na adresu operatora transportnog sustava odnosno kada se novčana sredstva budu nalazila na depozitnom računu operatora transportnog sustava te je operatoru transportnog sustava omogućeno raspolaganje tim sredstvima.

(9) Korisnik transportnog sustava dostavit će operatoru transportnog sustava sredstvo osiguranja plaćanja u iznosu kojeg korisnik transportnog sustava procijeni da će mu biti potreban da bi ispunio uvjet iz stavka 2. ovog članka za sudjelovanje na svakoj pojedinoj aukciji, pri čemu će se postojeće sredstvo osiguranja plaćanja moći koristiti za bilo koju aukciju standardnog proizvoda, a koje sredstvo osiguranja plaćanja mora biti u iznosu izračunatom prema kriterijima stavka 10. ovog članka.

(10) Korisnik transportnog sustava će prilikom dostave sredstva osiguranja plaćanja pisanim putem obavijestiti operatora transportnog sustava o načinu raspodjele iznosa sredstva po aukcijskim platformama. Za svaku promjenu raspodjele iznosa, korisnik transportnog sustava dužan je u razumnom roku prije aukcije na kojoj želi sudjelovati dostaviti pisanu obavijest o novoj raspodjeli iznosa.

(11) Korisnik transportnog sustava dužan je dostaviti sredstvo osiguranja plaćanja u sljedećem iznosu uvećanom za PDV:

- a. za godišnji standardni proizvod za jednu plinsku godinu – sredstvo osiguranja plaćanja najmanje u iznosu od tri mjesečne naknade za godišnji kapacitet za kojeg namjerava podnijeti ponudu na aukciji
- b. za godišnji standardni proizvod za dvije ili više uzastopnih plinskih godina unutar razdoblja od najviše 15 godina – sredstvo osiguranja plaćanja najmanje u iznosu od tri mjesečne naknade za godišnji kapacitet za prvu plinsku godinu za koju namjerava podnijeti ponudu na aukciji te obnovljeno sredstvo osiguranja prema stavku 11. ovog članka
- c. za tromjesečni standardni proizvod – sredstvo osiguranja plaćanja najmanje u iznosu od tri mjesečne naknade za tromjesečni kapacitet za razdoblje najvećeg tromjesečnog kapaciteta za kojeg namjerava podnijeti ponudu na aukciji
- d. za mjesečni standardni proizvod – sredstvo osiguranja plaćanja najmanje u iznosu od mjesečne naknade za mjesečni kapacitet za kojeg namjerava podnijeti ponudu na aukciji
- e. za dnevni i unutardnevni standardni proizvod sredstvo osiguranja plaćanja najmanje u iznosu od mjesečne naknade za dnevni kapacitet za kojeg namjerava podnijeti ponudu na aukciji

(12) Ako je korisnik transportnog sustava ugovorio kapacitet za razdoblje od nekoliko uzastopnih plinskih godina, dužan je najmanje 60 dana prije početka naredne plinske godine obnoviti sredstvo osiguranja plaćanja na način da dostavi novu bankovnu garanciju najmanje u iznosu od tri mjesečne naknade za godišnji kapacitet za narednu plinsku godinu ili položi novčana sredstva na depozitni račun operatora transportnog sustava. Ako korisnik transportnog sustava ne obnovi sredstvo osiguranja plaćanja u propisanom roku, operator transportnog sustava odbit će korisniku transportnog sustava korištenje usluge transporta plina za razdoblje trajanja ugovorene usluge za koju nije dostavljeno novo sredstvo osiguranja plaćanja te će pokrenuti postupak raskida ugovora o transportu plina na interkonekciji sukladno članku 18. ovih OU-INT.

(13) U slučaju da korisnik transportnog sustava bankovnu garanciju čiji rok trajanja ističe nije zamijenio novom bankovnom garancijom s rokom, sadržajem i visinom sukladno ovim OU-INT, operator transportnog sustava će naplatiti bankovnu garanciju i sredstva deponirati na poseban račun. Navedena sredstva operator transportnog sustava će držati na izdvojenom računu do trenutka kada se steknu uvjeti za njegovo vraćanje korisniku transportnog sustava (naplata svih potraživanja operatora transportnog sustava od korisnika transportnog sustava, uključivo i naplatu moguće štete). Tako deponirana sredstva operator transportnog sustava je ovlašten koristiti za naplatu svih potraživanja koja proizlaze iz ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(14) Korisnik transportnog sustava mora pravovremeno osigurati da operator transportnog sustava prije svake aukcije na kojoj korisnik transportnog sustava želi sudjelovati raspolaže sa sredstvom osiguranja plaćanja u iznosu koji odgovara stavku 10. ovog članka. Ako operator transportnog sustava ne raspolaže sa sredstvima osiguranja plaćanja dovoljnog iznosa, korisniku transportnog sustava neće biti dozvoljeno sudjelovanje na aukciji.

(15) Ako korisnik transportnog sustava na aukciji želi aplicirati za kapacitet koji je po svojoj vrijednosti veći od trenutno raspoloživog iznosa sredstva osiguranja plaćanja u korist operatora transportnog sustava, korisnik transportnog sustava dužan je dostaviti dodatno sredstvo osiguranja plaćanja koje pokriva tu razliku, a u iznosu iz stavka 10 ovog članka. Dopuna raspoloživog sredstva osiguranja plaćanja uzet će se u obzir na aukciji ako korisnik transportnog sustava, najmanje pet radnih dana prije početka aukcije, dostavi operatoru transportnog sustava dostatno sredstvo osiguranja plaćanja.

(16) Prije početka aukcije operator transportnog sustava upisat će na platformi kreditni limit za korisnika transportnog sustava u iznosu stvarno nesporno raspoloživog sredstva osiguranja plaćanja. Korisnik transportnog sustava moći će aplicirati za kapacitet u vrijednosti do kreditnog limita, uzimajući u obzir iznose za pojedini standardni proizvod iz stavka 10. ovog članka. Raspoloživo sredstvo osiguranja plaćanja korisnika transportnog sustava provjeravat će se automatski na platformi svakom ponudom koju korisnik transportnog sustava podnese za vrijeme trajanja aukcije. Ako je korisniku transportnog sustava nakon aukcije raspodijeljen kapacitet, raspoloživost sredstava osiguranja plaćanja, postojećih prije predmetne aukcije, umanjit će se za iznos iskorišten sudjelovanjem na toj pojedinoj aukciji i to prema pravilu iz stavka 10. ovog članka te će se za taj iznos sredstvo osiguranja plaćanja smatrati umanjenim i u tom iznosu se neće moći koristiti u sljedećoj aukciji tijekom ugovornog razdoblja.

(17) Operator transportnog sustava će na zahtjev korisnika transportnog sustava vratiti zaprimljeno sredstvo osiguranja plaćanja samo u slučaju kada je korisnik transportnog sustava ispunio sve ugovorne obveze temeljem i u vezi s ugovorom o transportu plina na interkonekciji i aneksa ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(18) U slučaju da korisnik transportnog sustava dostavi operatoru transportnog sustava sredstvo osiguranja plaćanja u iznosu većem nego li je propisano stavkom 10. ovog članka, operator transportnog sustava će na njegov zahtjev, korisniku transportnog sustava uplatiti traženu razliku iznosa uplaćenog sredstava na depozitnom računu i/ili vratiti dostavljenu bankovnu garanciju pod uvjetom da je zaprimio novu bankovnu garanciju ili novčani depozit u iznosu koji je jednak ili veći od iznosa propisanog u stavku 10. ovog članka.

(19) Za iskorištena sredstva osiguranja plaćanja, korisnik transportnog sustava se obvezuje, u roku od pet radnih dana nakon što je operator transportnog sustava koristio sredstva osiguranja plaćanja uručiti operatoru transportnog sustava novo sredstvo osiguranja plaćanja u iznosu propisanom u stavku 9. ovog članka. Ako korisnik transportnog sustava ne dostavi novo sredstvo osiguranja plaćanja u propisanom roku, operator transportnog sustava odbit će korisniku transportnog sustava korištenje usluge transporta plina za razdoblje za trajanja ugovorene usluge za koju nije dostavljeno novo sredstvo osiguranja plaćanja te će pokrenuti postupak raskida ugovora o transportu plina na interkonekciji sukladno članku 18. ovih OU-INT.

(20) Ako bilo koja treća osoba ospori valjanost sredstva osiguranja plaćanja predviđenih ovim člankom, korisnik transportnog sustava je dužan osporeno sredstvo osiguranja plaćanja na zahtjev operatora transportnog sustava zamijeniti valjanim sredstvom osiguranja plaćanja koje predviđaju ovi *OU-INT* i ugovor o transportu plina na interkonekciji, koje sredstvo osiguranja plaćanja neće biti opterećeno zahtjevima trećih osoba te koje će biti prihvatljivo operatoru transportnog sustava, u roku od pet radnih dana od primitka pisanog poziva operatora transportnog sustava. U slučaju da je osporena valjanost ili pravo korištenja bankovne garancije, a osporena bankovna garancija nije zamijenjena novim sredstvom osiguranja plaćanja s rokom, sadržajem i visinom sukladno ovim *OU-INT*, operator transportnog sustava ima pravo naplatiti bankovnu garanciju prije isteka njezinog roka i tako naplaćen novac deponirati na zaseban depozitni račun (bez obveze operatora transportnog sustava da prima kamate na iznos depozita kod financijske ustanove kod koje drži depozit, i bez obveze operatora transportnog sustava da plaća korisniku transportnog sustava bilo kakve kamate na depozit, a u slučaju da operator transportnog sustava prima kamate na depozit, takve kamate se neće automatski uračunavati u ispunjenje obveza korisnika transportnog sustava po ugovoru o transportu plina, nego će se pripisivati iznosu ukupnog depozita) te ga koristiti pod istim uvjetima pod kojima je operator transportnog sustava ovlašten koristiti sredstva osiguranja plaćanja sukladno ovim *OU-INT*.

Članak 6.

PRAVA KOJA PROIZLAZE IZ UGOVORA O TRANSPORTU PLINA NA INTERKONEKCIJI

(1) Operator transportnog sustava će preuzeti plin kojeg transportira za korisnika transportnog sustava na interkonekciji, pod uvjetom da plin zadovoljava uvjete kvalitete prirodnog plina propisane Općim uvjetima opskrbe plinom i Mrežnim pravilima, pod uvjetom da su količine plina sukladne najavi korištenja transportnog sustava.

(2) Preuzimanje plina u transportni sustav obavlja se na temelju nominacija korištenja transportnog sustava učinjenim od strane voditelja bilančne skupine, a prihvaćenima od strane operatora transportnog sustava.

Članak 7.

PRAVA I OBVEZE OPERATORA TRANSPORTNOG SUSTAVA

(1) Operator transportnog sustava ima pravo:

- naplatiti naknadu za korištenje transportnog sustava za uslugu transporta plina koja je predmet sklopljenog ugovora o transportu plina na interkonekciji
- ograničiti/prekinuti pružanje usluge transporta plina koja je predmet sklopljenog ugovora o transportu plina na interkonekciji, u skladu s ovim *OU-INT* i na za to propisan način (prekid/ograničenje transporta plina zbog neispunjenja obveza korisnika transportnog sustava iz sklopljenog ugovora) te u skladu s zakonskim i podzakonskim propisima;

- odbiti nominaciju, renominaciju i izmjenu prihvaćene nominacije koja se odnosi na korištenje ugovorenog kapaciteta, ako je ista veća od ugovorenog kapaciteta i/ili nije usklađena s privremenim ograničenjima ugovorenog kapaciteta propisanim zakonom, Mrežnim pravilima i/ili nije dostavljena u za to propisanom roku;
  - odbiti preuzeti plin u transportni sustav koji ne zadovoljava uvjete kvalitete i/ili druge uvjete propisane u Općim uvjetima opskrbe plinom i Mrežnim pravilima;
  - odbiti preuzeti plin u transportni sustav koji ne zadovoljava uvjete tlaka i/ili druge uvjete propisane odredbama Mrežnih pravila.
- (2) Operator transportnog sustava je obavezan:
- dati na raspolaganje korisniku transportnog sustava ugovoreni kapacitet u skladu s ugovorenim kapacitetom;
  - preuzeti količine plina koje korisnik transportnog sustava preda u transportni sustav, na temelju potvrđenih nominacija na ulazu u transportni sustav na kojem je korisniku transportnog sustava raspodijeljen kapacitet transportnog sustava;
  - voditi evidenciju o preuzetim količinama plina od korisnika transportnog sustava na interkonekciji;
  - izvještavati korisnika transportnog sustava o preuzetim količinama plina od korisnika transportnog sustava u skladu s odredbama Mrežnih pravila.
- (3) Operator transportnog sustava ima i druga prava i obveze propisane primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 8.

PRAVA I OBVEZE KORISNIKA TRANSPORTNOG SUSTAVA

- (1) Korisnik transportnog sustava ima pravo:
- ugovoriti kapacitet transportnog sustava sukladno odredbama Uredbe CAM i Mrežnih pravila,
  - koristiti kapacitet sukladno *Obavijesti INT*
  - predavati plin u transportni sustav sukladno nominaciji korištenja transportnog sustava;
  - trgovati ugovorenim kapacitetima na sekundarnom tržištu u skladu s odredbama Uredbe CAM.
- (2) Korisnik transportnog sustava je obavezan:
- sklopiti ugovor o transportu plina na interkonekciji i dostaviti operatoru transportnog sustava ugovoreno sredstvo osiguranja plaćanja te drugu dokumentaciju sukladno Mrežnim pravilima,
  - podmiriti u potpunosti, po dospijeću, račune koje izdaje operator transportnog sustava na ime naknade za korištenje transportnog sustava kao i, u slučaju potrebe, druge obveze plaćanja koje proistječu iz ugovora o transportu plina na interkonekciji te predati operatoru transportnog sustava sredstva osiguranja plaćanja sukladno ovim OU odnosno zahtjevu operatora transportnog sustava;
  - osigurati da plin koji predaje u transportni sustav zadovoljava uvjete kvalitete plina određene odredbama Općih uvjeta opskrbe plinom i Mrežnih pravila;
  - predati u transportni sustav količine plina koje su u skladu s nominacijom korištenja transportnog sustava;
  - obavijestiti operatora transportnog sustava o svakoj promjeni okolnosti koje su prethodile sklapanju ugovora o transportu plina na interkonekciji ili koje su bitne za provedbu ugovora o transportu plina na interkonekciji;
  - ograničiti ili obustaviti isporuku plina u transportni sustav u slučaju da mu operator transportnog sustava dostavi obavijest o ograničenju/prekidu pružanja usluga koje su predmet sklopljenog ugovora o transportu plina na interkonekciji, temeljenu na ugovoru o transportu plina na interkonekciji i/ili na prisilnim propisima i

- ograničiti ili obustaviti isporuku plina u transportni sustav, u slučaju da to od njega zatraži operator transportnog sustava iz razloga što kvaliteta plina koju predaje u transportni sustav ne zadovoljava uvjete kvalitete plina određene Općim uvjetima opskrbe plinom i odredbama Mrežnih pravila.

(3) Korisnik transportnog sustava ima i druga prava i obveze propisana primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Članak 9.

NAKNADA ZA KORIŠTENJE TRANSPORTNOG SUSTAVA

(1) Korisnik transportnog sustava je obvezan plaćati operatoru transportnog sustava naknadu za korištenje transportnog sustava.

(2) Korisnik transportnog sustava je obvezan plaćati naknadu za korištenje transportnog sustava bez obzira je li zaista koristio uslugu transporta plina u iznosu koji odgovara ugovorenom kapacitetu, dijelu ugovorenog kapaciteta ili uslugu transporta plina nije uopće koristio.

Članak 10.

OBRAČUN NAKNADE ZA KORIŠTENJE TRANSPORTNOG SUSTAVA

(1) Obračun naknade za korištenje transportnog sustava vrši se temeljem važeće Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina i Odluke o iznosu tarifnih stavki za transport plina.

(2) Obračun i račun iz ovog članka operator transportnog sustava dostavlja korisniku transportnog sustava najkasnije do 15. dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec, koji je korisnik transportnog sustava dužan platiti u roku od 20 dana od zadnjeg dana obračunskog razdoblja za koje je račun ispostavljen. Obveza plaćanja smatra se izvršenom na dan kada novac bude proknjižen na žiro-računu Operatora transportnog sustava.

(3) Za svaki dan kašnjenja u plaćanju naknade za korištenje transportnog sustava iz stavka 1. ovog članka, korisnik transportnog sustava je obvezan platiti, pored dužne glavnice i zakonsku zateznu kamatu važeću u relevantno vrijeme. Zatezna kamata počinje teći prvi dan nakon dospijeca računa. Rok za plaćanje zatezne kamate je 8 dana od primitka obračuna.

(4) U slučaju zakašnjenja plaćanja od strane korisnika transportnog sustava, operator transportnog sustava je ovlašten koristiti bilo koje sredstvo osiguranja plaćanja, koje se nalazi kod operatora transportnog sustava s bilo koje pravne osnove, radi podmirenja bilo kojeg potraživanja operatora transportnog sustava nastalog temeljem ugovora o transportu plina na interkonekciji, u iznosu kojeg prilikom korištenja sredstva osiguranja plaćanja naznači operator transportnog sustava, a sa čime je korisnik transportnog sustava u cijelosti suglasan. Operator transportnog sustava je ovlašten koristiti primljena sredstva osiguranja plaćanja radi naplate bilo kojih tražbina operatora transportnog sustava prema korisniku transportnog sustava, uključujući i tražbine koje bi nastale nakon prestanka ugovora o transportu plina na interkonekciji kao posljedica neispunjenja obveza po tom ugovoru.

Članak 11.

JAMSTVA

Korisnik transportnog sustava izjavljuje i jamči na datum sklapanja ugovora o transportu plina na interkonekciji:

- da ima sva ovlaštenja, ovlasti, suglasnosti i potrebne dozvole da se tijekom trajanja ovog ugovora o transportu plina na interkonekciji bavi onom energetsom djelatnosti temeljem koje ostvaruje pravo na pristup transportnom sustavu;
- da ovim ugovorom o transportu plina na interkonekciji nastaju zakonite, valjane i ovršive obveze za korisnika transportnog sustava, koje je moguće ispuniti u skladu s njegovim odredbama;
- da su sredstva osiguranja plaćanja, koja je korisnik transportnog sustava predao operatoru transportnog sustava, valjano zasnovana i da će biti održavana na snazi i obnavljana u skladu s ovim OU-INT te da niti jedna treća osoba nema niti će imati razloga osporavati, odnosno da ne osporava niti će osporavati njihovu valjanost i naplativost,
- da prihvaća kao obvezujuće sve obavijesti platforme o ugovorenom kapacitetu na interkonekcijama i utvrđenoj cijeni povodom sudjelovanja na aukciji,
- da će potpisnici i druge osobe koje će u ime korisnika transportnog sustava u svrhu ugovaranja kapaciteta na interkonekcijama sudjelovati na aukcijama putem platforme, izdavati naloge, davati zahtjeve i izjave, imati sve potrebne suglasnosti za davanje takvih naloga, zahtjeva i izjava te će valjano obvezivati korisnika transportnog sustava.

Članak 12.

UGOVORNA KAZNA

(1) Korisnik transportnog sustava će biti dužan platiti operatoru transportnog sustava ugovornu kaznu u slučaju da zakasni s ispunjenjem ili neuredno ispuni u roku sljedeće obveze:

- a) ako korisnik transportnog sustava ne dostavi bilo koja sredstva osiguranja plaćanja iz ugovora o transportu plina na interkonekciji na način i prema uvjetima iz članka 10. ovih OU-INT;
- b) ako korisnik transportnog sustava ne obnovi koja sredstva osiguranja plaćanja iz ugovora o transportu plina na interkonekciji na način i prema uvjetima iz članka 10. stavka 8. ovih OU-INT; ili
- c) ako korisnik transportnog sustava ne zamijeni osporeno sredstvo osiguranja plaćanja na zahtjev operatora transportnog sustava istovjetnim valjanim sredstvom osiguranja plaćanja sukladno članka 10. stavku 9. ovih OU-INT.

(2) Ugovorna kazna koju je korisnik transportnog sustava dužan platiti operatoru transportnog sustava u slučajevima iz prethodnog stavka iznosi 1 % od vrijednosti ukupne naknade za korištenje ugovorenog kapaciteta transportnog sustava za cijelo razdoblje trajanja ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(3) Operator transportnog sustava će pisanim putem obavijestiti korisnika transportnog sustava o iznosu ugovorne kazne koju je obvezan platiti u slučajevima iz prethodnog stavka, a plaćanje takve ugovorne kazne će dospjeti u roku od 15 dana od primitka obavijesti dostavljene korisniku transportnog sustava preporučenom poštom s povratnicom ili dostavljene na neki drugi način na koji operator transportnog sustava može sa sigurnošću utvrditi datum primitka obavijesti od strane korisnika transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava i korisnik transportnog sustava su suglasni da visina ugovorne kazne iz ovog članka odgovara vrijednosti zaštićenog dobra.

(5) Operator transportnog sustava ima pravo na naplatu ugovorne kazne i ako nakon što primi ispunjenje obveze propusti bez odgađanja obavijestiti korisnika transportnog sustava o tome da zadržava pravo na ugovornu kaznu.

(6) U slučajevima iz ove točke, operator transportnog sustava je ovlašten zahtijevati od korisnika transportnog sustava pored ugovorne kazne, kumulativno i naknadu cjelokupne štete koju je pretrpio.

Članak 13.

ODGOVORNOST

(1) Operator transportnog sustava odgovara samo za štetu nastalu kao posljedica namjere ili krajnje nepažnje operatora transportnog sustava i neće biti odgovoran za štetu (uključivo: običnu štetu, izmaklu korist te neimovinsku štetu) koja bi nastala kao posljedica obične nepažnje operatora transportnog sustava.

Članak 14.

VIŠA SILA

(1) Ugovorne strane se oslobađaju obveza za neispunjenje ili zakašnjelo ispunjenje svojih obveza, ako je do neispunjenja, odnosno zakašnjelog ispunjenja došlo zbog nastupa više sile, u smislu odredaba Zakona o energiji. Radi izbjegavanja dvojbe viša sila radi koje je moguće oslobodjenje obveza koje su stranke preuzele ugovorom o transportu plina na interkonekciji, mora se odnositi isključivo na funkcioniranje transportnog sustava i/ili raspoloživost kapaciteta transportnog sustava i/ili raspoloživost platforme. Viša sila koja se na bilo koji način odnosi na plin (uključujući primjerice kvalitetu, raspoloživost ili nestašicu plina) ne oslobađa operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava obveza preuzetih ugovorom o transportu plina na interkonekciji.

(2) U slučaju nastupa više sile ugovorna strana pogođena višom silom mora bez odlaganja obavijestiti drugu ugovornu stranu o nastupu okolnosti koje smatra da predstavljaju višu silu i o koracima koje poduzima radi ublažavanja, odnosno otklanjanja posljedica više sile.

(3) Ako, radi više sile, zakašnjenje u ispunjenju, odnosno nemogućnost ispunjenja ugovornih obveza jedne stranke traje dulje od 30 dana uzastopno ugovorne će stranke, čim je prije moguće, pristupiti pregovorima kako bi pronašli rješenje prihvatljivo objema ugovornim strankama. U slučaju nepostizanja dogovora oko rješenja prihvatljivog objema stranama, unutar daljnjeg roka od 15 dana, obje strane imaju pravo jednostrano raskinuti ugovor o transportu plina na interkonekciji.

OGRANIČENJE USLUGE, ODNOSNO PREKID USLUGE TRANSPORTA PLINA

Članak 15.

(1) U slučaju da korisnik transportnog sustava ne ispuni ili zakasni s ispunjenjem bilo kojih obveza korisnika transportnog sustava temeljem ovih OU-INT i ugovora o transportu plina na interkonekciji, osobito ali ne isključivo: obveza vezanih uz plaćanje naknade za korištenje transportnog sustava te obveza predaje sredstva osiguranja plaćanja, operator transportnog sustava ima pravo, uz prethodnu obavijest korisniku transportnog sustava koja mora biti uručena najmanje 24 sata unaprijed prije ograničenja ili prekida pružanja usluge transporta plina:

- ograničiti ili potpuno prekinuti pružanje usluge transporta plina, počevši najranije 30 dana od dana dospijeća bilo koje obveze korisnika transportnog sustava, ako drugačije nije određeno ovim člankom; ili
- ograničiti ili potpuno prekinuti pružanje usluge transporta plina u slučaju da ukupan dospjeli dug korisnika transportnog sustava odgovara visini najmanje dvije mjesečne

naknade za korištenje transportnog sustava, počevši najranije pet dana od dana dospjeća druge dugovane mjesečne naknade koja dospijeva kasnije; ili

- ograničiti ili potpuno prekinuti pružanje ugovorenih usluga u slučaju povreda obveza iz članka 10. ovih OU-INT, počevši najranije pet radnih dana nakon proteka rokova za dostavu sredstava osiguranja iz tog članka.

(2) Prekid ili ograničenje pružanja usluge transporta plina sukladno prethodnom stavku ovog članka može trajati sve dok korisnik transportnog sustava u cijelosti ne ispuní obvezu iz ugovora o transportu plina na interkonekciji, radi čije povrede je prekinuto/ograničeno pružanje usluge transporta plina.

(3) U slučaju da operator transportnog sustava temeljem ovog članka prekine/ograniči pružanje usluge transporta plina uslijed skrivljenog ponašanja korisnika transportnog sustava ili s njime povezane bilo koje treće osobe, korisnik transportnog sustava je u svakom pojedinom slučaju prekida ili ograničenja pružanja usluge transporta plina od strane operatora transportnog sustava dužan operatoru transportnog sustava platiti iznos cjelokupne naknade za korištenje transportnog sustava za mjesec u kojima je operator transportnog sustava prekinuo pružanje usluge transporta plina, a koju bi trebao platiti da je usluga transporta plina pružena kako je ugovorena, bez da se time ograničavaju druga prava operatora transportnog sustava koja operator transportnog sustava ima temeljem ovih OU-INT i ugovora o transportu plina ili Mrežnih pravila.

(4) Sklapanjem ugovora o transportu plina na interkonekciji korisnik transportnog sustava potvrđuje da je suglasan da razlozi navedeni u stavku 1. ovog članka predstavljaju opravdani razlog za ograničenje ili prekid pružanja usluge transporta plina. U slučaju ograničenja ili prekida pružanja usluge transporta plina sukladno ovome članku, operator transportnog sustava neće biti odgovoran za bilo kakvu štetu koju bi eventualno mogao pretrpjeti korisnik transportnog sustava ili treće osobe, s čime je korisnik transportnog sustava suglasan te se obvezuje braniti i obešteti operatoru transportnog sustava u slučaju bilo kakvih zahtjeva trećih osoba.

Članak 16.

(1) Korisniku transportnog sustava, kojemu je dodijeljen prekidivi kapacitet, operator transportnog sustava može, uz poštivanje najkraćeg vremena do početka prekida sukladno Uredbi CAM, prekinuti uslugu transporta plina.

(2) Redosljed kojim se provode prekidi određuje operator transportnog sustava, sukladno Uredbi CAM.

(3) Ako je korisnik transportnog sustava ugovorio prekidivi kapacitet, isti može biti prekinut u bilo koje vrijeme. Razlozi za prekid prekidivog kapaciteta mogu biti ispunjenje ugovornih uvjeta s korisnicima transportnog sustava koji su ugovorili kapacitet na stalnoj osnovi, uvjeti u transportnom sustavu, kvaliteta plina, tlak, temperatura, kretanje profila potrošnje, obveze prema susjednim operatorima, ispunjenje obveza javne usluge, održavanje transportnog sustava, ograničenja koja nastaju na pojedinim ulazima i/ili izlazima iz transportnog sustava te zbog upravljanja zagušenjima. Operator transportnog sustava svakodnevno procjenjuje mogućnost korištenja prekidivog kapaciteta, uzevši u obzir ugovoreni stalni kapacitet te sve raspoložive podatke o korištenju transportnog sustava.

Članak 17.

(1) Operator transportnog sustava je ovlašten ograničiti i/ili prekinuti pružanje usluga koje su predmet ovih OU-INT i ugovora o transportu plina na interkonekciji, uključivo i privremeno ograničiti i/ili prekinuti transport, odnosno preuzimanje i/ili isporuku plina, kako bi osigurao

redovan pogon transportnog sustava poštujući uvjete sigurnosti i ravnoteže te uzimajući u obzir ispunjavanje obveze javne usluge; te iz drugih razloga iz kojih je dužan ili ovlašten ograničiti i/ili prekinuti pružanje usluge transporta plina sukladno zakonskim i podzakonskim propisima.

(2) Ograničenje i/ili prekid pružanja usluga koje su predmet ovih OU-INT i ugovora o transportu plina na interkonekciji, što uključuje i pravo ograničenja i/ili prekida transporta plina, obavlja se na način kako je to propisano relevantnim propisima.

Članak 18.

TRAJANJE I RASKID UGOVORA

(1) Kapacitet na interkonekciji moguće je zakupiti na razdoblje najduže do 15 godina. Ugovor o transportu plina na interkonekciji sklapa se na određeno razdoblje, a koje će biti definirano sklopljenim ugovorom o transportu plina na interkonekciji.

(2) Korisnik transportnog sustava ima pravo, pod uvjetima iz stavka 3. ovog članka, raskinuti ugovor o transportu plina na interkonekciji, bez skrivljenog ponašanja operatora transportnog sustava, putem pisane obavijesti o raskidu upućene drugoj ugovornoj strani preporučenom pošiljkom s povratnicom, ili dostavljene na neki drugi način na koji se može sa sigurnošću utvrditi datum primitka obavijesti.

(3) Korisnik transportnog sustava ima pravo raskinuti ugovor o transportu plina na interkonekciji pod sljedećim uvjetima:

- za kratkoročne i godišnje ugovore: u svako doba temeljem prethodne pisane obavijesti o raskidu, uz otkazni rok od 30 dana računajući od dana kada je operator transportnog sustava zaprimio obavijest o raskidu, i uplate naknade štete operatoru transportnog sustava koja odgovara vrijednosti 100% iznosa naknade za korištenje transportnog sustava za ugovorenu uslugu transporta plina od nastupa raskida ugovora o transportu plina na interkonekciji sukladno prethodnom stavku do isteka razdoblja važenja ugovora o transportu plina na interkonekciji.
- za višegodišnje ugovore: temeljem prethodne pisane obavijesti o raskidu, dostavljene najmanje šest mjeseci prije početka sljedeće plinske godine. Raskid ugovora počinje proizvoditi pravne učinke u 06:00 sati posljednjeg dana plinske godine u kojoj je operatoru transportnog sustava dostavljena obavijest o raskidu. Korisnik transportnog sustava je u tom slučaju dužan uplatiti naknadu štete operatoru transportnog sustava koja odgovara vrijednosti 90% (devedeset posto) iznosa naknade za korištenje transportnog sustava za ugovorene usluge transporta plina od nastupa raskida ugovora do isteka razdoblja važenja ugovora o transportu plina na interkonekciji.

(4) Dospijeće plaćanja naknade štete koju je korisnik transportnog sustava dužan podmiriti operatoru transportnog sustava sukladno prethodnom stavku iznosi 15 dana od dana dostave korisniku transportnog sustava obavijesti operatora transportnog sustava o iznosu naknade štete koju je korisnik transportnog sustava dužan podmiriti.

(5) Svaka ugovorna strana ima pravo raskinuti ugovor o transportu plina na interkonekciji putem pisane obavijesti o raskidu upućene drugoj ugovornoj strani preporučenom pošiljkom s povratnicom, u slučaju da druga ugovorna strana u bilo kojem pogledu ne ispunjava bilo koju od svojih obveza po ugovoru o transportu plina na interkonekciji, i ovim OU-INT, koji čine njegov sastavni dio. U obavijesti o raskidu je ugovorna strana koja raskida ugovor dužna drugoj ugovornoj strani ostaviti naknadni rok za ispunjenje, koji ne može biti kraći od 15 dana od dana primitka pisane obavijesti o raskidu. Naknadni rok za ispunjenje nije potrebno ostavljati u slučajevima iz stavka 7. ovog članka. Ako druga ugovorna strana ne ispravi takav propust u ostavljenom naknadnom roku za ispunjenje, smatra se da je ugovor raskinut po samom zakonu s prvim idućim danom nakon isteka naknadnog roka za ispunjenje.

(6) Operator transportnog sustava ima pravo raskinuti ugovor o transportu plina na interkonekciji pod sljedećim uvjetima:

- ako korisnik transportnog sustava nije platio dospjele mjesečne naknade za korištenje transportnog sustava ili bilo koji drugi dospjeli iznos po ugovoru o transportu plina na interkonekciji u visini dvije mjesečne naknade, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od 15 dana nakon što je korisnik transportnog sustava primio pisanu opomenu radi neplaćanja i o namjeri da se iz tog razloga raskine ugovor;
  - ako korisnik transportnog sustava ne dostavi bilo koje ugovoreno sredstvo osiguranja plaćanja na način i prema uvjetima iz članka 5. ovih OU-INT, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana nakon što je korisnik transportnog sustava primio pisanu obavijest o raskidu;
  - ako korisnik transportnog sustava ne obnovi bilo koje ugovoreno sredstvo osiguranja plaćanja na način i prema uvjetima iz članka 5. OU-INT, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana nakon što je korisnik transportnog sustava primio pisanu obavijest o raskidu;
  - ako korisnik transportnog sustava ne zamijeni osporeno sredstvo osiguranja plaćanja na zahtjev operatora transportnog sustava istovjetnim valjanim sredstvom osiguranja plaćanja sukladno članku 5. ovih OU-INT, a taj propust nije ispravljen unutar naknadnog roka od pet radnih dana nakon što je korisnik transportnog sustava primio pisanu obavijest o raskidu;
  - ako se izjave ili jamčenja koje je korisnik transportnog sustava dao u ugovoru o transportu plina na interkonekciji, i ovim OU-INT pokazuju netočnima; ili
  - ako:
    - (a) je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka protiv korisnika transportnog sustava; ili je nadležni sud donio pravomoćno rješenje o otvaranju stečajnog ili prethodnog stečajnog postupka protiv korisnika transportnog sustava, ili je podnesen prijedlog za pokretanje postupka predstečajne nagodbe, ili je otvoren postupak predstečajne nagodbe nad korisnikom transportnog sustava; ili
    - (b) korisnik transportnog sustava prekine plaćanje svih ili neke grupe svojih dugova ili objavi namjeru da to učini;
    - (c) korisnik transportnog sustava ili njegovi članovi/dioničari donesu odluku o podnošenju zahtjeva za pokretanje postupka predstečajne nagodbe ili stečajnog postupka ili likvidacije korisnika transportnog sustava; ili
    - (d) korisnik transportnog sustava prestane s poslovanjem te ova okolnost potraje pet uzastopnih dana ili ukupno 20 dana u bilo kojoj kalendarskoj godini.
- U slučaju nastupa bilo kojeg događaja iz ove alineje, operator transportnog sustava je ovlašten raskinuti ugovor o transportu plina na interkonekciji, bez ostavljanja naknadnog roka za ispunjenje.

(7) U slučaju raskida ugovora o transportu plina na interkonekciji i bez ograničavanja bilo kojih drugih prava koja operator transportnog sustava ima po zakonu, korisnik transportnog sustava je dužan platiti operatoru transportnog sustava naknadu za korištenje transportnog sustava u odnosu na uslugu transporta plina pruženu do trenutka nastupa raskida ugovora o transportu plina.

Članak 19.

DOSTAVA OBAVIJESTI

(1) Izuzev kada je u ovim OU-INT izrijekom drugačije navedeno, dostava svih obavijesti i drugih priopćenja između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava će se obavljati primarno elektroničkom poštom ili u ostalim slučajevima pisanim putem i to

preporučenom pošiljkom s povratnicom, putem kurirske službe ili na ruke i telefaksom. Dostava se obavlja na adrese, brojeve telefona i telefaksa naznačene u potpisanom obrascu ugovora o transportu plina na interkonekciji, ili posredno, ako takvi podaci iz bilo kojeg razloga nisu navedeni u ugovoru, tada na one naznačene u zahtjevu za rezervaciju kapaciteta.

(2) Osim ako nije drugačije ugovoreno ovim OU-INT, smatrat će se da je dostava obavijesti ili drugog priopćenja uredno izvršena:

- ako se dostava obavlja putem e-poruke: na dan kada je na e-mail adresu pošiljatelja stigla potvrda o uspješnoj isporuci e- poruke na e-adresu primatelja naznačenu u ugovoru o transportu plina na interkonekciji, s time da ako se takva potvrda primitka dogodi nakon 16:00 sati bilo kojeg dana, obavijest će se smatrati da je primljena u 8:00 sati idućeg radnog dana nakon dana primitka potvrde;
- ako se dostava obavlja na ruke: na dan koji je na obavijesti ili drugom priopćenju naznačen uz potpis adresata iz ugovora o transportu plina kojim on potvrđuje primitak (uručenje) pošiljke;
- ako se dostava obavlja poštom ili kurirskom službom: protekom dva radna dana od dana kada je obavijest ili drugo priopćenje predana pošti putem preporučene pošiljke s povratnicom ili kurirskoj službi;
- ako se dostava obavlja putem telefaksa: na dan kada je na telefaks potvrdi navedeno uspješno slanje pismena na broj telefaksa naznačen u ugovoru o transportu plina, odnosno zahtjevu za rezervaciju kapaciteta, s time da ako se takva potvrda primitka dogodi nakon 16:00 sati bilo kojeg dana, obavijest će se smatrati da je primljena u 8:00 sati idućeg radnog dana nakon dana primitka potvrde.

(3) Svaka ugovorna strana ima pravo promijeniti podatke (adrese, brojeve telefona i telefaksa) za dostavu obavijesti i drugih priopćenja naznačene ugovoru o transportu plina na interkonekciji te će ova promjena biti obvezujuća, pod uvjetom da o promjeni prethodno obavijesti drugu ugovornu stranu pisanim putem preporučenom pošiljkom s povratnicom.

Članak 20.

PRIJENOS UGOVORA I USTUPANJE PRAVA

Niti korisnik transportnog sustava niti operator transportnog sustava ne mogu djelomično niti u cijelosti prenijeti ugovor o transportu plina na interkonekciji, niti ustupiti prava iz istog bez prethodnog odobrenja druge ugovorne strane. Postupak ustupanja pojedinih prava iz ugovora o transportu plina u slučaju kada korisnik transportnog sustava prodaje kapacitet na sekundarnom tržištu detaljnije je reguliran Mrežnim pravilima.

Članak 21.

SPOROVI

Za rješavanje svih sporova između operatora transportnog sustava i korisnika transportnog sustava koji proizlaze iz ili se odnose na ugovor o transportu plina na interkonekciji, njegovo kršenje, raskid ili važenje istog, nadležan će biti stvarno nadležan sud u Zagrebu.

Članak 22.

MJERODAVNO PRAVO I JEZIK UGOVORA

- (1) Za ugovor o transportu plina na interkonekciji mjerodavno je hrvatsko pravo.
- (2) Korisnik transportnog sustava može dostaviti prigovor Agenciji u skladu sa člankom 82. Zakona o tržištu plina.
- (3) U slučaju kada su Ugovor o transportu plina na interkonekciji i ovi OU-INT sastavljeni na hrvatskoj i engleskoj verziji, a postoji nepodudarnosti između hrvatske i engleske verzije, mjerodavna je hrvatska verzija.

Članak 23.

PROMJENJENE OKOLNOSTI

- (1) Korisnik transportnog sustava razumije da se propisi vezani uz energetske djelatnosti transporta plina razvijaju, te prihvaća da se, ako za vrijeme trajanja ugovora o transportu plina na interkonekciji dođe do izmjene važećih zakonskih ili podzakonskih propisa zbog bilo kakve promjene u važećem regulatornom okviru, takva promjena mora primijeniti na sve ugovore o transportu plina na interkonekciji koji su na snazi u vrijeme stupanja na snagu promjene zakonskih odnosno podzakonskih akata. Takve promjene će stupiti na snagu za sve korisnike transportnog sustava na isti dan koji odredi Agencija odnosno zakonodavac ili drugo nadležno tijelo, sukladno prijelaznim i završnim odredbama takvih akata, i imati će prednost u primjeni ispred ovih OU-INT.
- (2) Ako pojedine odredbe ovih OU-INT zahtijevaju izmjenu nakon promjene u važećem zakonu ili podzakonskom propisu, operator transportnog sustava ima pravo izmijeniti i dopuniti ili izmijeniti ove OU-INT nakon provedene javne rasprave te nakon odobrenja Agencije u skladu s važećim zakonima i propisima, kako bi se uskladio s važećim zakonima i drugim propisima.

Članak 24.

POVJERLJIVOST

- (1) Ugovorne strane suglasno utvrđuju da se podaci iz ugovora o transportu plinom na interkonekciji, smatraju poslovnom tajnom i da se kao takvi neće otkrivati ili učiniti dostupnim trećim stranama bez prethodnog pisanog odobrenja druge strane niti koristiti u svrhe koje prelaze okvire izvršenja ugovora o transportu plina na interkonekciji. Ugovorna strana koja je neovlašteno učinila dostupnom informaciju koja se po ugovoru o transportu plina na interkonekciji, smatra povjerljivom, odgovorna je drugoj ugovornoj strani za time pretrpljenu štetu.
- (2) Međutim, prethodna pisana suglasnosti druge ugovorne strane neće biti potrebna u slučaju kad ugovorna strana otkriva informacije iz stavka 1. ovog članka:
  - povezanom društvu u smislu Zakona o trgovačkim društvima, pod uvjetom da osigura da se povjerljivi podaci čuvaju u tajnosti, ili
  - bilo kojem državnom ili drugom tijelu ili bilo kojoj državnjoj ili Agenciji koje imaju nadležnost nad operatorom transportnog sustava, ili
  - u mjeri u kojoj je potrebno sukladno važećim zakonima i podzakonskim propisima, na zahtjev suda ili drugog tijela u upravnom ili sličnom postupku, ili
  - povezanom operatoru transportnog sustava, pod uvjetom će koristiti razumne napore kako bi osigurala da se podaci čuvaju u tajnosti.

Članak 25.

ZAVRŠNE ODREDBE

(1) Ovi OU-INT stupaju na snagu dana 1. travnja 2017. godine te se primjenjuju također i na sve ugovore o transportu plina koji su sklopljeni prije stupanja na snagu ovih OU-INT.

(2) Operator transportnog sustava ima pravo izmijeniti i dopuniti Mrežna pravila transportnog sustava i ove OU-INT kao njihov sastavni dio, sukladno postupku propisanom Zakonom o tržištu plina.“

Prilog 3. Standardni proizvodi na interkonekciji

Vrsta kapaciteta	Period ugovaranja	Napomena
Stalni	G, T, M, D, U	Stalni kapacitet će se ugovarati kao spojeni kapacitet, pod uvjetom da postoji raspoloživ stalan kapacitet na obje strane interkonekcije.
Prekidivi	G, T, M, D, U	Mogućnost ugovaranja na interkonekciji na kojoj nema slobodnog stalnog kapaciteta te na interkonekciji na kojoj tehnički uvjeti transportnog sustava ne omogućavaju ponudu stalnog kapaciteta, najviše do iznosa tehničkog kapaciteta ili mogućnost ugovaranja kapaciteta u suprotnom smjeru na jednosmjernoj interkonekciji, najviše do iznosa ugovorenog stalnog kapaciteta.

G – ugovaranje kapaciteta na godišnjoj razini - jednogodišnja aukcija za jednu ili više plinskih godina, unutar razdoblja od 15 plinskih godina.

T – ugovaranje kapaciteta na tromjesečnoj razini - jednogodišnja aukcija za četiri kvartala naredne plinske godine.

M – ugovaranje kapaciteta na mjesečnoj razini - jednomjesečna aukcija za naredni mjesec.

D – ugovaranje kapaciteta na dnevnoj razini - jednodnevna aukcija za naredni plinski dan

U – ugovaranje unutar dnevnog kapaciteta na satnoj razini - unutar dnevna aukcija za preostale sate tekućeg plinskog dana.

Prilog 4. Usluge operatora transportnog sustava na ulazu u transportni sustava i na izlazu iz transportnog sustava, izuzev interkonekcije

Vrsta kapaciteta	Naziv ulaza/izlaza	Period ugovaranja	Napomena
Stalni	Ulaz iz proizvodnje Ulaz iz sustava skladišta plina Ulaz iz terminala za UPP Izlaz u Hrvatskoj	G, T, M, D	Mogućnost ugovaranja na ulazima/izlazu na kojem postoje slobodni stalni kapaciteti.
Prekidivi	Ulaz iz proizvodnje Ulaz iz sustava skladišta plina Ulaz iz terminala za UPP Izlaz u Hrvatskoj	G, T, M, D	Mogućnost ugovaranja na ulazima/izlazu gdje nema slobodnog stalnog kapaciteta, najviše do iznosa tehničkog kapaciteta.

G – ugovaranje kapaciteta na godišnjoj razini za jednu ili više plinskih godina, unutar razdoblja od 15 godina.

T – ugovaranje kapaciteta na tromjesečnoj razini za jedno ili više tromjesečja, unutar te plinske godine.

M – ugovaranje kapaciteta na mjesečnoj razini za jedan ili više mjeseci, unutar tog tromjesečja.

D – ugovaranje kapaciteta na dnevnoj razini za jedan ili više dana, unutar tog mjeseca.